

Grade 4 HOSS (Units 1 to 3) Ukrainian Blackline Masters

Page 18	Запис у папці
Page 30	Світ
Page 32	Питання про Канаду
Page 35	Назви канадійських місць
Page 36	Місця в Канаді
Page 40	Географічні регіони Канади
Pages 41–42	Географічні регіони Канади
Pages 43–44	Географічні регіони Канади: ведемо запис
Page 45	Географічні регіони Канади
Page 49	Канада
Pages 50–52	Провінції і території Канади
Page 53	Наліпки: провінції і території
Page 54	Слова про Канаду
Page 57	Мої дослідження
Page 58	Тема: _____
Page 60	Порівнюємо дві провінції/території
Page 74	Словник
Page 78	Зобов'язання уряду
Page 79	Структура уряду
Page 80	Лідери уряду
Page 83	Будинок Канадійського Парламенту
Page 84	Канада
Page 87	Формування уряду
Page 90	Інтерв'ю з .....
Page 94	Мирне вирішення конфлікту
Page 95	Права і обов'язки канадійських громадян
Page 96	канадійські закони
Page 97	Хартія прав і свобод Канади
Page 98	Права дитини
Page 101	Канадійський символ
Page 102	Герб Канади
Page 103	Герб Канади
Page 104	Канадійські символи
Page 107	Канадійський прапор
Page 108	Канадійський прапор
Page 109	Прапор моєї школи
Pages 111–112	Історія національного гімну
Page 115	Прапори і квіти
Page 117	Місяць _____
Page 124	Мапа Канади
Page 125	Факти: Юкон / Північно-Західні Території / Нунавут
Page 128	Вивчаємо Арктику
Page 133	Представляємо Нунавут

Grade 4 HOSS (Units 1 to 3) Ukrainian Blackline Masters (continued)

Page 134	Територія Нунавут
Page 135	Нунавут
Page 139	Порівнюємо землі
Page 140	Природні ресурси Нунавут
Page 143	Тварини Нунавут
Page 144	Загадки про тварин Нунавут
Page 145	Загадки про тварин Нунавут
Page 146	Досліджуємо тварин Нунавут
Page 148	Порівнюємо сім'ї
Pages 150–152	Окпік, який мешкає на півночі
Page 153	Життя в Нунавут: колись і тепер
Pages 155–156	Колишній одяг інуїтів
Pages 157–158	Сучасний одяг інуїтів
Page 159	Одяг: колись і тепер
Page 162	Іглу
Page 163	Сучасний будинок
Page 164	Дім
Page 167	Їжа в Нунавут
Page 168	Їжа в Нунавут
Page 169	Меню в Нунавут
Page 174	Засоби пересування
Page 175	Засоби пересування
Page 176	Засоби пересування
Page 177	Мої пригоди в Нунавут
Page 183	Внесок інуїтів у розвиток Канади

Grade 4 HOSS (Units A and B) Ukrainian Blackline Masters

Page 27	Знайомство з відомими Манітобцями
Page 30	Манітоба: наша провінція
Pages 35–36	Мапа Манітоби пошук
Page 37	Таємниці Манітоби
Page 38	Водні шляхи Манітоби
Page 42	Населення Манітоби
Page 43	Населення міст в Манітобі
Page 48	Регіони Канади
Pages 49–50	Природні ресурси в Манітобі
Page 51	Регіони в Манітобі
Page 52	Природні ресурси Манітоби
Page 55	Зроби свій внесок в захист довкілля Манітоби
Page 60	Порівнюємо громади
Page 61	Духовне коло
Page 62	Дослідження громади корінного населення
Page 65	Культурні громади Манітоби
Pages 67–68	Французькі громади в Манітобі
Page 72	Завітаємо на фестиваль!
Page 77	Створюємо манітобський значок
Page 79	Таблиця
Pages 96–97	Події в моєму житті
Page 98	Про себе
Pages 99–100	Давня історія Манітоби
Page 101	Манітоба
Pages 108–112	Назви місць корінного населення в Манітобі
Pages 113–118	Картки назв місць корінного населення
Page 120	Легенда про білого коня
Page 125	Полюємо на бізона
Page 126	Бізон
Page 127	Крамниця: перелік закупів
Page 128	Корінне населення Манітоби
Page 129	Дикий рис
Page 130	Перші фермери у Манітобі
Page 134	Чому відкрили Канаду?
Pages 135–136	Французькі мореплавці
Pages 137–138	Англійські мореплавці
Page 139	Знайомимося з мореплавцем
Page 140	Французький прапор / Англійський прапор
Page 141	Прапорці дослідників
Page 142	Очима корінного населення
Page 143	Переглядаємо дослідників
Pages 147–151	Картки з малюнками торгівлі хутром
Page 152	Компанії, які торгували хутром
Page 153	Територія компанії Гадсон Бей (1670)

Grade 4 HOSS (Units A and B) Ukrainian Blackline Masters (continued)

Page 154	Життя торгівців хутром
Page 155	Танаделтур: миротворець
Page 156	Танаделтур: миротворець
Pages 160–162	Історія Марі Ан Габурі Лажіמודьєр
Pages 164–166	Картки місіонерів
Page 167	Манітоба
Page 168	Про громаду франкофонів
Page 169	Історія деяких французьких громад в Манітобі
Page 173	Лорд Селкірк Грант
Page 174	Увага!
Page 175	Ред Рівер / Листопад 1812 року
Pages 176–177	Ред Рівер, 1814 рік
Page 178	Їжа в Манітобі
Page 179	Вождь Пеґуїс і його плем'я
Page 180	Чи ви знали .....?
Page 185	Слова
Pages 186–196	Метиси
Page 195	Відтворюємо історію метисів—події
Page 196	Чи ви знали.... ?
Pages 199–204	Манітоба стає провінцією Канади
Pages 205–206	Дослідження про Луї Ріеля
Page 209	Мапа Манітоби (1870, 1881, 1912)
Pages 210-211	Зміна кордонів Манітоби
Pages 217-218	З Онтаріо до нової домівки
Pages 219–220	Потреби сім'ї Арнольдів
Pages 221–222	Картки з речами
Page 223	Приїзд менонітів до Ред Рівер
Page 224	Приїзд українців до Манітоби
Pages 225–226	Ісландці в Манітобі
Pages 231–232	Проект дослідження спадщини

Дата: _____ Ім'я: _____

Запис у папці

Я вибрав/вибрала працю _____

Ця праця _____

_____

Я вибрав/вибрала цю працю, тому що _____

_____

_____

_____

_____

Я вибрав/вибрала працю _____

Ця праця _____

_____

Я вибрав/вибрала цю працю, тому що _____

_____

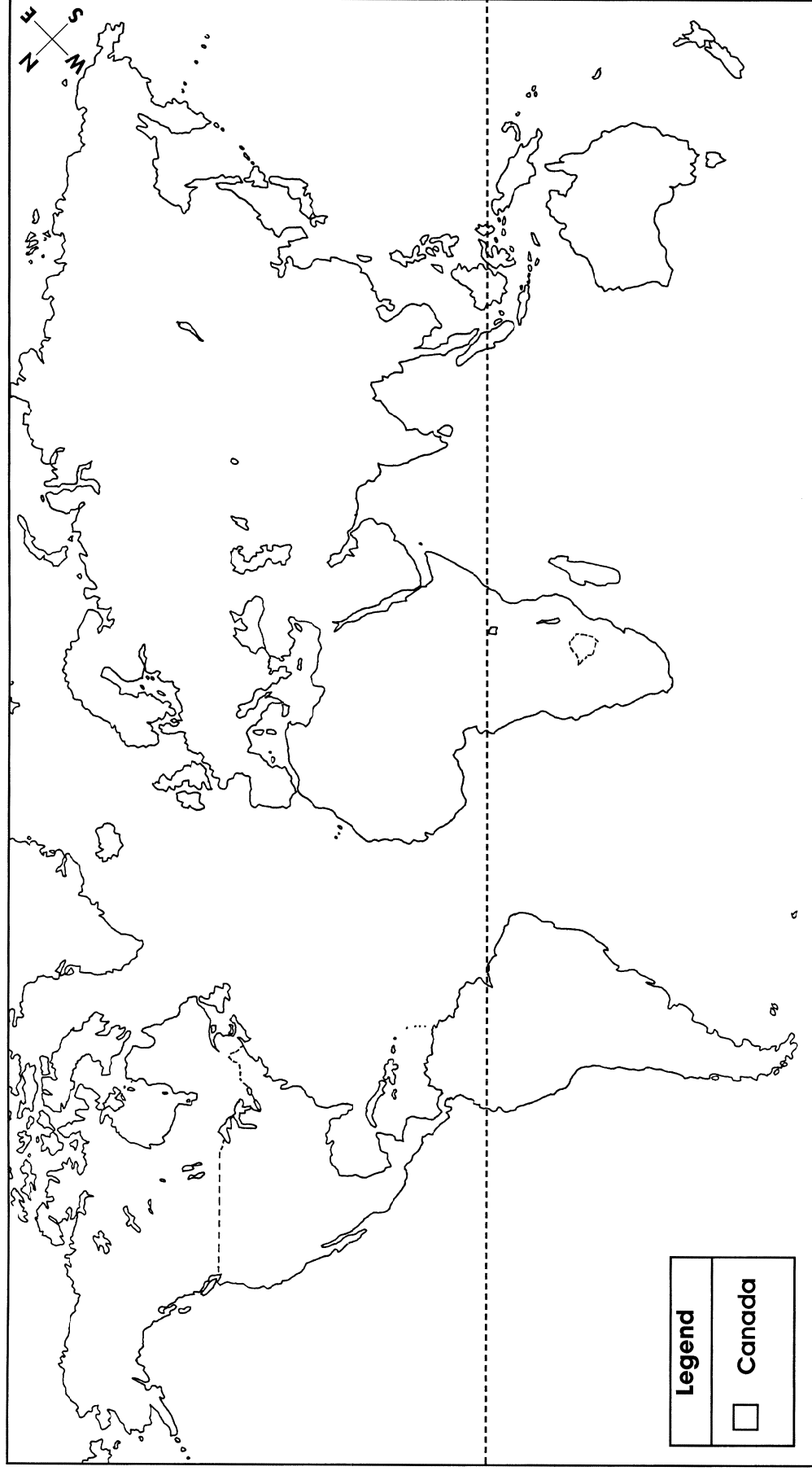
_____

_____

Дата: _____

Ім'я: _____

СВІТ

Дата: _____

Ім'я: _____

Питання про Канаду

Що я знаю про Канаду?	Що я хочу знати про Канаду?	Що я дізнався/дізналася про Канаду?

Дата: _____ Ім'я: _____

Назви канадійських місць

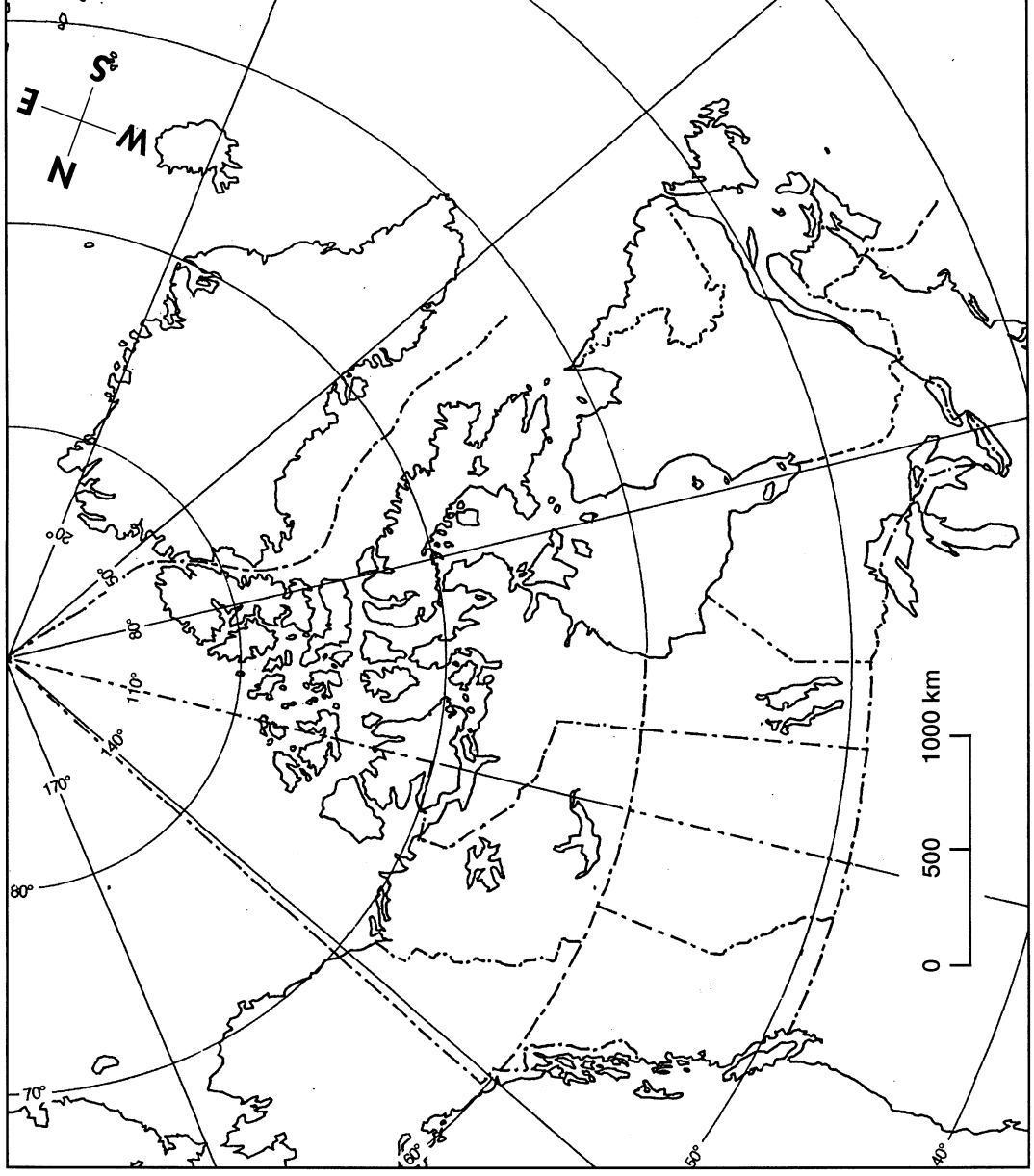
Місце	Широта	Довгота	Колір/Символ

Дата: _____

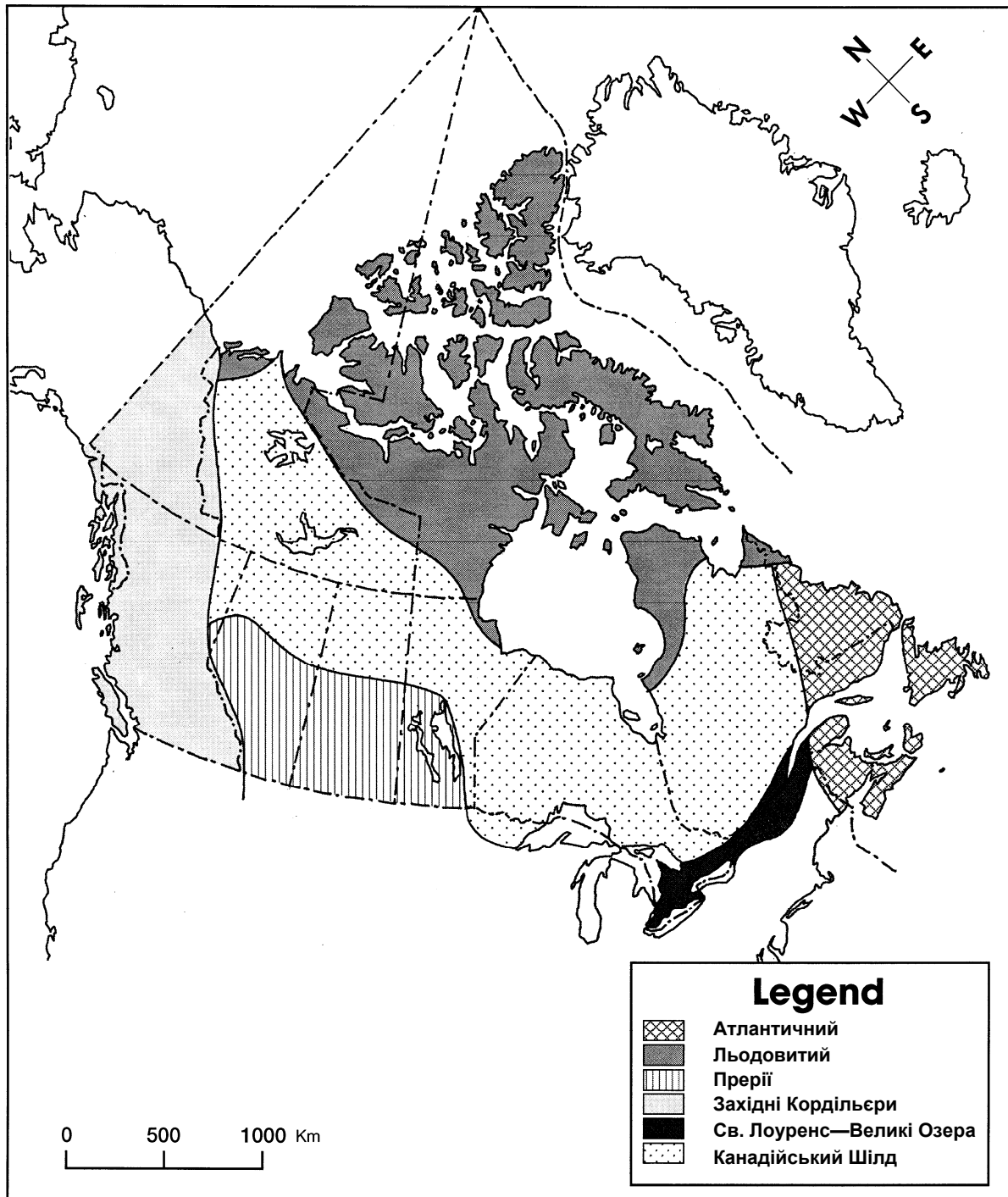
Ім'я: _____

Місця в Канаді

Hands-on Social Studies Grade 4, Unit 1, p. 36: Adapted from *Hands-on Social Studies Grade 4* by Jennifer Lawson, Karen Boyd, Barb Thomson, and Linda McDowell, with permission from Portage & Main Press. All rights reserved.

Географічні регіони Канади

Географічні регіони Канади

Читання 1

Атлантичний регіон

Атлантичний регіон розташований на східному узбережжі Канади. Він включає Нову Шотландію, Острів Принца Едуарда, Нью Брансвік, Ньюфаундленд і Лабрадор, а також регіон Гаспе в провінції Квебек. Регіон має рівнини і невисокі гори. Клімат прохолодний і вологий та схильний до буревіїв влітку і на початку осені. Колись поверхня була покрита озерами, що сприяло родючим ґрунтам і фермерству. На фермах вирощують картоплю, яблука, виготовляють кленовий цукор та займаються тваринництвом. Ліси змішані, ростуть такі дерева, як осика, клен, ясені та соснові. Ліси використовуються для виготовлення паперу та дерева. Також в регіоні знайшли вугіль і нафту. Ця територія стала центром найкращої рибної ловлі в Канаді.

Читання 2

Арктичний регіон

Цей регіон розташований на півночі від Арктичного кола і лісової смуги. Коротке прохолодне літо і довга, холодна зима допомагають у підтримці вічної мерзлоти. Південна частина регіону має невеликі пагорби, північна частина має гори, рівнини, острови та льодовики. Рослинність незначна. В регіоні знайшли нафту, газ, цинк, свинець і срібло.

Читання 3

Прерії

Частина Манітоби, Саскачевану, Альберти і північно-східної Британської Колумбії належать до регіону прерій. Регіон має коротке, жарке літо і довгу та холодну зиму. Тут росте багато трав та змішаних лісів, переважно осикових. Фермери використовують цю землю для вирощування зернових і тваринництва. Це один з найбільших сільськогосподарських регіонів світу. Також у цьому регіоні було знайдено багато корисних копалин: нафти, газу, вугілля, поташу, кварцу, глини, сірки та під землею закам'янілих ранніх рослин та тварин.

Читання 4

Західні Кордільєри

Цей гірський регіон знаходиться на західному узбережжі Канади та на заході від прерій. Кордільєри простираються на шість гірських хребтів і включають Скелясті гори. Цей регіон також має високе плато, рівнини та льодовикові простори. Найвища частина регіону має небагато опадів, а нижні частини—засніжені, прохолодні і дощові. Найстаріші в Канаді хвойні (вічнозелені) дерева були знайдені у цьому регіоні. Основні ліси в Канаді—це ліси західного узбережжя і північний ліс. Основні види промисловості: лісова, спортивна рибалка, садівництво, виноградарство і виробництво електроенергії.

Читання 5

Св. Лоуренс—регіон Великих Озер

Цей регіон знаходиться у південно-східній частині Онтаріо і частині Квебеку, яка межує з Лабрадором і Великими Озерами. Цю частину формували льодовики. Земля є рівнинною і в деяких місцях має схили, включаючи Ніагарське підвищення. Цей регіон має найдовший період визрівання в Канаді. Літо жарке і вологе з частим громом. Зима прохолодна і сніжна. Ліси помішані і мають такі дерева, як горіхи, дуби і клени. Переважна більшість канадійського виробництва відбувається саме в цьому регіоні. Регіон також включає морський прохід Св. Лоуренса.

Читання 6

Канадійський Шілд

Канадійський Шілд—це ділянка старих скель. Ця величезна структура є залишком гір, які пережили ерозію внаслідок льодовиків. Ці льодовики залишили тисячі порожнин, які перетворилися в озера. Ці скелі покриті тонким прошарком землі, де ростуть хвойні дерева. Північні частини регіону мають довгі, холодні зими і коротке, тепле літо. Погода змінюється від холодної і вологої до жаркої і сухої. Багато містечок цього регіону перше були заселені людьми, які працювали на шахтах, у лісовій галузі та компаніях по виробництву електроенергії.

Дата: _____ Ім'я: _____

Географічні регіони Канади: ведемо запис

Атлантичний регіон

Арктичний регіон

Прерії

Дата: _____

Ім'я: _____

Західні Кордільєри

Ст. Лоуренс—Великі Озера

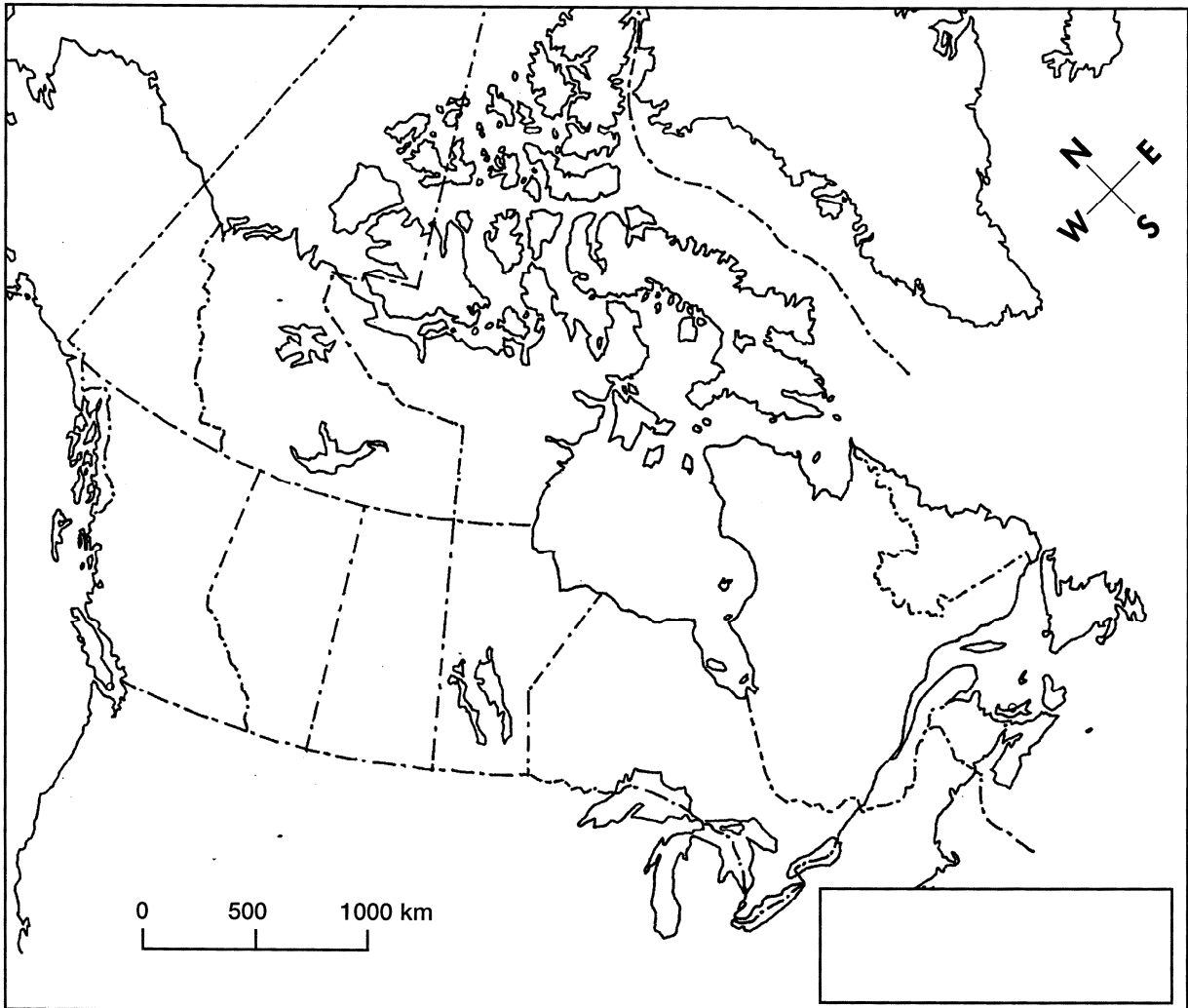
Канадійський Шілд

Дата: _____

Ім'я: _____

Географічні регіони Канади

Регіон _____

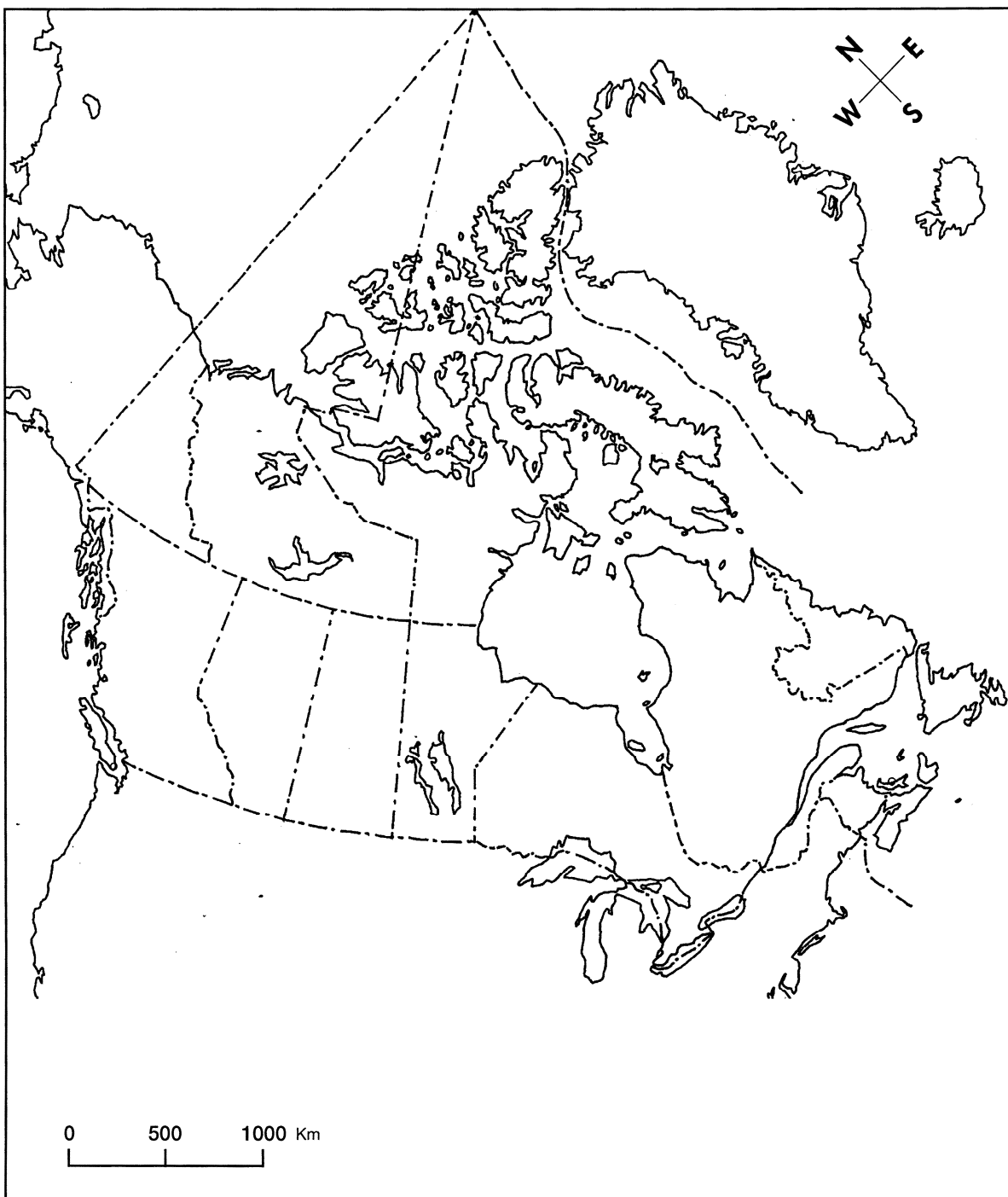

Дата: _____

Ім'я: _____

Канада

Провінції і території Канади

Британська Колумбія

Найбільш західною провінцією Канади є Британська Колумбія. Це третя по величині провінція. Британська Колумбія знаходиться на узбережжі Тихого океану. Столиця провінції місто Вікторія знаходиться в південній частині острова Ванкувер. Близько 4 мільйонів людей мешкає в Британській Колумбії. Британська Колумбія веде свій початок від 1871 року.

Ліси займають більш ніж половину території провінції. Лісова промисловість є значною у провінції разом з рибальством. В провінції також вирощують яблука, вишні і сливи. Мідь, вугіль, золото, срібло і цинк добувають на території провінції.

Альберта

Альберта знаходиться між Скелястими горами і провінцією Саскачеван та межує на півночі з Північно-Західними Територіями. Вона має трохи більше 3 мільйонів людей. Альберта—одна з трьох провінцій, яка знаходиться в преріях. Альберта стала канадійською провінцією у 1905 році. Колись давно Альберта була покрита озерами. Сьогодні на території провінції можна знайти багато залишків динозаврів в тих місцях де були озера. Багато з цих залишків перетворилися у корисні копалини (нафта і газ).

Альберта має багато виробників нафтопродуктів Канади. Альберта також є основним виробником газу і вугілля. Поташ, кварц, соляні депозити можна добувати в Альберті. Інші важливі промисловості—це тваринництво, вирощування пшениці і лісове господарство. Столиця Альберти місто Едмонтон.

Саскачеван

Провінція знаходиться між Манітобою і Альбертою. Це єдина провінція в Канаді, де межі не виділені природними землеутвореннями. В Саскачевані мешкає 1 мільйон людей. Реджайна—столиця Саскачевану. Провінцію було засновано у 1905 році.

Саскачеван—основний виробник пшениці. Інші врожаї включають ячмінь, овес, канолу (технічний ріпак) і льон. Провінція також має нафту, вугіль і природний газ. Саскачеван—найбільший виробник поташу.

Манітоба

Манітоба розташована в центрі Канади між провінціями Саскачеван і Онтаріо. Північні території і Нунавут формують північний кордон Манітоби. В Манітобі мешкає 1 мільйон людей. Велика французька громада також проживає в провінції. Вінніпег—столиця Манітоби. Манітобу було засновано у 1870 році. Не дивлячись на те, що Манітоба знаходиться посередині Канади, вона має берегову лінію Гудзонової затоки.

Манітоба—виробник гідроелектроенергії. Пшениця – це основний вид врожаю провінції. Інші зернові в провінції – це ячмінь, овес, льон і канола. В шахтах добувають нікель, золото, мідь, цинк та гіпс.

Онтаріо

Онтаріо знаходиться на півночі від Великих Озер і заході від Квебеку. Канада була заснована як держава у 1867 році і в цей самий рік Онтаріо було затверджено провінцією Канади. Друга по величині провінція є домівкою 11 мільйонам її мешканців. Торонто—найбільше місто в Онтаріо і столиця провінції.

Більшість населення Онтаріо проживає в дільниці, яка називається Голден Горшш (розміщена між Ошавою і Св. Катаріною, що на півдні від озера Онтаріо). Ця дільниця важлива, тому що там розміщено багато галузей промисловості (наприклад, автомобільна галузь) та компаній (наприклад, фінансові установи). Автомобільна галузь забезпечує працею багатьох онтарійців. Також в Онтаріо вирощують багато фруктів і овочів. Онтаріо має паперову промисловість. Провінція багата на нікель, кобальт, сіль і магnezію. Оттава—столиця Канади знаходиться в Онтаріо.

Квебек

Квебек—це найбільша провінція Канади, де мешкає 7 мільйонів людей. Це франкомовна провінція зі столицею, яка називається Квебек. Квебек став провінцією у 1867 році і знаходиться на сході Онтаріо.

Квебек багатий на природні ресурси. Провінція має величезні гідроелектростанції і є основним виробником електроенергії. Паперова (целюлозна) і деревообробна галузі є провідними у провінції. В шахтах добувають золото, мідь, срібло, цинк, нікель, асбест. Квебекські ферми виробляють молочну продукцію, займаються тваринництвом, вирощуванням фруктів і овочів. Кленовий сироп виробляють на фермах, які вирощують великі клени.

Нью Брансвік

Нью Брансвік знаходиться на сході Нової Шотландії. Фредериктон—столиця Нью Брансвіку. Населення провінції складає 740 000 чоловік. Нью Брансвік став провінцією у 1867 році. Це єдина офіційно двомовна провінція.

У Нью Брансвіку добувають вугіль, цинк і свинець. Промисловість включає деревообробну галузь, фермерство і рибну ловлю. У провінції вирощують картоплю, яблука, чорниці, полуниці і клюкву.

Нова Шотландія

Нову Шотландію було засновано у 1867 році. До її складу входить рівнина Нова Шотландія і острів Кейп Бретон. Вона має населення 900 000 чоловік. Столиця Нової Шотландії місто Галіфакс. Провінцію оточує Атлантичний океан, затока Фунді і перешийок Нортамберленд.

Рибальство є важливою галуззю промисловості. Також провінція має паперові (целюлозні) і рибопакувальні фабрики. В провінції добувають нафту. Ферми вирощують різдвяні ялинки і займаються тваринництвом.

Острів Принца Едуарда

Острів Принца Едуарда знаходиться на півночі Нової Шотландії і сході Нью Брансвіка. Острів Принца Едуарда став провінцією у 1873 році. Столиця—місто Шарлоттаун. Населення провінції складає 135 000 чоловік.

Острів Принца Едуарда має найкращі врожаї картоплі та розвинуте рибальство. Провінція також виробляє добрива і медичне обладнання. Але основною галуззю в провінції є туризм. Люди з цілого світу їдуть до цієї провінції, щоб відвідати Грін Гейблз. Все це відбувається у найменшій провінції Канади.

Ньюфаундленд і Лабрадор

Ньюфаундленд став канадійською провінцією у 1949 році. Він був останньою провінцією, що приєдналася до Канади. Провінція складається з двох частин: острів Ньюфаундленд і частина континенту—Лабрадор. Населення провінції складає 551 000 чоловік. Столицею є місто Св. Джонс, найбільше місто Ньюфаундленду і Лабрадору.

Основним ресурсом провінції є нафта. Також виробляється і продається електроенергія, папір і сировина для виготовлення паперу. В провінції добувають нікель, мідь, цинк, свинець, срібло, залізну руду і вапняк.

Юкон

Територія Юкону—найменша серед територій Канади. Вона розміщена на півночі від Британської Колумбії і на заході від Північно-Західних Територій. Населення складає 30 700 чоловік. Більшість проживає у місті Вайтгорс, столиці території. Юкон офіційно став канадійською територією у 1898 році.

Основною індустрією є добування корисних копалин. Природні ресурси включають золото, свинець, цинк і срібло. Бофортове море на півночі Юкону має запаси нафти. Активно розвиваються такі промисловості як туризм, рибальство і хутрова галузь.

Північно-Західні Території

Північнозахідні Території було офіційно проголошено територією Канади у 1870 році. З тих пір, Юкон і Нунавут були створені з території, яка належала Північно-Західним Територіям.

Північно-Західні Території знаходяться між Юконом і Нунавут. Слоунайф—столиця Територій. Населення складає 42 500.

Торгівля хутром є важливою галуззю. З причини мерзлоти фермерство не розвинуте на Території. Північно-Західні Території мають запаси діамантів, золота, цинку, свинцю і срібла.

Нунавут

У 1999 році Нунавут став новою територією Канади. Найсхідніша з територій Канади, Нунавут межує з Манітобою, Онтаріо і Квебеком на півдні. Нунавут займає велику територію, але населення складає тільки 25 000 чоловік.

Ікалуїт—столиця і найбільше місто в Нунавут. Найбільшим ресурсом Нунавут є земля і дика природа. Рибальство, особливо, ловля білої риби і червоної арктичної форелі представляють значну індустрію в Нунавут. Не дивлячись на те, що Нунавут має великі запаси міді, свинцю, срібла, цинку, заліза і діамантів, вічна мерзлота ускладнює добування.

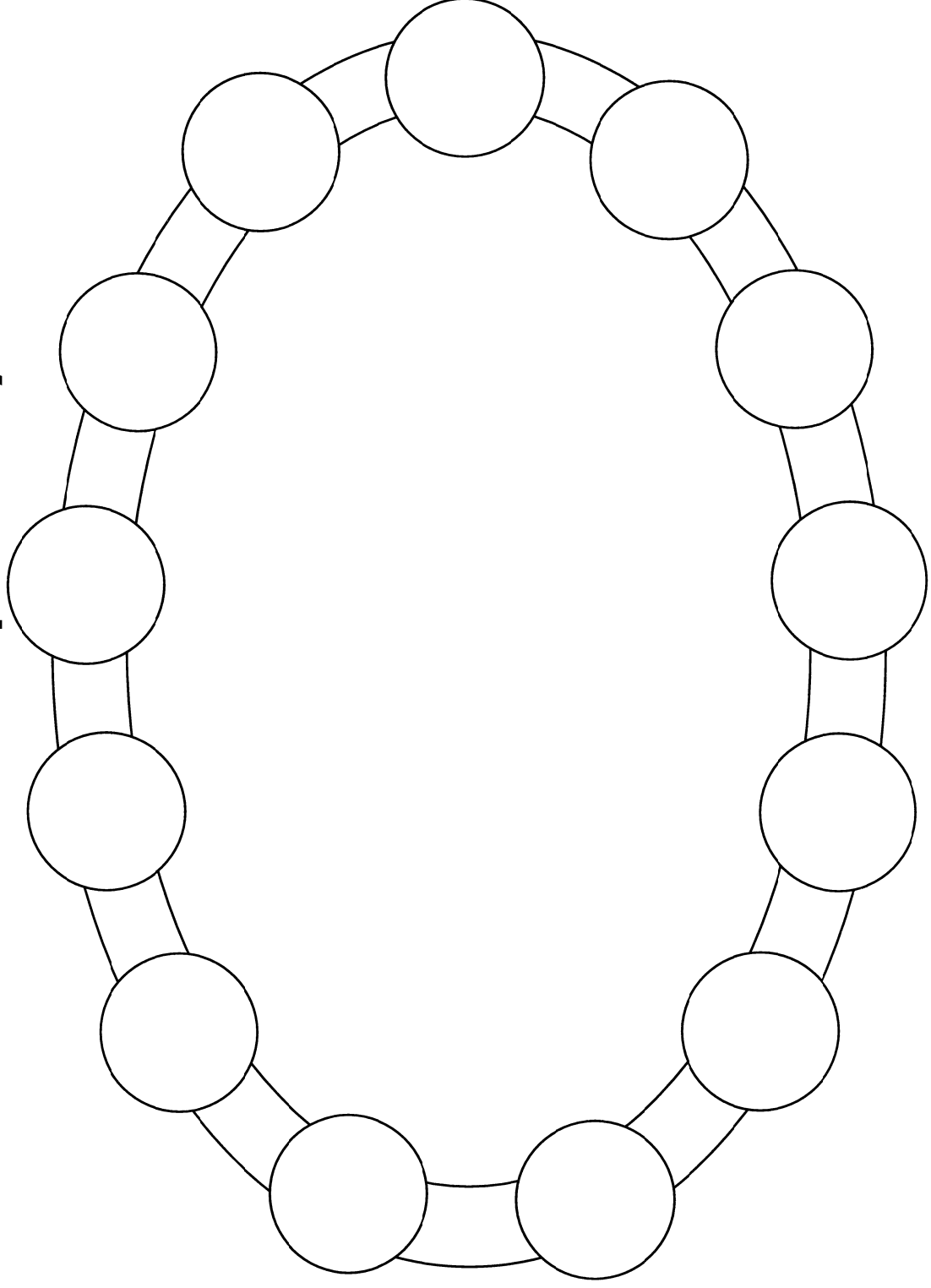
Наліпки: провінції і території

Альберта	Британська Колумбія	Манітоба
Онтаріо	Острів Принца Едуарда	Нова Шотландія
Ньюфаундленд і Лабрадор	Нунавут	Квебек
Саскачеван	Північно-Західні Території	Юкон
	Нью Брансвік	

Дата: _____

Ім'я: _____

Слова про Канаду

Дата: _____ Ім'я: _____

Мої дослідження

Провінції і території: _____

Облік часу

Дата	Період	Мої досягнення

Дата: _____ Ім'я: _____

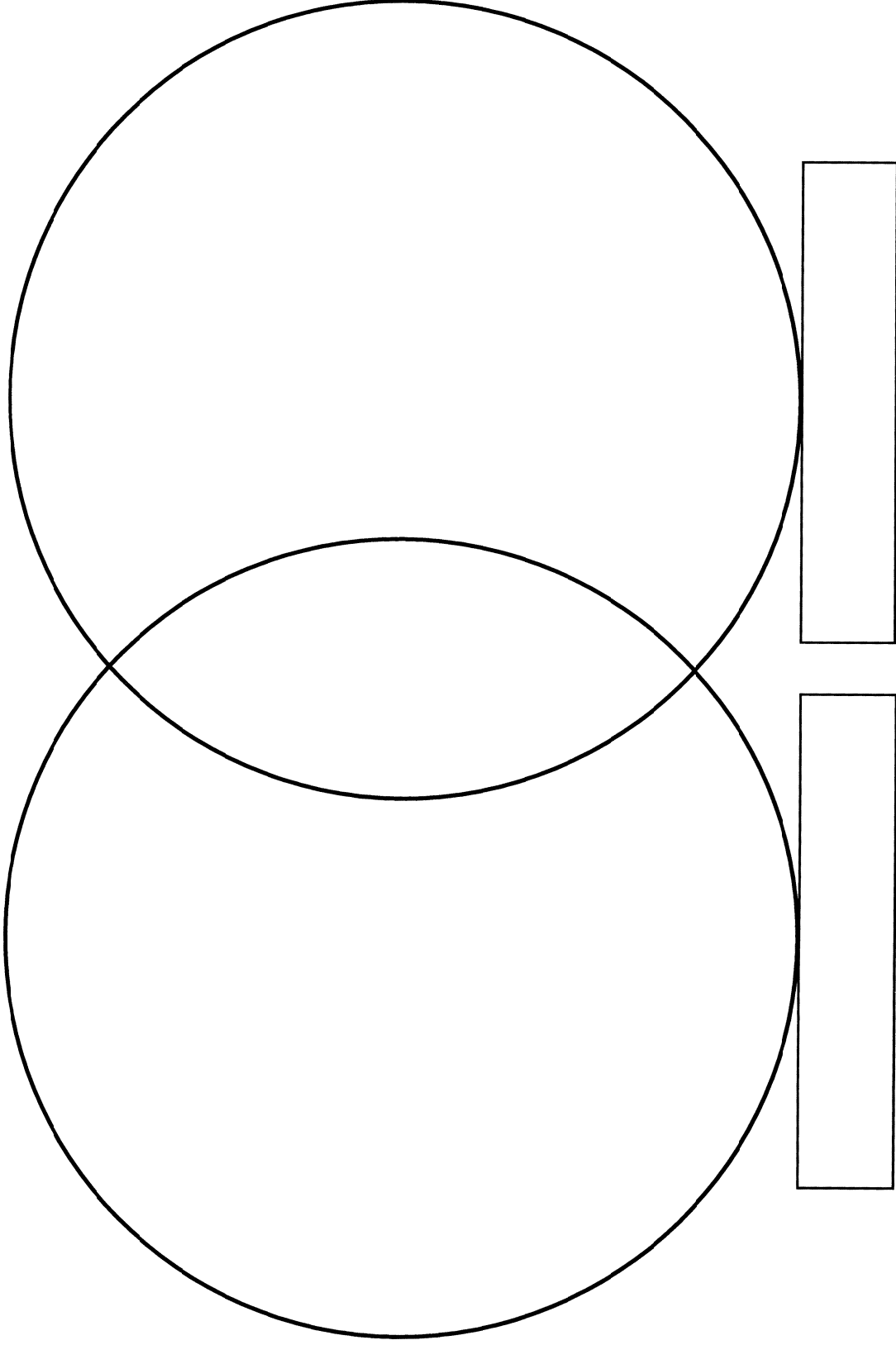
Тема: _____

Джерело: _____
_____

Заголовок	Записи про дослідження
Місцезнаходження	
Площа	
Фізичні характеристики	
Озера і водні шляхи	
Клімат	
Населення	

Порівнюємо дві провінції/території

Ім'я: _____

СЛОВНИК

Буква _____

Термін	Визначення	Діаграма, малюнок, приклад

Зобов'язання уряду

<p>Міська поліція</p> 	<p>Освіта</p> 	<p>Національна поліція</p>
<p>Служба збирання сміття</p> 	<p>Права на водіння машини</p> 	<p>Паспорт</p>
<p>Переробка паперу і пластику</p> 	<p>Лікарні</p> 	<p>Оборона</p>
<p>Протипожежна служба</p> 	<p>Дитячі садки</p> 	<p>Банки і гроші</p>
<p>Громадський транспорт</p> 	<p>Свідectво про народження</p> 	<p>Рибальство</p>

Структура уряду

Уряд Канади

Створює закони для всієї Канади

Зобов'язання включають:

- Вояки, військо (армія), морський флот, повітряний флот
- Паспорти
- Радіо і телебачення
- Національна поліція
- Банки і гроші
- Рибальство
- Марки і поштова служба
- Національні парки

Уряд провінцій/територій

Розробляє закони для провінцій і територій

Зобов'язання включають:

- Право на водіння машини
- Лікарні
- Освіта
- Дитячі садки
- Свідоцтво про народження
- Провінційні або територіальні парки

Муніципальний уряд

Розробляє закони на місцевому рівні

Зобов'язання включають:

- Збір і переробка сміття
- Ремонт доріг
- Прибирання снігу
- Місцева поліція, протипожежна служба, швидка допомога
- Громадський транспорт

Дата: _____ Ім'я: _____

Лідери уряду

Лідер федерального уряду _____

Ім'я лідера _____

Лідер провінційного/територіального уряду _____

Ім'я лідера _____

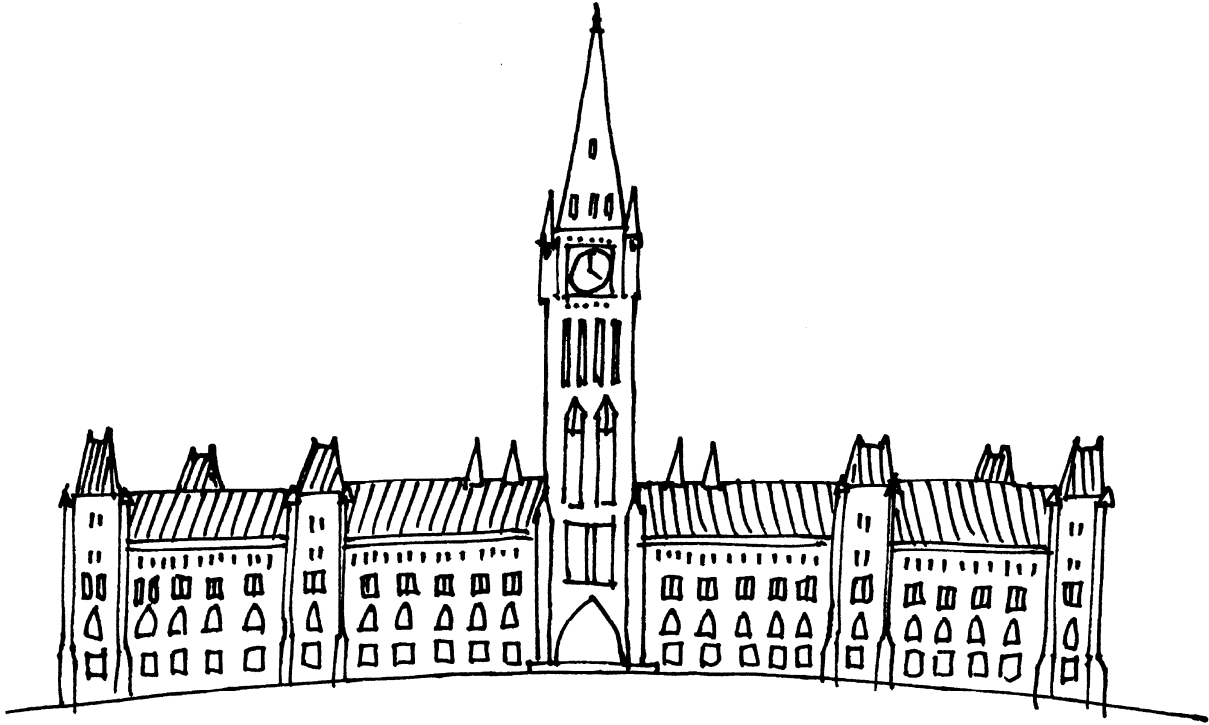
Лідер муніципального уряду _____

Ім'я лідера _____

Обов'язки уряду

Федеральний	Провінційний/ територіальний	Муніципальний (місцевий)

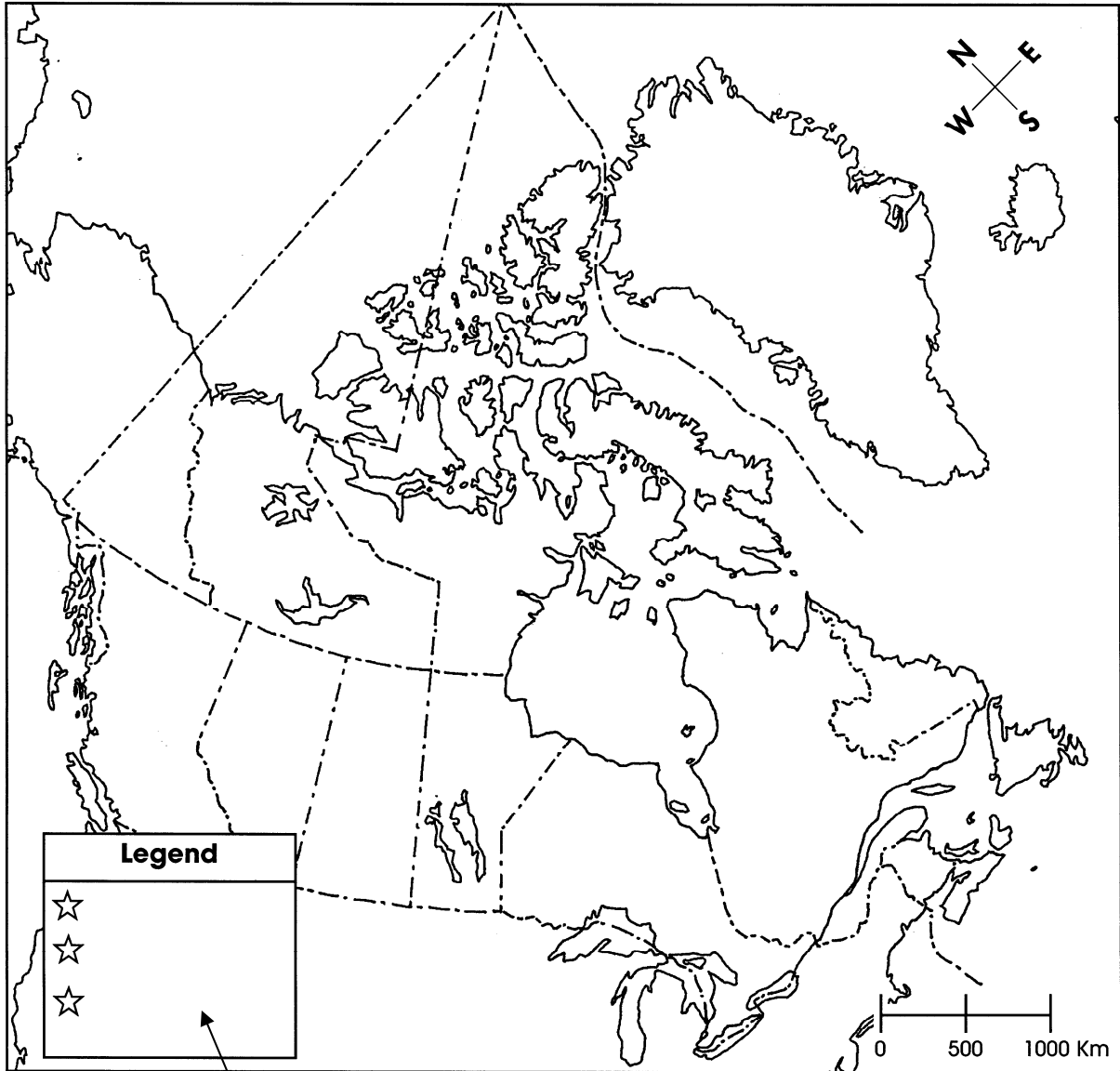
Будинок Канадійського Парламенту

Дата: _____

Ім'я: _____

Канада

- ☆ Будинок Парламенту Канади
- ☆ Будинок провінційного/територіального уряду
- ☆ Державний будинок місцевої громади

Дата: _____ Ім'я: _____

Формування уряду

вибори

уряд

партія при владі

політична партія

опозиція

прем'єр-міністр

кандидат

голос

член парламенту

Дата: _____ Ім'я: _____

Інтерв'ю з .....

Питання	Відповіді

Дата: _____ Ім'я: _____

Мирне вирішення конфлікту

Конфлікт	Мирне вирішення

Права і обов'язки канадійських громадян

Всі канадійці мають права і обов'язки.

Права: гарантовані

Обов'язки: очікувані від вас задля того, щоб ви були повноправним членом суспільства

Які ваші права?

Право на рівність перед законом

Право голосу

Право презумпції невинності до оголошення провини

Право на адвоката

Право на в'їзд і виїзд з Канади

Право на користування двома офіційними мовами

Основні права віросповідання, висловлювання думок, мирного зібрання і створення товариств

Які ваші обов'язки?

Розуміти і виконувати закони Канади

Брати участь в демократичній системі Канади

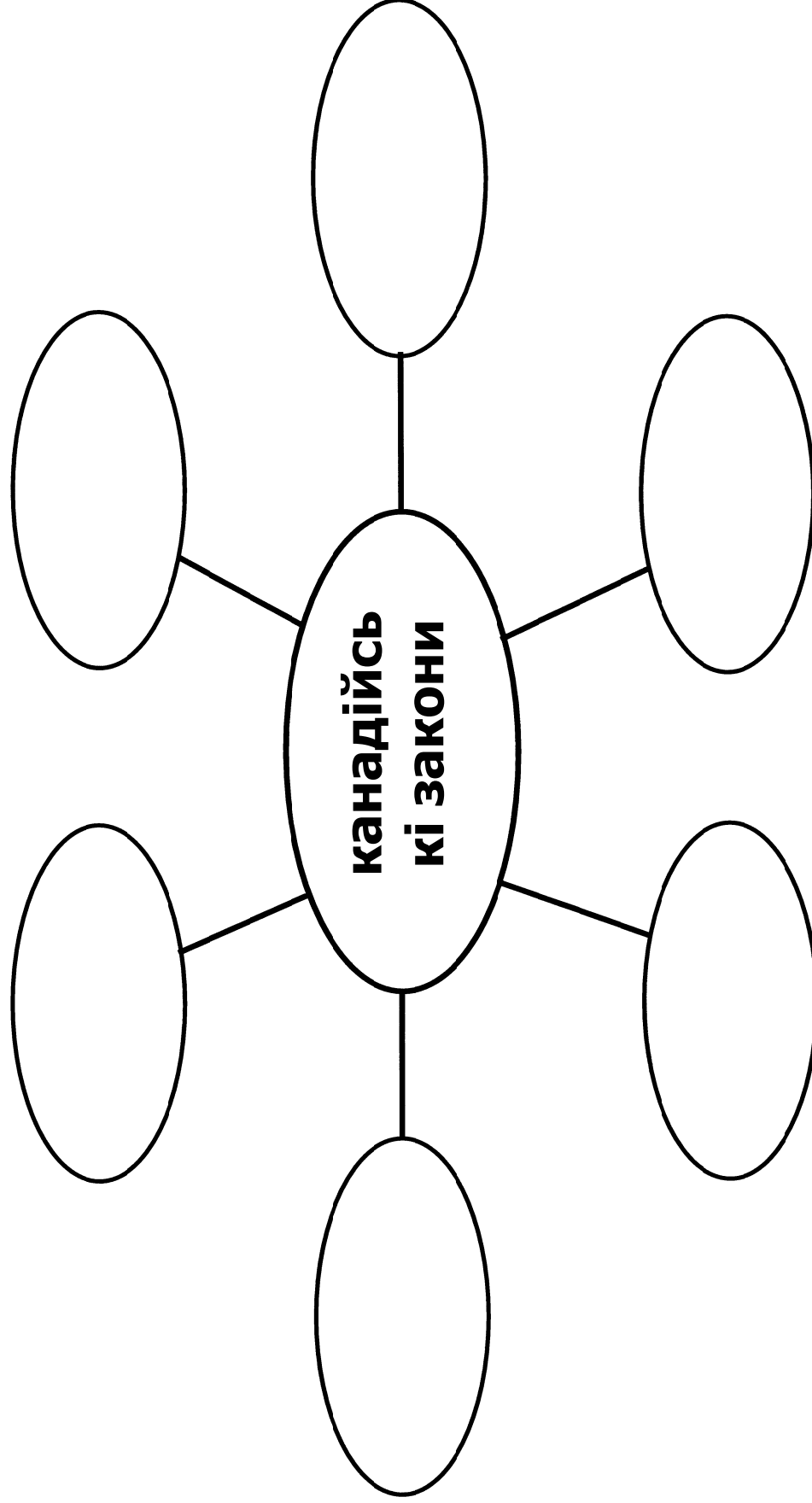
Брати участь у виборах

Дозволяти іншим громадянам Канади мати права і свободи

Допомагати у збереженні канадійської багатокультурності і спадщини.

Дата: _____

Ім'я: _____

Хартія прав і свобод Канади

Канадійська хартія прав і свобод надає канадійцям певні права і свободи. Ось декілька з них.

1. Основні права: свобода совісті і віросповідання; свобода висловлювання думок; свобода преси; свобода мирного зібрання; свобода створення товариств
2. Демократичні права: право голосу
3. Право на пересування: право на в'їзд, перебування і виїзд з Канади або переїзд в інші провінції
4. Юридичні права: право на життя, свободу і безпеку особи; право на захист від необгрунтованого обшуку; право на захист від необгрунтованого утримання у в'язниці або затримання; право на адвоката; право на презумцію невинності до оголошення провини
5. Рівні права: право проти расової, національної і етнічної дискримінації, дискримінації по віросповіданню, кольору шкіри, статі, віку і неповносправності
6. Право на рівне користування двома офіційними мовами
7. Право на користування мовою меншин; право на навчання на мові меншин зі залученням державних коштів.

Права дитини

Конвенція Організації Об'єднаних Націй по правам дитини визначає 54 права дитини для світової спільноти.

П'ятнадцять з цих прав зазначені нижче.

1. Стаття 2: Всі права розповсюджуються на всіх дітей без виключення.
2. Стаття 7: Кожна дитина має право мати ім'я і національність.
3. Стаття 13: Діти мають право на захист від втручання в особистість, сім'ю і дім.
4. Стаття 12: Діти мають право на висловлення своїх думок і їхні думки повинні бути прийняті до уваги.
5. Стаття 15: Діти мають право зустрічатися з іншими та створювати і ставати членами товариств.
6. Стаття 19: Діти мають право на захист від знущань, насилля і недбалого ставлення.
7. Стаття 23: Неповносправні діти мають право на особливу опіку з метою повної участі у житті суспільства.
8. Стаття 24: Діти мають право на найвищу якість медичного обслуговування.
9. Стаття 27: Діти мають право на якість життя адекватну їхньому фізичному, психічному, духовному, моральному і соціальному розвитку.
10. Стаття 28: Діти мають право на освіту, включаючи безкоштовне початкове навчання.
11. Стаття 30: Діти меншин і корінного населення мають право мати свою власну культуру, релігію і мову.
12. Стаття 31: Діти мають право бавитися.
13. Стаття 32: Діти мають право бути захищеними від експлуатації.
14. Стаття 37: Діти мають право на справедливе ставлення перед законом.
15. Стаття 38: Діти мають право на захист від війни.

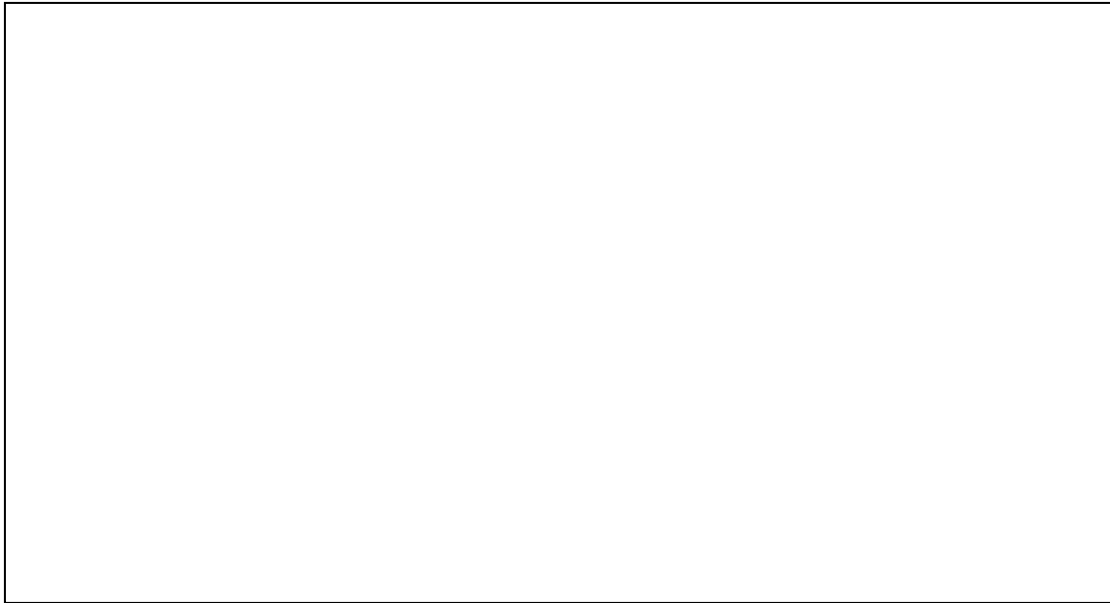
Дата: _____ Ім'я: _____

Канадійський символ

Канадійський символ, який я обрав/обрала

Ось малюнок мого символу:

Це важливий символ Канади, тому що

Герб Канади

Герб Канади

Атрибути Герба Канади:

Щит

Три королівських лева Англії (королевський символ Великої Британії)
Королівський лев Шотландії
Королівські квіти Франції—лілії (24 липня 1534 року Жак Картье висадився в Гаспе)
Королівська ірландська арфа Тари
Гілочки листків канадійського клена

Стрічки

Девіз Ордену Канади: *Desiderantes Mellorem Patriam*, що означає “Бажаємо кращої країни”.

Шолом і мантія

Включає королівський шолом в червоно-білій мантії (офіційні кольори Канади)

Гребінь шолома

Лев—символ хоробрості і доблесті
Лев тримає червоний кленовий листок (символ Канади)
Гребінь шолома відзначає суверенітет Канади

Супроводження

Британський прапор який тримає лев
Лілії, які представляють Францію—тримає одnorіг
Два прапори представляють дві нації, які заснували Канаду і створили канадійські закони і традиції

Девіз

A Mari usque ad Mare, який взятий з Біблії означає „з моря в море”.

Чотири квіткові емблеми

Англійська троянда (символ Англії)
Шотландський чортополох (емблема Шотландії)
Ірландський трилисник (емблема Ірландії)
Французькі лілії (символ християнської Франції)

Королевська корона

Демонструє присутність монарха як правителя Канади

Дата: _____ Ім'я: _____

Канадійські символи

Символи	Перелік символів
Кленовий листок Бобер Герб Інукшук	

Канадійський прапор

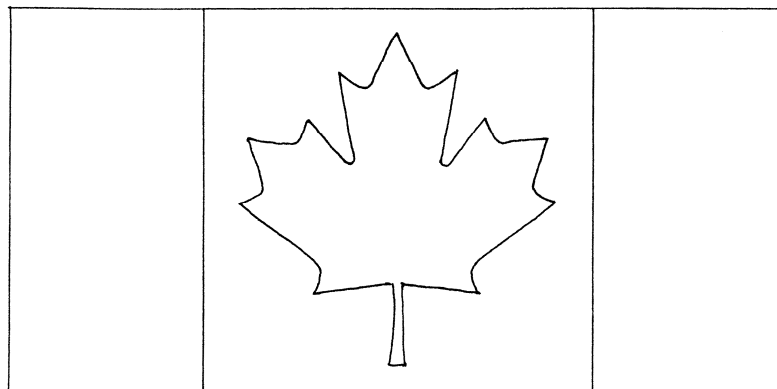
Коли прем'єр-міністр Лестер Пірсон вирішив, що канадійці повинні мати свій власний прапор, він оголосив конкурс на кращий дизайн. Тисячі людей надсилали свої ідеї. Багато з цих ідей і досі зберігаються в архіві в Оттаві. Ідеї надходили від відомих митців, таких як А. Й. Джексон з Групи Семи та від школярів, які надсилали свої малюнки зроблені олівцем.

Було запропоновано багато символів, які потенційно могли застосовуватися на прапорі. Вони включали гусей, гокейну клюшку, зайчиків і орлів. Найпопулярнішим символом був кленовий листочок. Кленові листочки використовувалися як символ Канади з 1800-х років. Їх можна було побачити на формі канадійських олімпійців в 1904 році та військових ще в Першій Світовій Війні.

Ідеї дизайну кленового листка, які були подані на розгляд мали різні форми. Деякі мали просто один листочок; інші декілька. Коли відбулося голосування було обрано найпопулярніший зразок—кленовий листок.

Кленовий листок представляє величезні природні ресурси Канади. Листок розміщений на прапорі—це дерево цукрового клена. Справжній кленовий листок має 23 кінцівки; а листок на прапорі має тільки 11. Цю зміну було зроблено, тому що дизайнери прийшли до висновку, що листок, який має 23 кінцівки і прапор, який розвівається на вітру важко впізнати; в той самий час листок на 11 кінцівок дуже чіткий і зрозумілий. Червоний і білий колір було обрано, тому що ці кольори асоціюються з Францією і Великою Британією вже сотні років.

Офіційним прапором Канади став кленовий листок, який знаходиться посередині двох червоних смужок 31 грудня 1964 року. Канадійський прапор впізнають по цілому світі. Прапор створили канадійці і за нього проголосував народ Канади, що стало справжнім проявом демократичної традиції Канади.

Дата: _____ Ім'я: _____

Канадійський прапор

Коли прем'єр-міністр Лестер _____ вирішив, що _____ повинні мати свій власний прапор, він оголосив конкурс на кращий дизайн. Тисячі людей насилали їхні _____. Багато з цих ідей і досі зберігаються в архіві _____. Ідеї надходили від відомих митців, таких як А. Й. Джексон з Групи Семи та від _____, які надсилали свої малюнки зроблені олівцем.

Було запропоновано багато _____, які потенційно могли застосовуватися на прапорі. Вони включали гусей, гокейну клюшку, зайчиків і орлів. Найпопулярнішим символом був _____. Кленові листочки використовувалися як символ Канади з 1800-х років. Їх можна було побачити на формі канадійських _____ в 1904 році та військових ще в Першій Світовій Війні.

Ідеї дизайну кленового листка, які були подані на розгляд мали різні форми. Деякі мали просто _____ листочок; інші декілька. Коли відбулося голосування було обрано _____ зразок - кленовий листок.

Кленовий листок представляє величезні природні ресурси Канади. Листок розміщений на прапорі – це цукровий клен. Справжній кленовий листок має _____ кінцівки; а листок на прапорі має тільки _____. Цю зміну було зроблено, тому що дизайнери прийшли до висновку, що листок, який має 23 кінцівки і прапор, який розвівається на вітру важко впізнати; в той час, як листок на 11 кінцівок дуже чіткий і зрозумілий. Червоний і білий колір було обрано, тому що ці кольори асоціюються з Францією і _____ вже сотні років.

Офіційним прапором Канади став кленовий листок, який знаходиться посередині двох _____ смужок 31 грудня 1964 року. Канадійський прапор впізнають по цілому _____. Прапор створили канадійці і за нього проголосував народ Канади, що стало справжнім проявом _____ традиції Канади.

Дата: _____ Ім'я: _____

Прапор моєї школи

Опишіть символи на вашому прапорі:

**Чому дизайн цього прапора буде добрим для
вашої школи?**

Історія національного гімну

Музику і слова гімну Канади було написано у 1880 році. Через сто років пісню було проголошено національним гімном Канади.

Перше виконання пісні відбулося на банкеті у місті Квебек. Музику написав відомий композитор Калікса Лавале на слова судді Адольфа-Базіла Рутієра. Переклад англomовної версії:

*Канадо, ти наш дім- твоя земля.
До всіх синів, як мати промовля.
Палкі серця тобі несуть,
Любов і славу путь.
Щоб ти жила, Канадо,
Ми на варті стоїмо.
Щоб ти росла, труд наш дамо.
Канадо, ми на варті стоїмо.
Канадо, ми на варті стоїмо.*

О, Канадо!

О, Канадо! Кохано вітчизно!
В любові краю твої сини одно.
З тобою враз наш дух росте,
Мов та скала сильний,
А кожний син—це сторож твій,
Бо ти наш край вільний.
До Бога ми руки взнесім,
За тебе, краю наш, ми мольби шлім.
За тебе, краю наш, ми мольби шлім.

Англomовну версію канадійці почули у виконанні школярів. У 1906 році було надруковано музику і англійський переклад. З тих пір багато англійських версій пісні було написано і надруковано. Перша версія Д-ра Томаса Бедфорда Річардсона відрізнялась від інших варіантів написаних Мерсі Пауелом Макулох, поетом Вілфрідом Кемпбелом, Августосом Брайдлом і Б'юкеном.

Найпопулярнішою і прийнятою версією стала версія Роберта Стенлі Віра, адвоката з Монреалю. Він планував два куплети, але загально співається тільки перший.

Слова Віра продовжують змінюватися і обговорюватися. Нещодавно, слово „сини” жваво обговорювалося.

„О, Канадо” завжди була однією з найпатріотичніших пісень з 1914 року. У 1927 році її почали співати в канадійських школах і на громадських заходах. У зв'язку з законами про право інтелектуальної власності, вірш Віра не став громадським надбанням до 1976 року. 1 липня 1980 року губернатор Едуард Шраєр проголосив пісню національним гімном Канади.

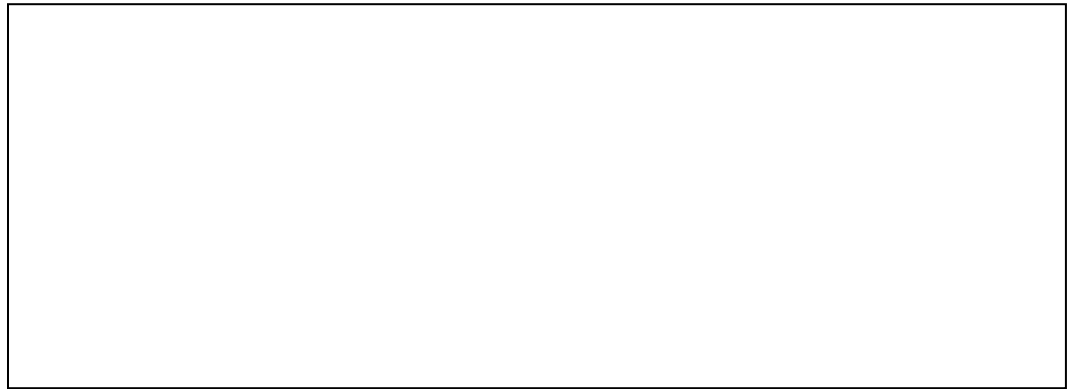
Дата: _____ Ім'я: _____

Прапори і квіти

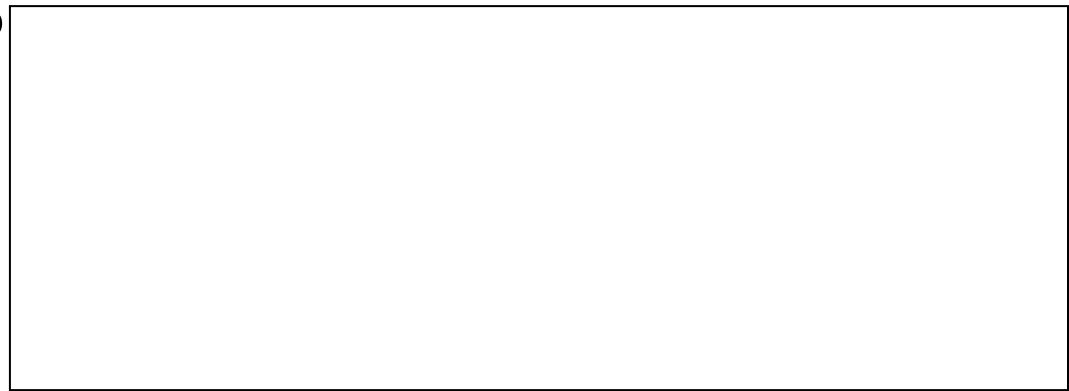
Провінція/територія: _____

Офіційна квітка: _____

квітка

прапор

Опис символів на прапорі: _____

Дата: _____

Ім'я: _____

Місяць _____

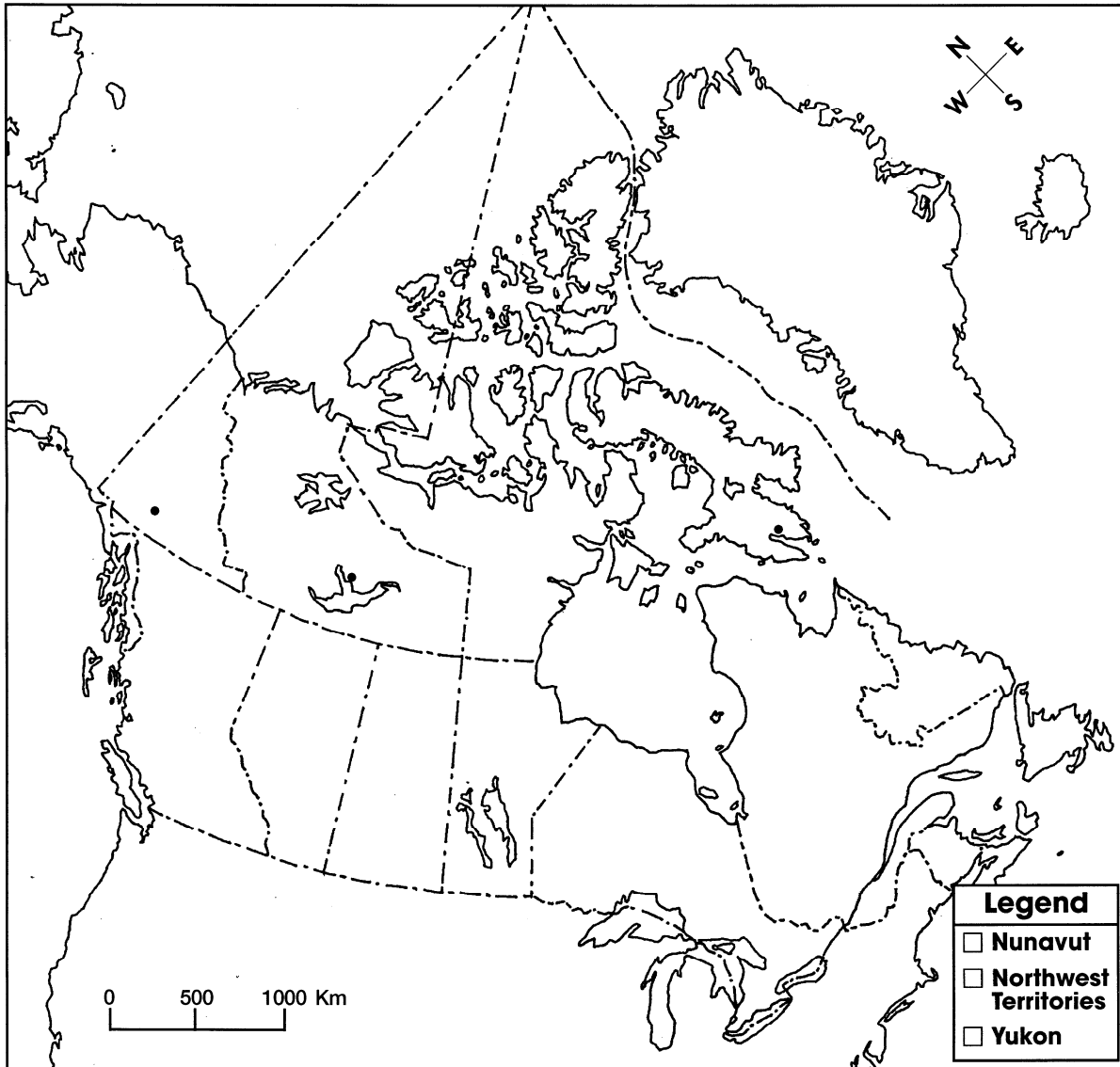
понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця	субота	неділя

Дата: _____

Ім'я: _____

Мапа Канади

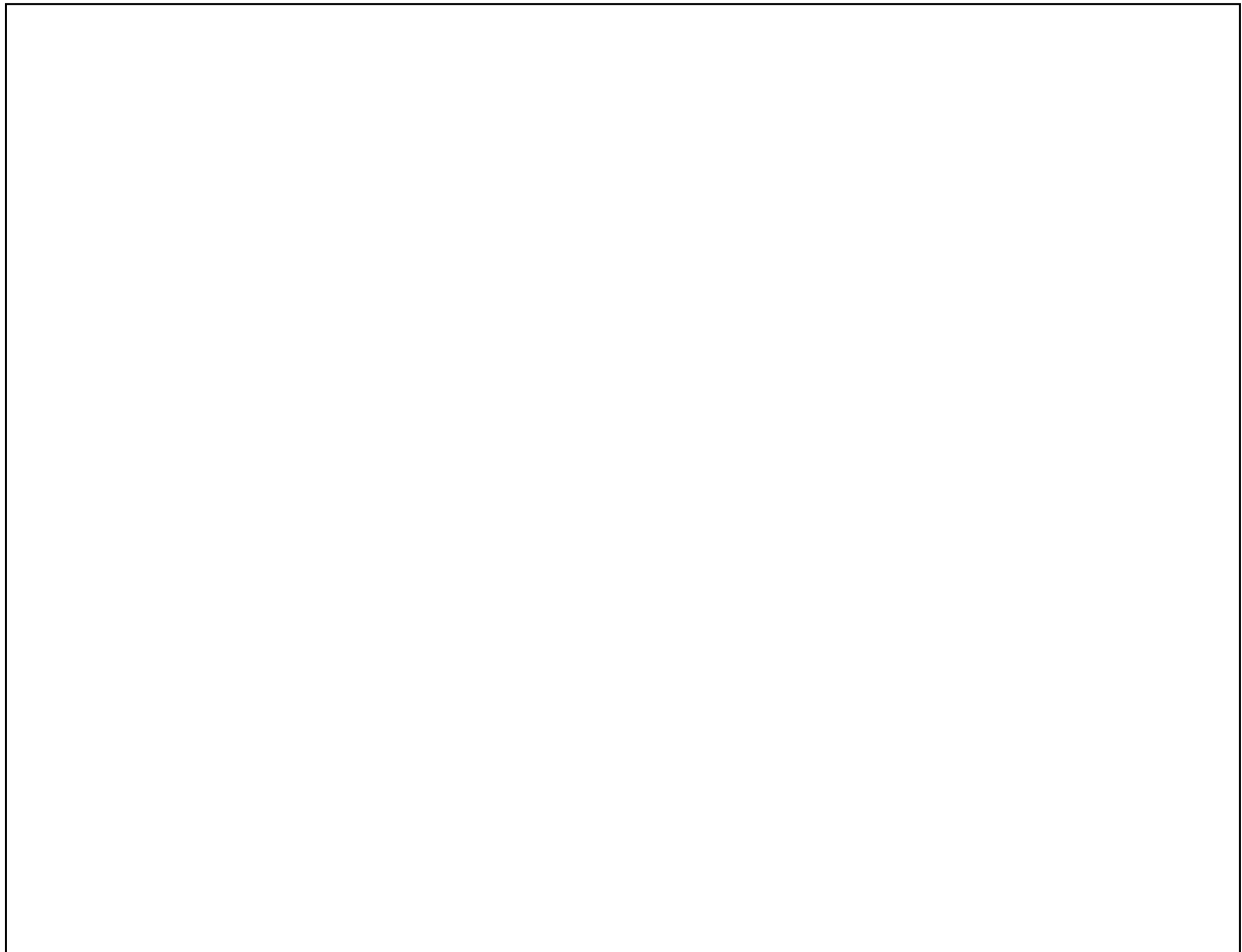
Дата: _____

Ім'я: _____

Факти	Юкон	Північно-Західні Території	Нунавут
Площа			
Населення			
Столиця			
Населення столиці			
Інші громади			
Цікаві факти			

Дата: _____ Ім'я: _____

Вивчаємо Арктику

Ці слова описують Арктику: _____

_____

_____

_____

_____

_____

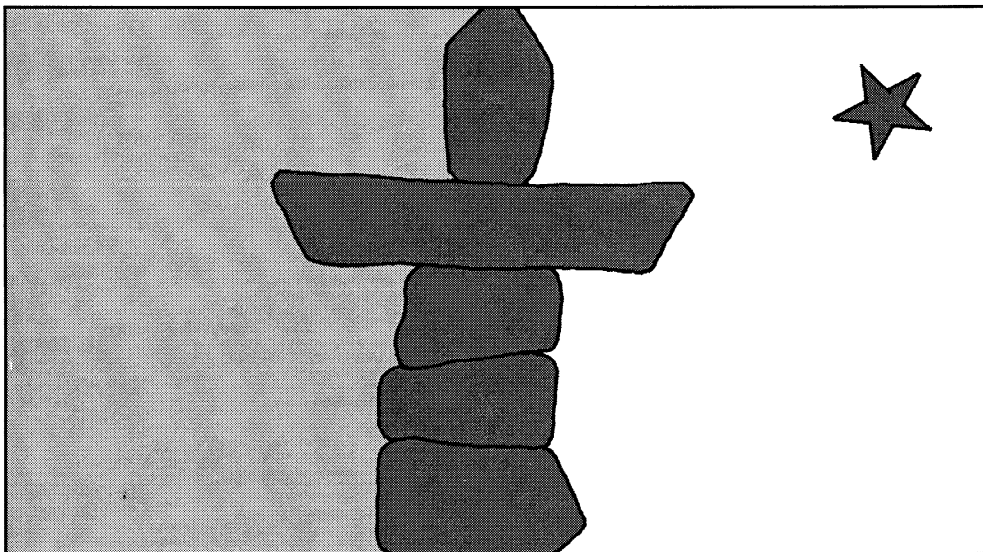
_____

_____

Представляємо Нунавут

Нунавут—це найновіша територія в Канаді.

Корінне населення Нунавуту—інуїти, що означає „люди”. У 1970 році група вождів інуїтів почала працювати над створенням нової території, якою керували би інуїти. Вони хотіли точно знати, що їхня культура і земля будуть захищені. Вожді запропонували розділити Північно-Західні Території на дві частини і зі східної частини, де проживає населення інуїтів, створити територію Нунавут. Згодом, уряд Північно-Західних Територій і уряд Канади погодилися з цим планом. 1 квітня 1999 року народилася територія Нунавут!

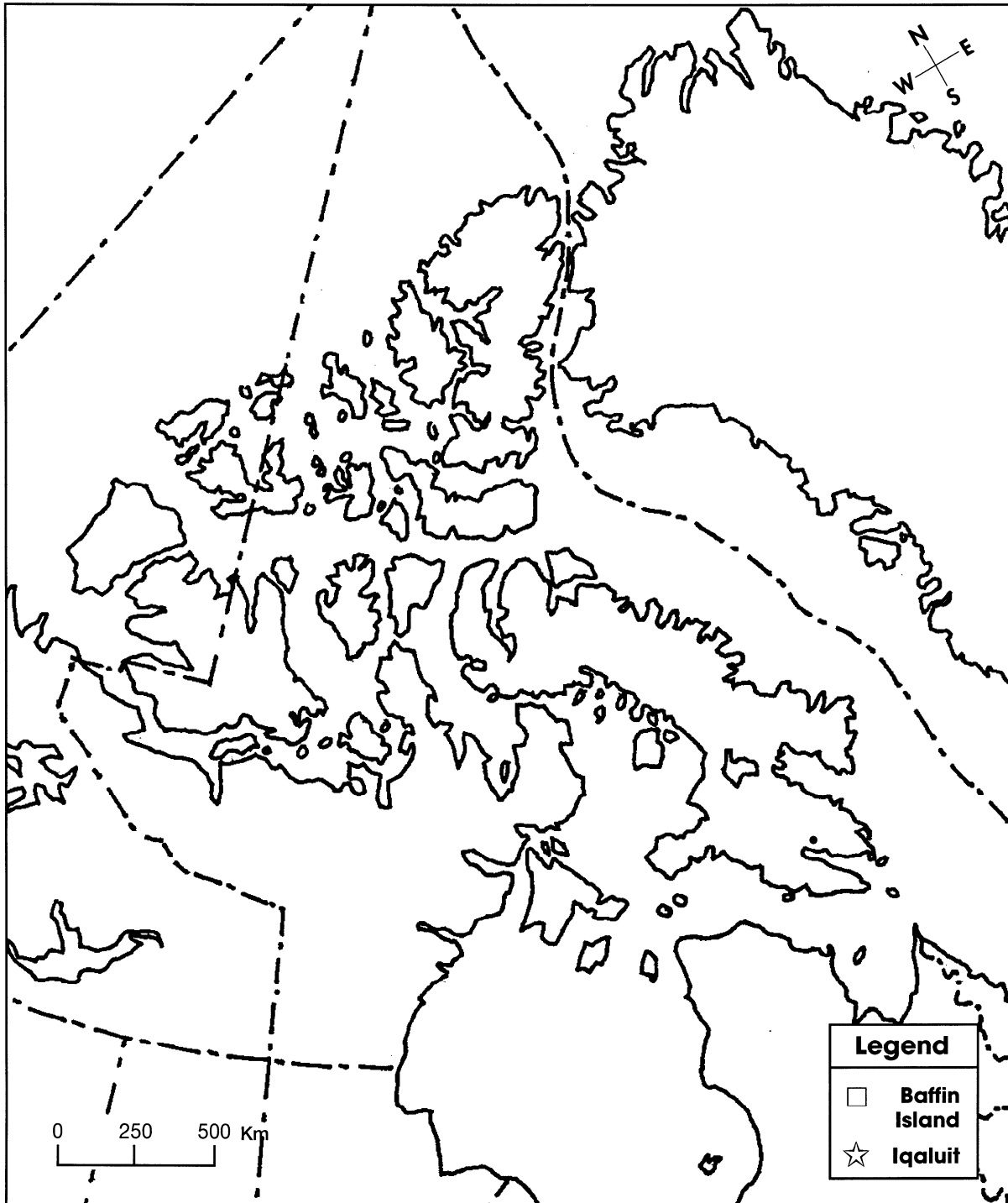

Каміння на прапорі Нунавут називається інукшук. Це слово інуїтів означає купу каміння, що використовується як орієнтир. Інукшук вживається для позначки місць полювання, вказівника для подорожуючих і запасу провіантів для мандрівників. Вдивляючись в інукшук, можна побачити обриси людини. Інуїти подекуди будували інукшук для супроводу протягом довгих, самотніх полювань.

Дата: _____

Ім'я: _____

Територія Нунавут

Дата: _____ Ім'я: _____

Нунавут

1. Нунавут офіційно став територією Канади у _____ році.
2. Нунавут означає _____ на мові інуїтів.
3. Нунавут—найбільша територія. Площа складає _____ .
4. Більшість людей, які живуть у Нунавут— це _____ .
5. _____ столиця Нунавут.
6. Квітка Нунавут _____ .
7. Пташка Нунавут _____ .
8. Три мови Нунавут—це _____ ,
_____, і _____ .

Цікаві факти про які ми дізналися—це _____
_____
_____

Дата: _____ Ім'я: _____

Порівнюємо землі

Арктична тундра	Земля навколо нашої громади

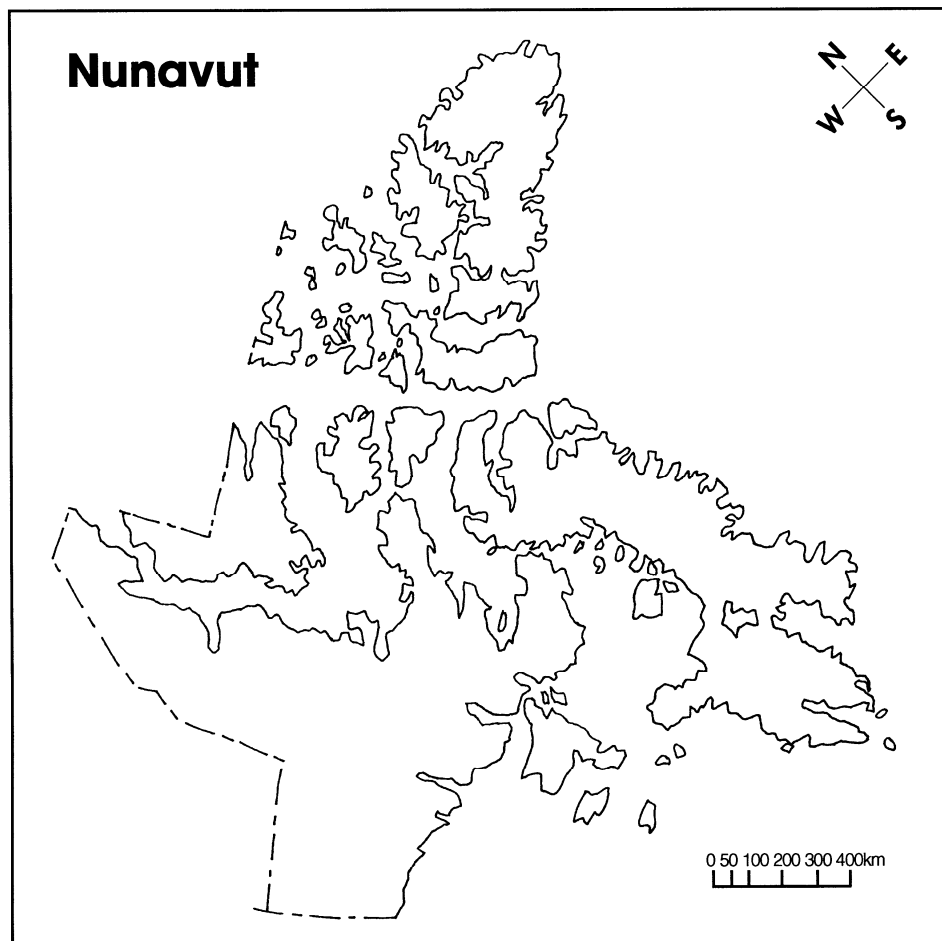
Природні ресурси Нунавут

Більшість території Нунавут є частиною канадського Шілд, регіону твердих скель, який формувався мільярди років тому. В цій частині Канади є такі мінерали, як золото, нікель, цинк, мідь і залізна руда.

В регіоні також добувають свинець, цинк і срібло на шахті Поларис на острові Литл Корнволис та на шахті Нанисивик біля Арктичної затоки. Золото знаходиться на шахті Лупин на озері Контвойто, але з причини низьких цін на золото шахту закрили.

Компанії також шукають діаманти на острові Вікторія, на озері Рокінггорс і біля Куглуктуку.

Нафту і газ також знайшли у Нунавут. Нафтове родовище знаходиться в Бент Горн на острові Камерон.

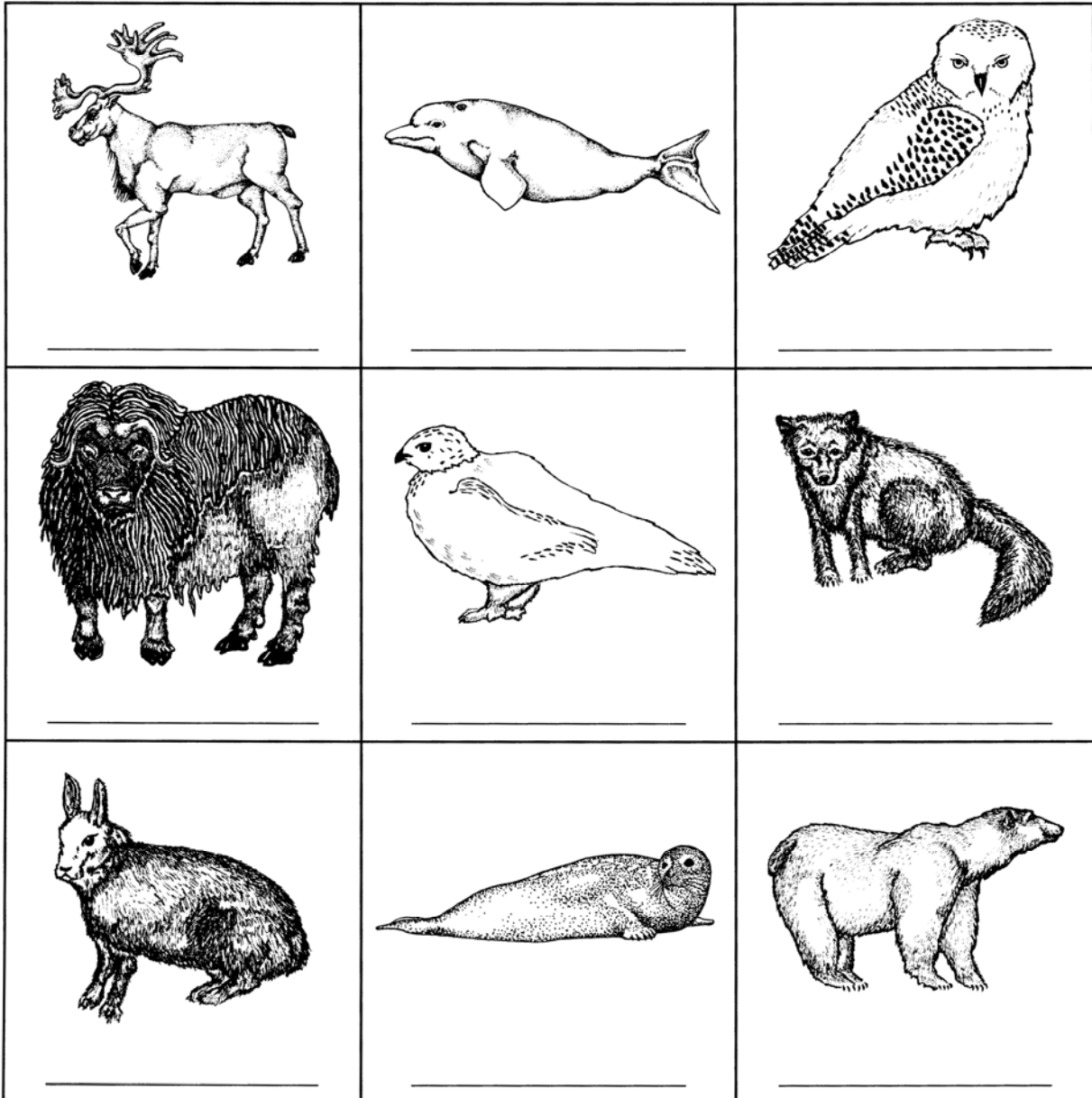
Дата: _____ Ім'я: _____

Тварини Нунавут

карибу
тюлень
снігова сова

мускусний бик
арктичний заєць
кит білуга

писець
біла куріпка
полярний ведмідь

Загадки про тварин Нунавут

Я маю довге густе
коричневе хутро. Я
живу в невеликих
табунах. У мене довгі
роги і короткі ноги.

Хто я?

Я птиця—хижак. Я
полюю і вбиваю мою
жертву. У мене густе
біле пір'я і я подібна
на сніг. Я живу в
Арктиці влітку і
полюю на лемінгів.

Хто я?

Взимку моє хутро
густе, пухнасте і біле.
Влітку воно стає
коричневим. Я
належу до родини
собак. У мене довгий
пухнастий хвіст.

Хто я?

Я член родини
оленів. Я живу у
великому табуні і
далеко захожу в
пошуках їжі. Інуїти
полюють на мене
з-за м'яса і
використовують мою
шкіру на одяг.

Хто я?

У мене довгі вуха. Взимку я маю біле хутро. Моє
хутро стає сірим влітку. Це допомагає мені
ховатися від ворогів. Я стрибаю на своїх лапах,
коли тікаю від небезпеки.

Хто я?

Загадки про тварин Нунавут

Я—сsaveць і живу в морі. Я їм рибу і ракоподібних. Під моєю шкірою я маю жир, який називається блубер і тримає мене в теплі у холодному морі. На суші я використовую плавці щоб пересуватися. Мене їдять полярні ведмеді і інуїти.

Хто я?

Я член родини ведмедів. У мене біле хутро і багато жиру щоб тримати моє тіло в теплі. Я вмю дуже добре плавати і люблю полювати на тюленів.

Хто я?

Я—птах і весь час живу в Арктиці. Взимку моє пір'я біле, що допомагає мені ховатися від хижаків у снігу. Я маю пір'я на лапах, що допомагає мені тримати тепло і ходити по снігу. Влітку моє пір'я коричневе, що допомагає мені ховатися в тундрі.

Хто я?

Я дуже великий сsaveць. Я живу в Льодовитому океані. Я білого кольору.

Хто я?

Дата: _____ Ім'я: _____

Досліджуємо тварин Нунавут

Назва тварини: _____

_____

Тварина подібна на: _____

_____

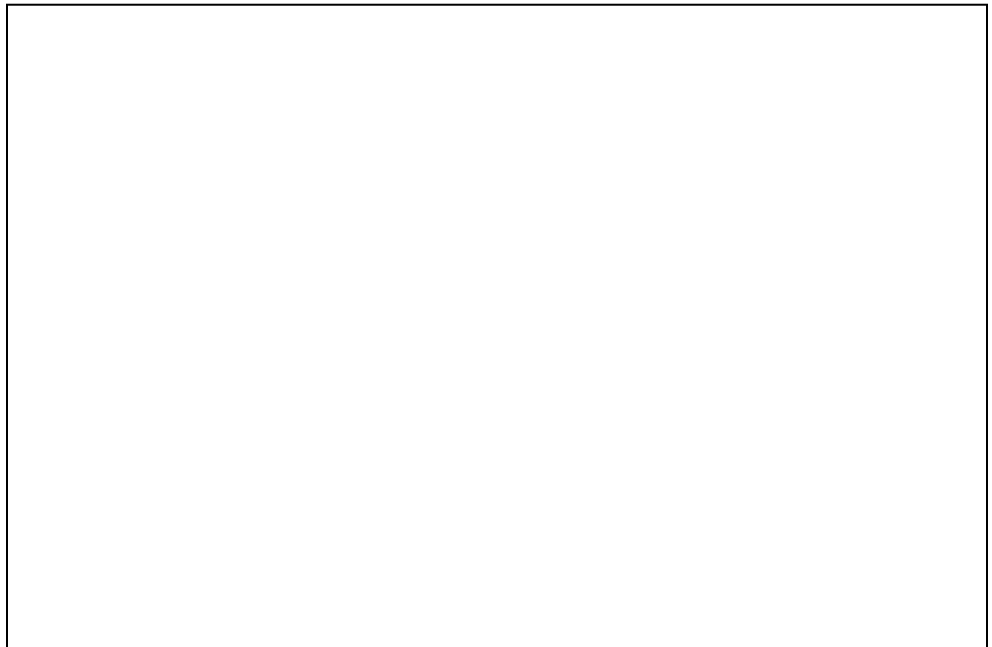
Що ця тварина їсть: _____

_____

Як ця тварина рухається: _____

_____

Діаграма:

Дата: _____ Ім'я: _____

Порівнюємо сім'ї

Сім'я інуїтів	Моя сім'я

Подібність між двома сім'ями _____

Відмінність сімей _____

Окпiк, який мешкає на пiвночi

Давним давно, жив собі iнуїтський хлопчик разом зі своєю сiм'єю в Нунавут. Хлопчика звали Окпiк, що на мові iнуїтiв означає „снiгова сова”.

Влiтку Окпiк зі своєю сiм'єю жив у наметі зі шкiри карибу. Вони полювали на карибу, збирали ягоди і ловили рибу. Взимку Окпiк з сiм'єю мандрував по льоду, будуючи iглу і полюючи на тюленiв.

Окпiк багато дiзнався від свого батька. Батько навчив його як будувати iглу зі снiгу, як тренувати собак і запрягати їх для їзди на санках. Тато також навчав сина як ходити на полювання і визначати чи безпечно ходити по льоду.

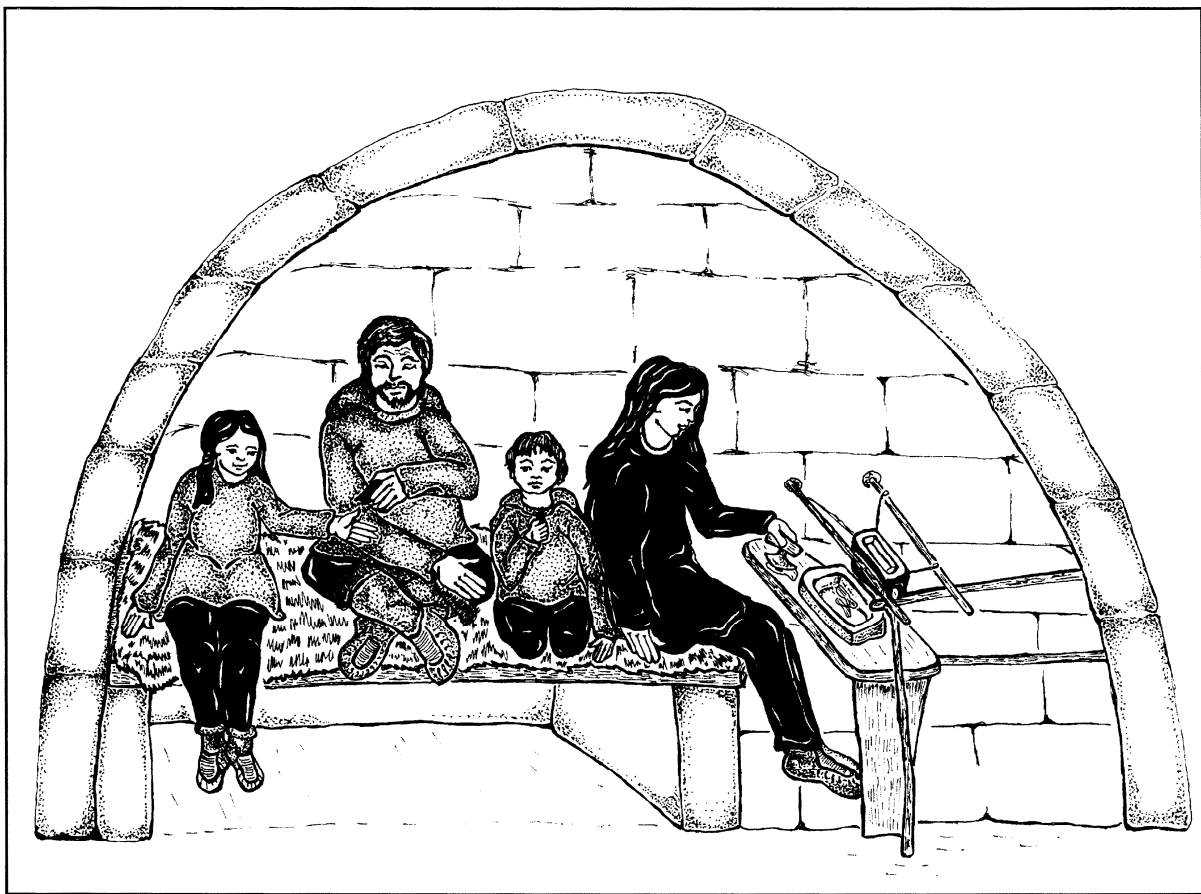
Молодшу сестру Окпіка звали Сіксік, що означає „маленька білочка”. Вона багато дізналася від своєї мами, а саме, як розрізати м'ясо і чистити рибу. Сіксік також навчилася вичиняти шкіру, прокусувати її зубами; після цього шкіру можна було використовувати для виготовлення одягу. Мама навчила доньку сшивати шкіру і виготовляти куртки та взуття вживаючи голку зроблену з кісток і нитку зі сухожилля тварин.

Кожного дня тато і Окпик брали собак і виходили на лід дивитися на тюленів. Коли тато знаходив маленьку дірочку в льоду, він пояснював Окпіку, що тюлені дихають через такі дірочки. Окпик спостерігав, як тато готував гарпун біля дірочки. Нарешті вони чули слабкий звук і тато скоренько закидав гарпун, промовляючи молитву до духу тюленя. Окпик допомагав витягувати мертвого тюленя з води. Вони клали тюленя на санки і їхали назад до іглу.

В іглу мама з Сіксік запалювали лампу щоб освітити і прогріти домівку. Коли Окпік з татом поверталися додому, мама з донькою викривленим ножом, який називається улу, розрізали м'ясо і знімали шкіру. Всі їли смачне м'ясо тюленя.

Після того, мама розклала на підлозі іглу шкіру тюленя щоб на ній можна було спати. Шкіра була теплою і зручною. Окпік лежав на шкірі і мріяв про день, коли і він також стане могутнім мисливцем для своїх людей.

Дата: _____ Ім'я: _____

Життя в Нунавут: колись і тепер

Напишіть або намалюйте історію, уявляючи себе у минулому дитиною-інуїтом.

Добрий день! Мене звать _____

Напишіть або намалюйте історію, уявляючи себе у минулому дитиною-інуїтом.

Добрий день! Мене звать _____

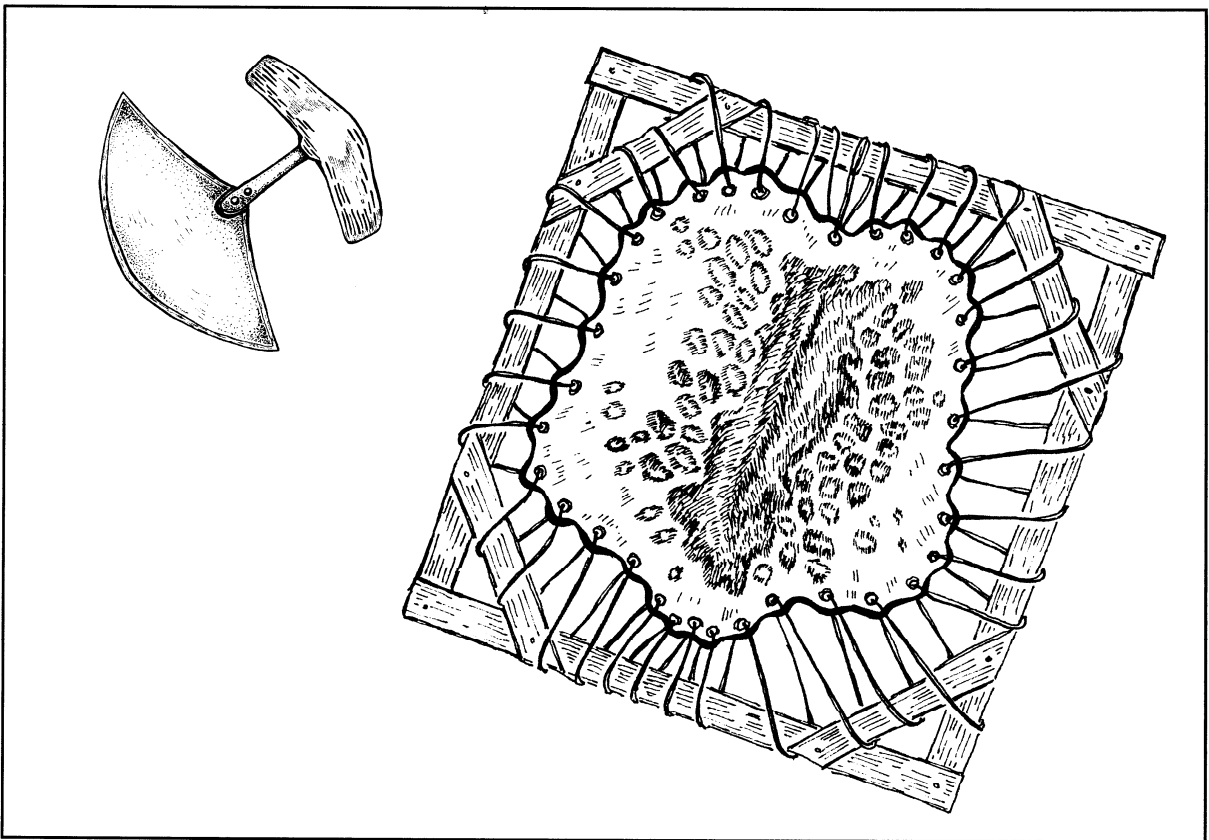

Колишній одяг інуїтів

Колись давно люди, які мешкали в Арктиці не мали крамниць, щоб купити одяг. Замість того, кожна частина одягу вироблялася руками з доступних матеріалів. Більшість одягу виробляли зі шкіри карибу, тому що вона легка і дуже тепла. Жінки-інуїти навчалися з дитинства шити одяг зі шкіри тварин. Маленьким дівчаткам давали улу, зігнутий ніж для обробки шкіри і різання м'яса. Голки робили з кісток та зубів тварин.

Вичиняти шкіру забирало багато часу. Жінки вичиняли і чистили шкіру. Після цього, шкіру розкладали і сушили. Потім, шкіру розминали доки вона не ставала м'якою. Інуїти не мали швейних машин; весь одяг шили виключно руками.

Дванадцять шкір карибу йшло на один комплект зимового одягу для дорослих: дві пари штанів і дві куртки. Куртки носили хутром зверху, а комплект для дому носили хутром до шкіри людини. Інуїти мали дуже теплий одяг.

Жінки носили куртки з великими капішонами. Дітей до двох років переносили у капішоні. Для дитячих підгузників використовувався спеціальний мох. Рукавиці виготовляли зі шкіри тюленя або хутра полярного ведмедя. Теплі, вологотривкі чоботи, які називались камікси виготовляли зі шкіри тюленя.

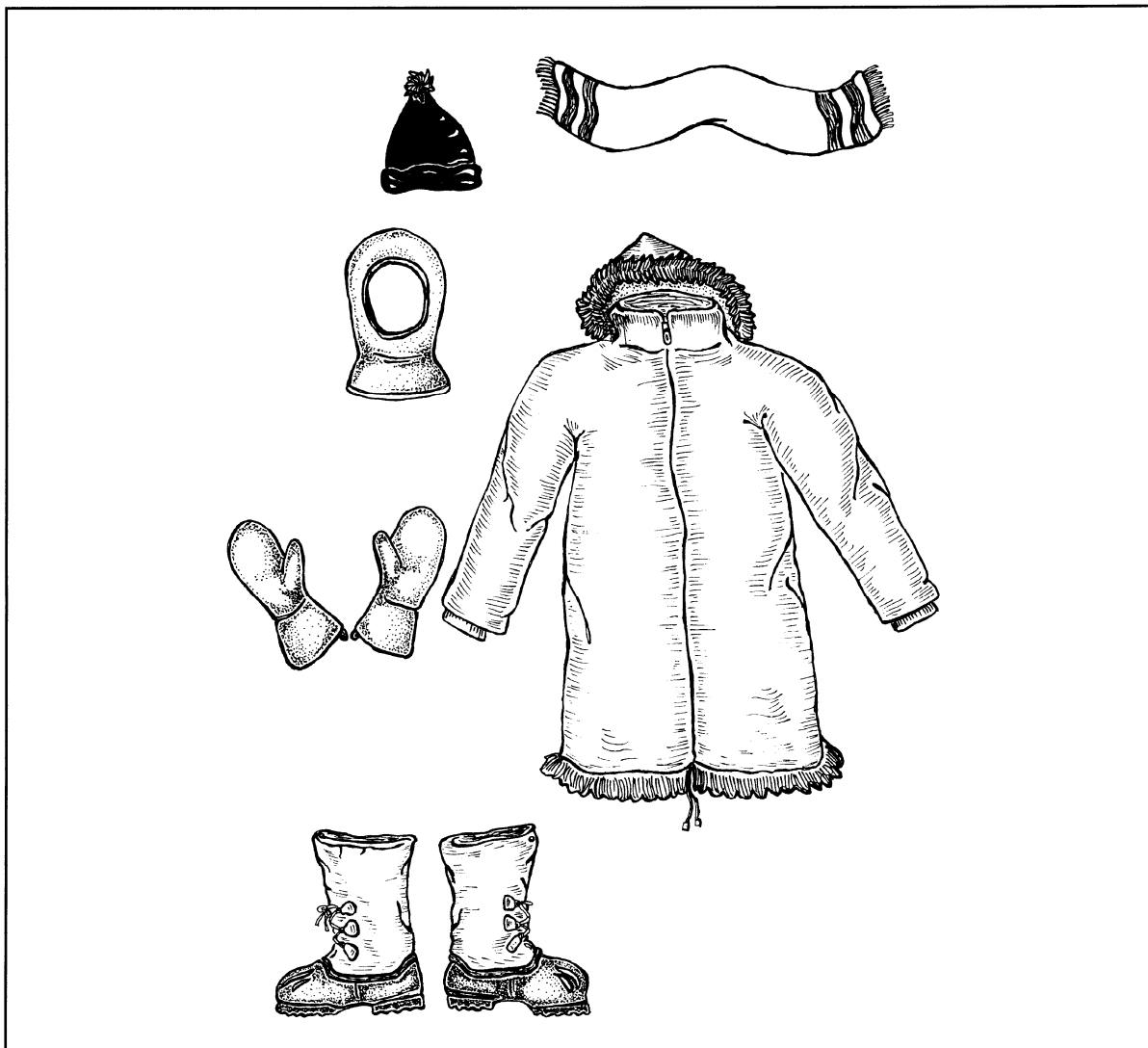
Окуляри від снігу виробляли з вузьких частинок кісток і носили для захисту очей від яскравого сонячного проміння, яке відзеркалюється на снігу та кризі. Такі окуляри захищали від сліпоти очі людей.

Сучасний одяг інуїтів

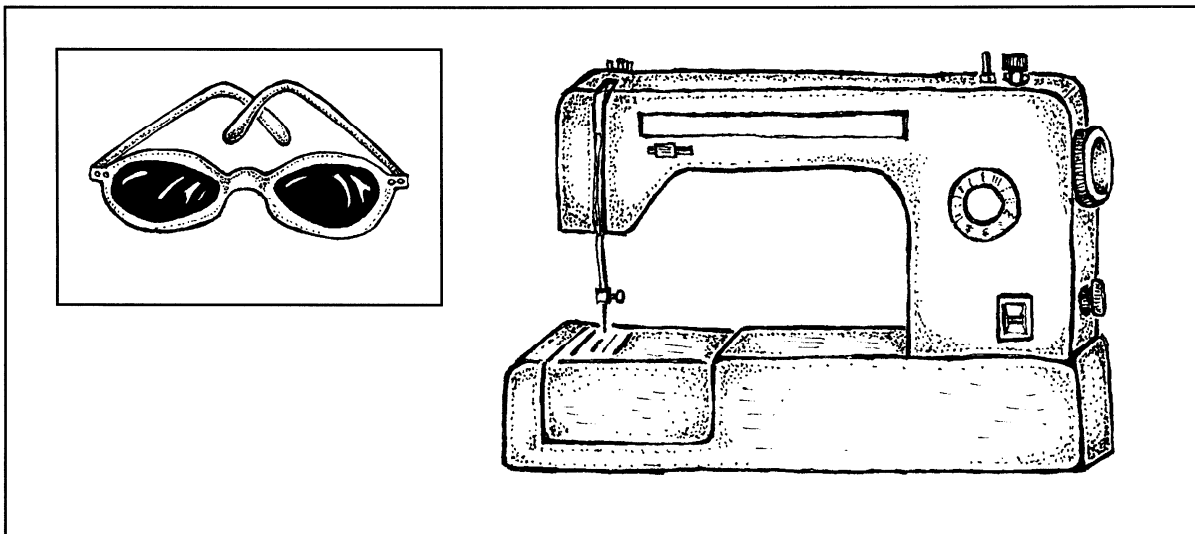
Інуїти продовжують носити одяг зроблений з карибу, коли йдуть на полювання, тому що він найтепліший. Але переважна більшість людей купує одяг в крамниці, тому що його легко і зручно прати та зашивати. Навіть зимові куртки сучасні інуїти купують в магазині, але звичайно, вони не такі теплі як куртки з карибу.

Люди, які живуть в Арктиці зараз носять такий самий одяг у приміщенні як і ми—сукні, штани, сорочки, черевики і шкарпетки.

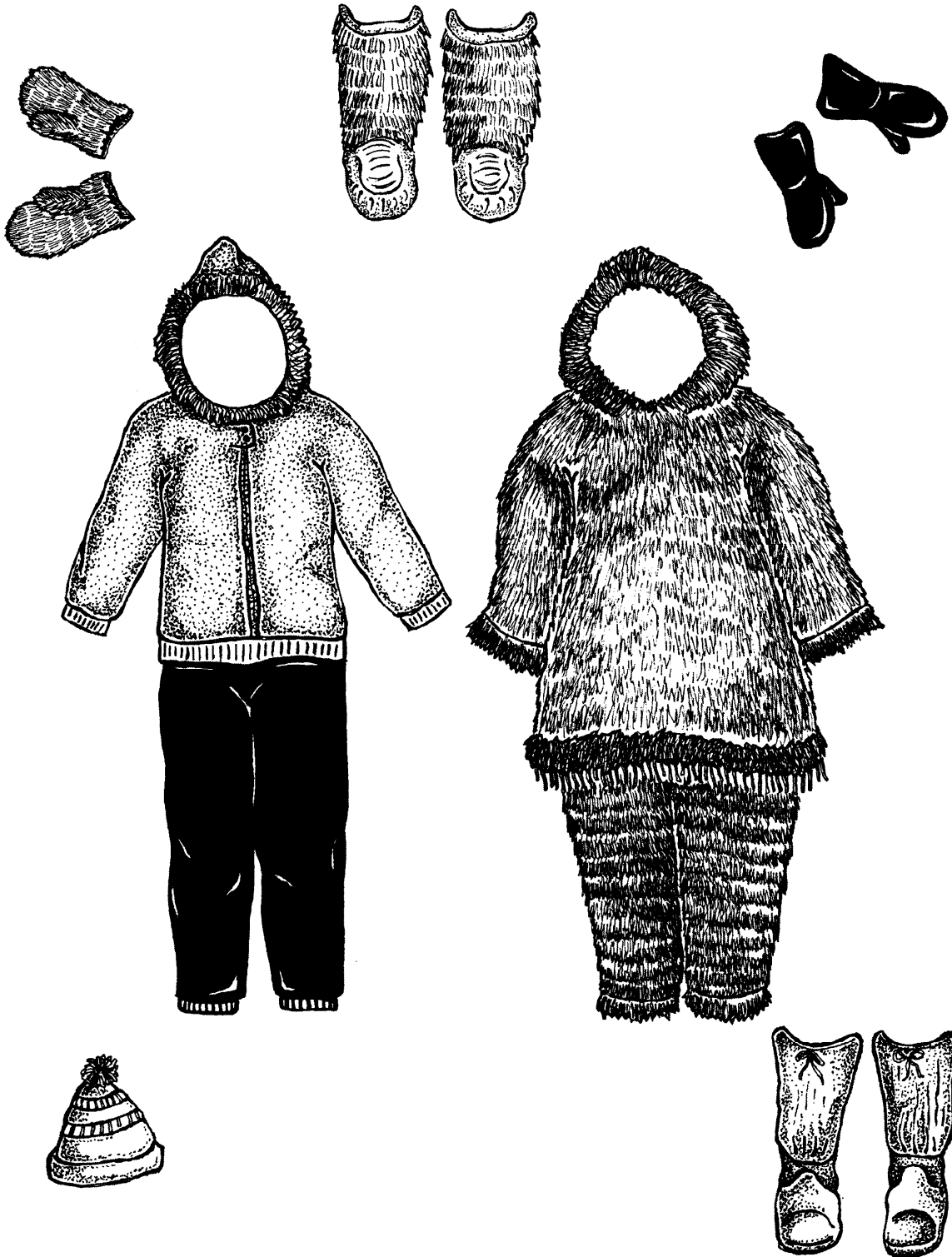

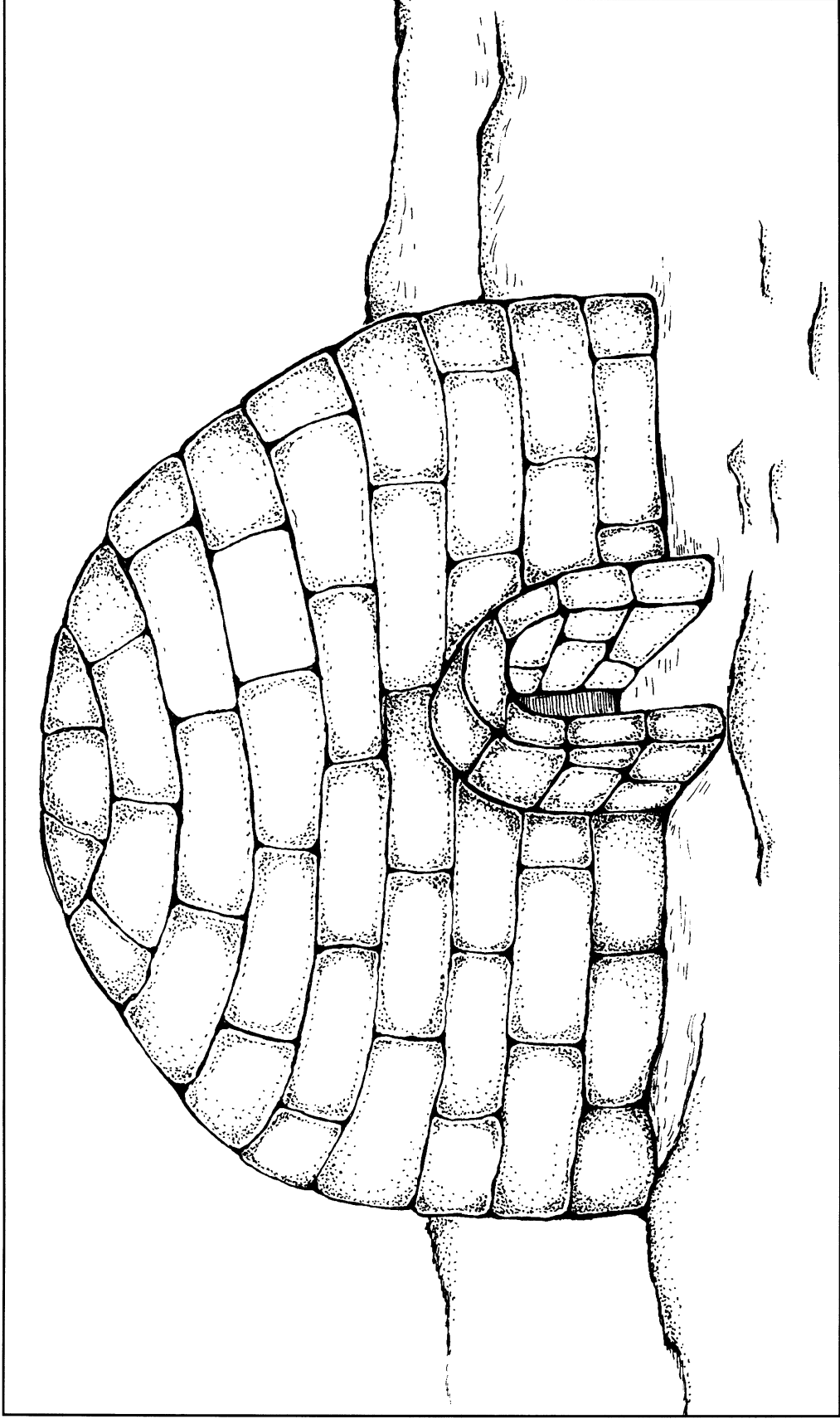
Сьогодні жінки користуються швейними машинками для пошиття одягу і не роблять цього більше руками як у минулому. Замість старих окулярів від снігу інуїти носять сучасні окуляри від сонця.

Одяг: колись і тепер

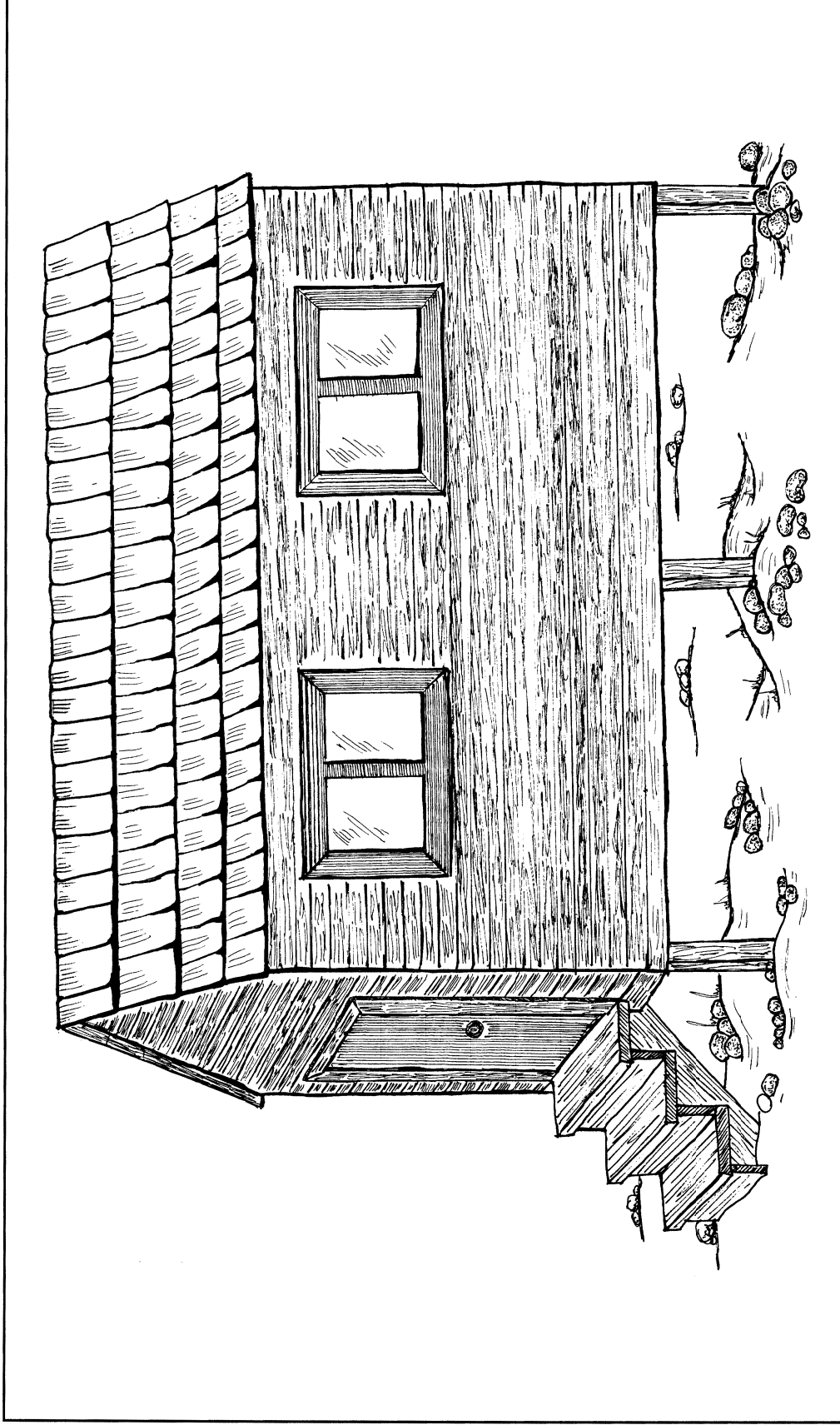

Ірты

Hands-on Social Studies Grade 4, Unit 3, p. 162: Adapted from *Hands-on Social Studies Grade 4* by Jennifer Lawson, Karen Boyd, Barb Thomson, and Linda McDowell, with permission from Portage & Main Press. All rights reserved.

Сучасний будинок

Hands-on Social Studies Grade 4, Unit 3, p. 163: Adapted from *Hands-on Social Studies Grade 4* by Jennifer Lawson, Karen Boyd, Barb Thomson, and Linda McDowell, with permission from Portage & Main Press. All rights reserved.

Дата: _____

Ім'я: _____

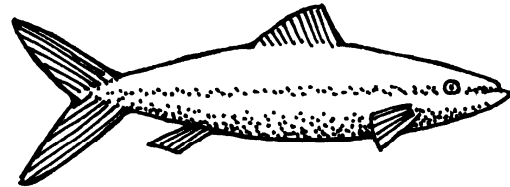
Дім

Макет іглу	Макет сучасного будинку в Нунавут

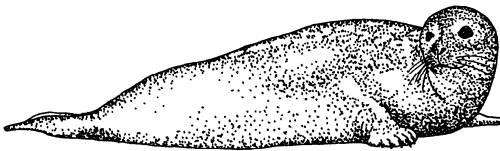
Їжа в Нунавут

карибу

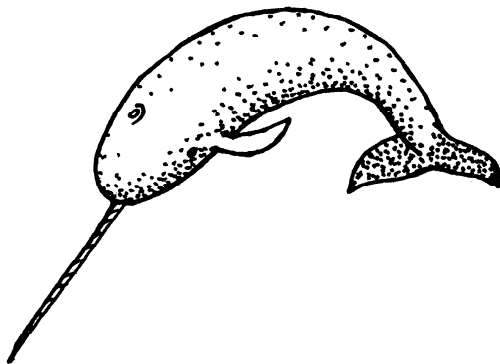
риба

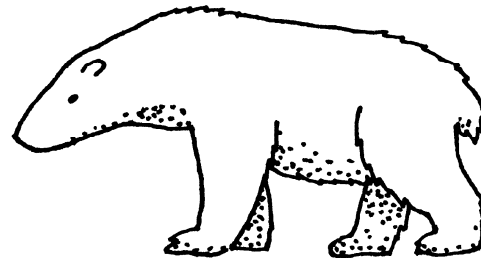
тюлень

ягоди

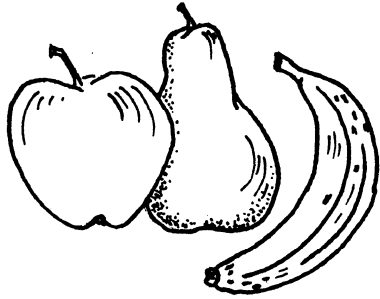

КИТ

полярний ведмідь

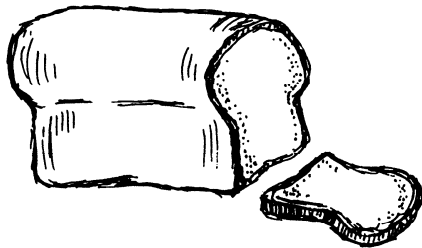
Їжа в Нунавут

фрукти

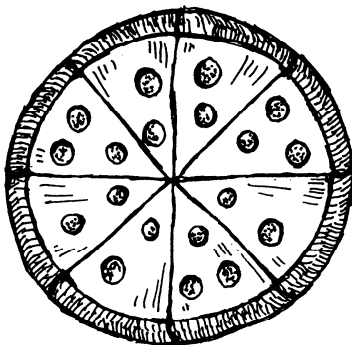
овочі

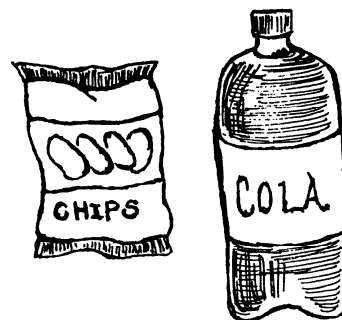
хліб

курка

піцца

перекуска

Дата: _____

Ім'я: _____

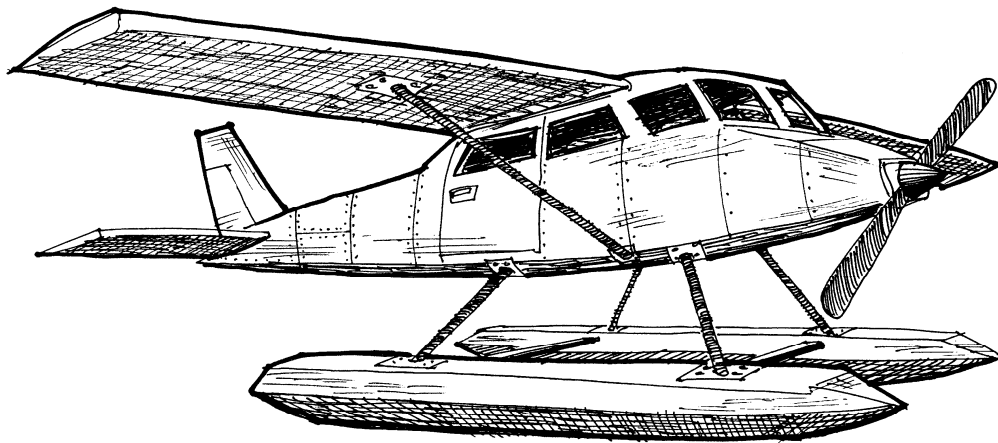
Меню в Нунавут

Колись	Сьогодні
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Засоби пересування

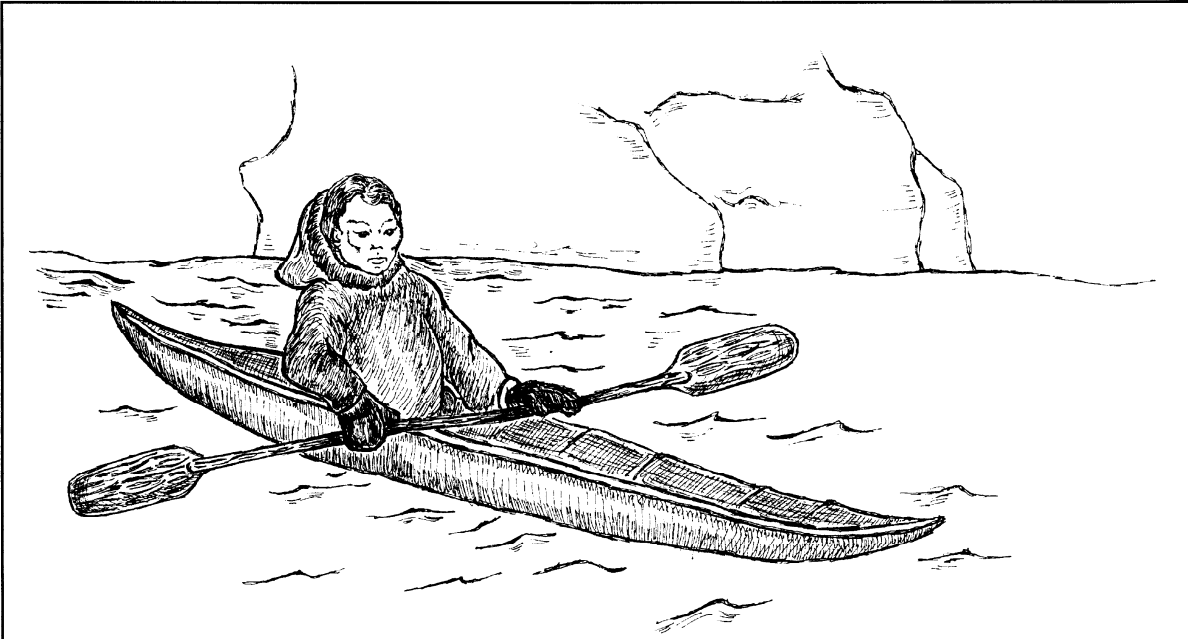

Собача упряжка

Літак

Засоби пересування

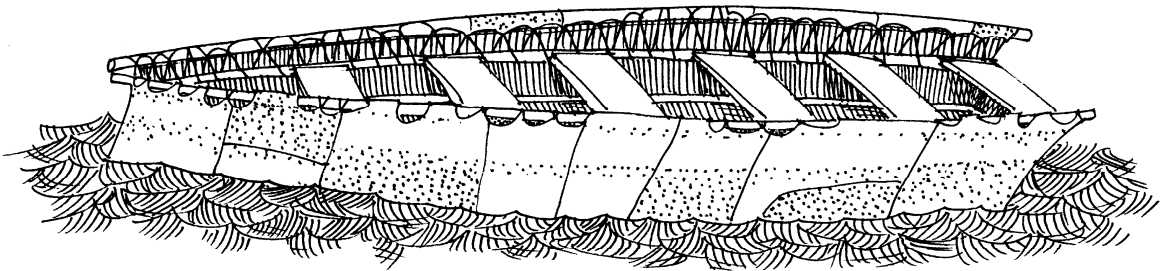

Човен зі шкур (уміак)

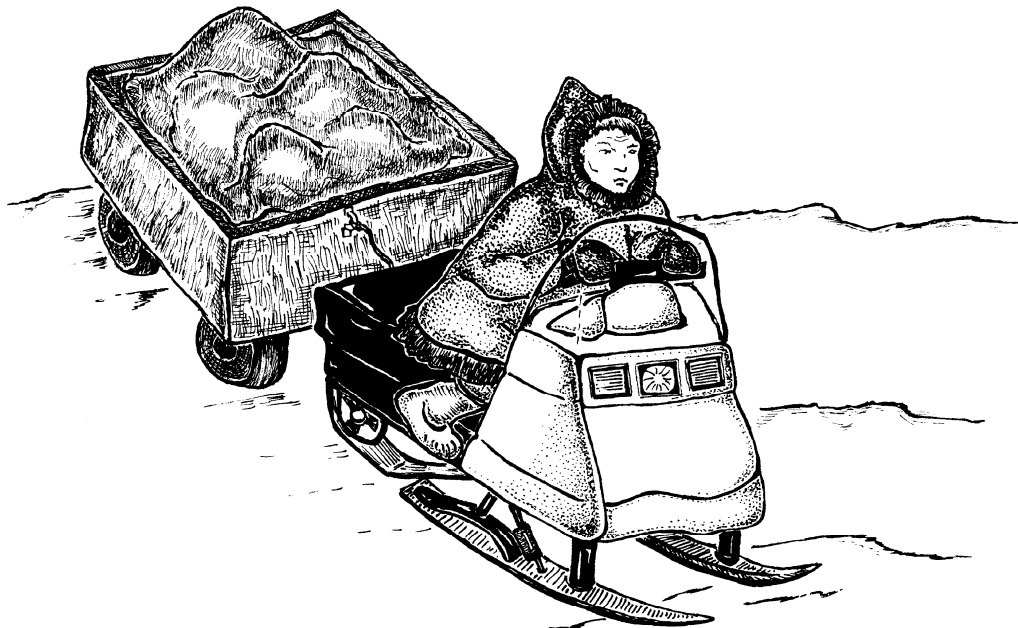

Ходіння

Засоби пересування

Каяк

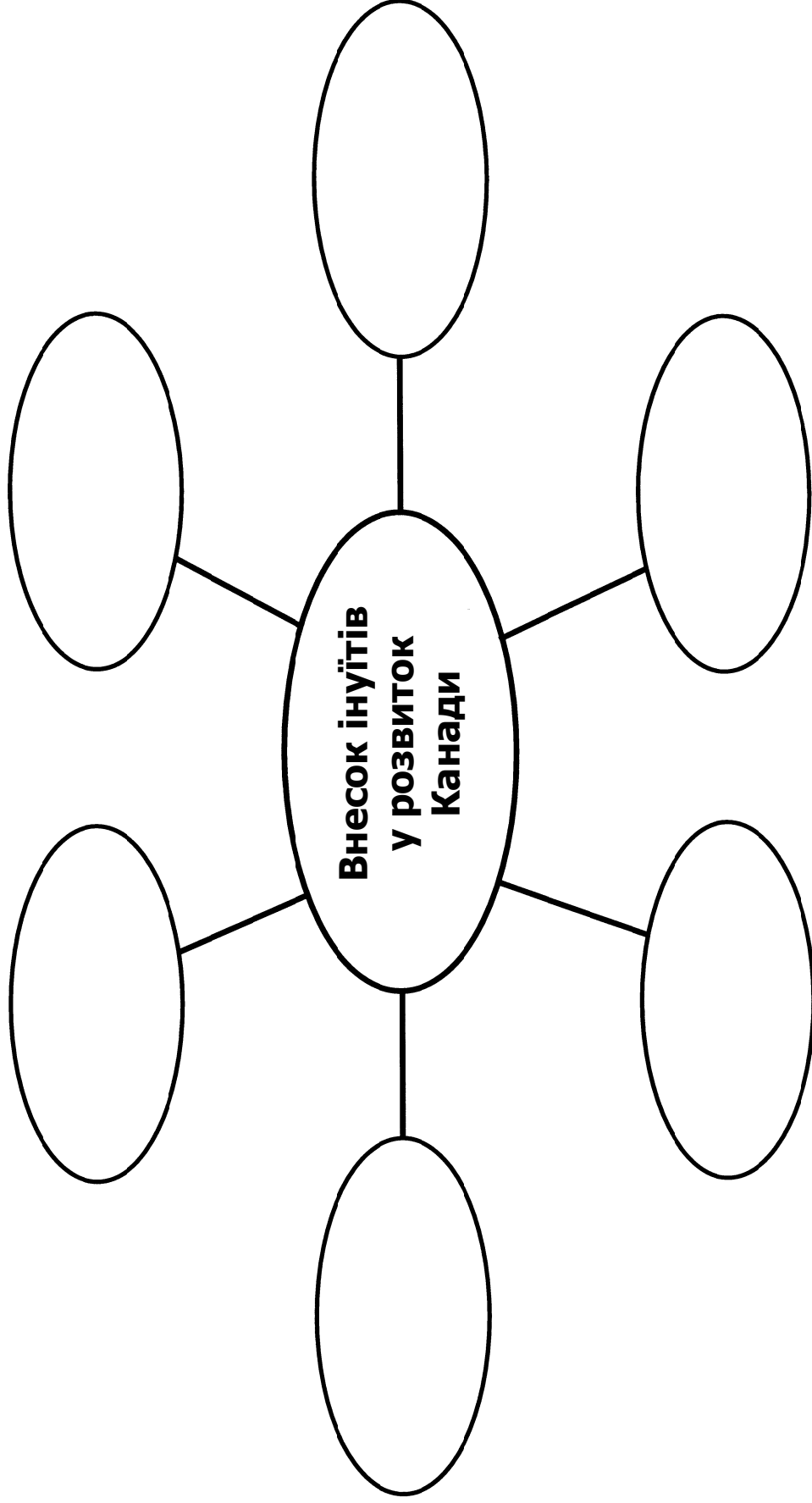
Автосани (сноумобіль)

Дата: _____

Ім'я: _____

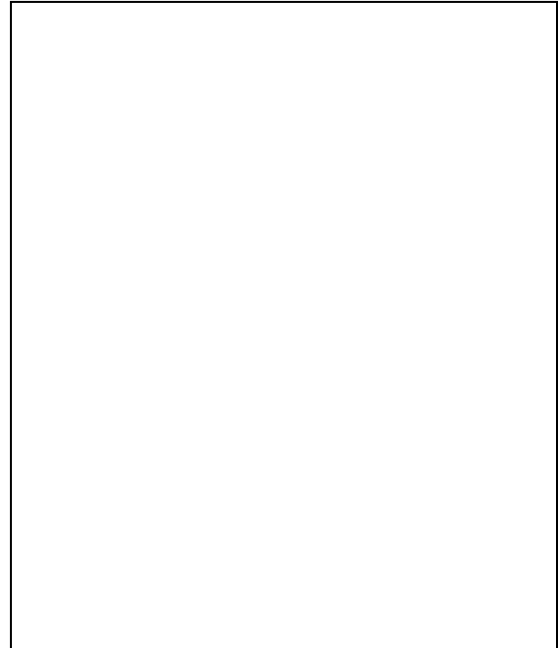
Дата: _____ Ім'я: _____

Знайомство з відомими Манітобцями

Ім'я _____

Фах _____

Відомий/відома _____

Інші цікаві факти:

Дата: _____ Ім'я: _____

Манітоба: наша провінція

Факти	Думка

Ваші питання про Манітобу. Про що ви хочете дізнатися?

Дата: _____ Ім'я: _____

Мапа Манітоби пошук

За допомогою мапи Манітоби знайдіть:

1. Три найбільші озера в Манітобі

_____

2. Три провінційні парки в Манітобі

_____

3. Ліси, які належать провінції

_____

4. П'ять озер у північній частині Манітоби

_____

_____

5. П'ять річок у Манітобі

_____

_____

6. Назва громади на південному сході Томпсона

---

7. Назва громади на північному заході від Стайнбеку

---

8. Назва громади на південному заході Черчіля

---

9. Назва громади на північному сході Селкірку

---

10. Яка провінція межує з Манітобою на заході?

---

11. Яка провінція межує з Манітобою на сході?

---

12. Яка територія межує з Манітобою на півночі?

---

13. Яка країна межує з Манітобою на півдні?

Дата: _____ Ім'я: _____

Таємниці Манітоби

Ознайомтеся з мапою. Уважно перечитайте ключі і вивчіть мапу Манітоби для того, щоб знайти загадкові місця в Манітобі.

1. Я – громада розташована в північній частині Манітоби. Я на узбережжі Гудзонової затоки. Недалеко знаходиться форт, який має таку саму назву.

Я _____

2. Я – національний парк на півдні від Давфину. Я розташований дуже близько від кордону з Саскачеваном.

Я _____

3. Я – громада на заході від Вінніпегу. Я на півдні від озера Манітоба і через мене проходить транс-канадська магістраль.

Я _____

4. Я – громада корінного населення на північному заході берега озера Вінніпег. Я дуже близько до траси № 6 і маю невелике містечко, яке має таку саму назву.

Я _____

5. Я – провінційний ліс на півдні транс-канадської магістралі. Я на сході від Стайнбеку.

Я _____

Виберіть загадкове місце в Манітобі і напишіть ваші власні ключі!

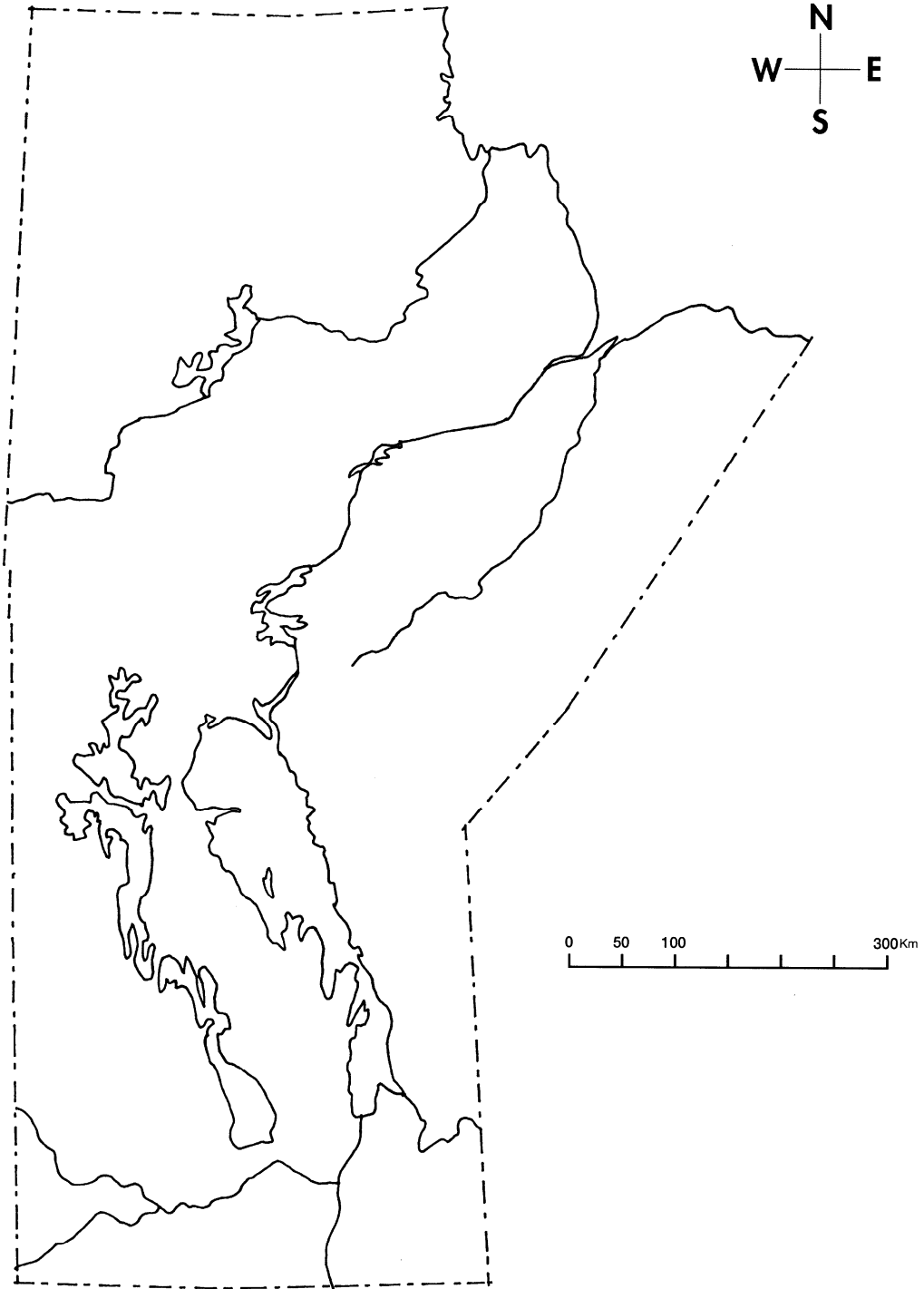

Дата: _____

Ім'я: _____

Водні шляхи Манітоби

Дата: _____ Ім'я: _____

Населення Манітоби

Населення — це кількість людей, яка проживає в тій чи іншій громаді. Подивіться на інформацію, яку можна знайти на мапі Манітоби. Запишіть символи для кожного показника населення.

Менш ніж 1,000 _____

1,000 – 2,499 _____

2,500 – 5,000 _____

Понад 5,000 _____

Знайдіть всі міста в Манітобі з населенням понад 5,000 осіб. Запишіть ці міста.

В якій частині провінції знаходиться більшість міст?

Дата: _____

Ім'я: _____

Населення міст в Манітобі

Знайдіть населення кожного з міст і запишіть:

1. Вінніпег _____
2. Селкірк _____
3. Стайнбек _____
4. Давфин _____
5. Вінклер _____
6. Морден _____
7. Портедж ла Прері _____
8. Брендон _____
9. Флін Флон _____
10. Да Па _____
11. Томпсон _____

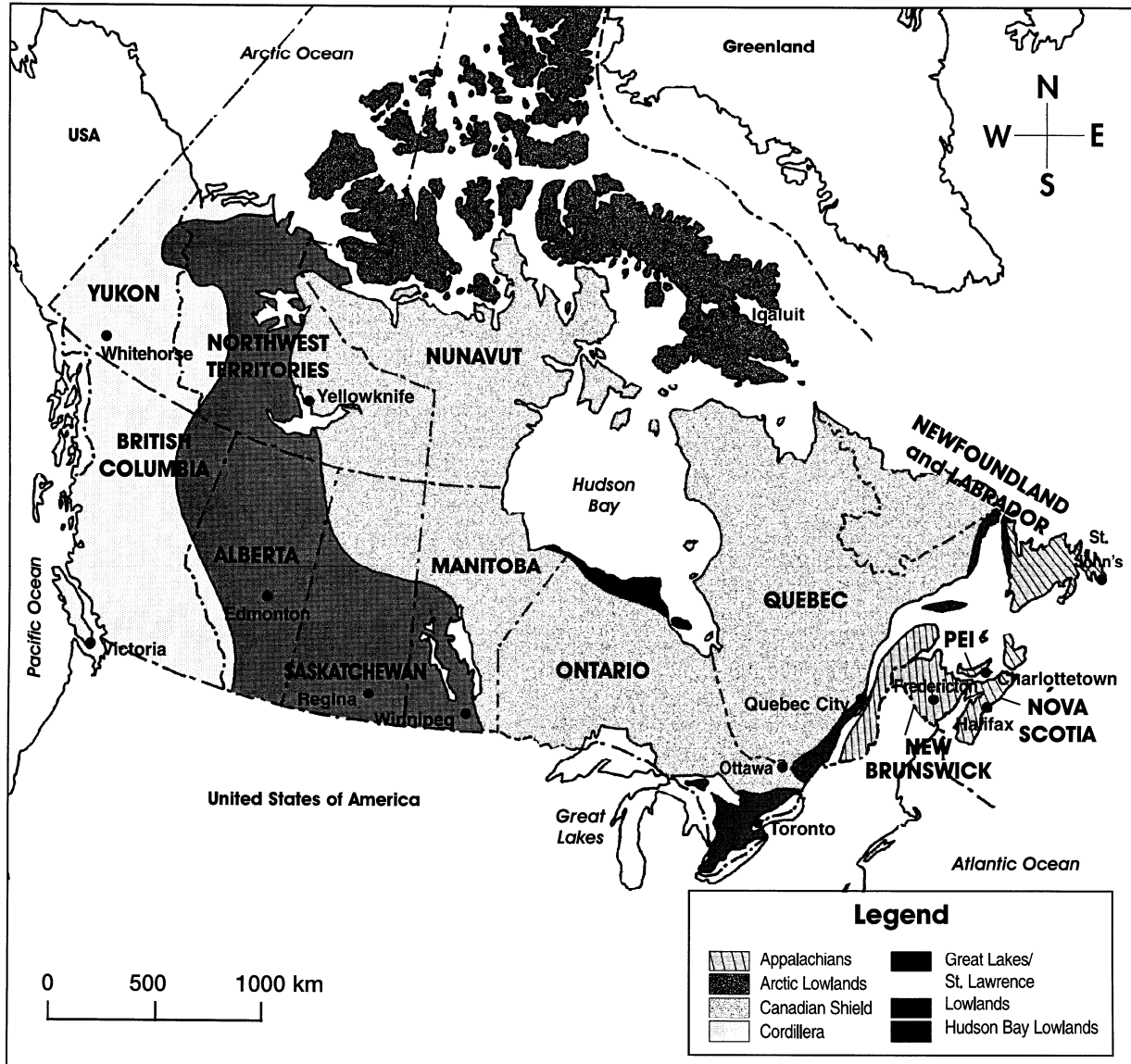
Населення цілої провінції Манітоби складає близько 1,142,500 чоловік. В якій частині провінції мешкає найбільше людей? Чому?

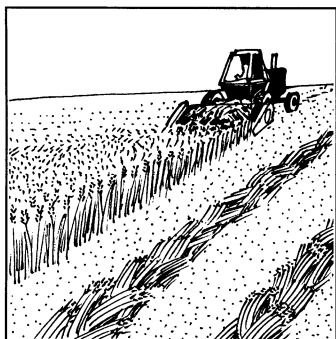
Регіони Канади

Природні ресурси в Манітобі

Манітоба має три головні географічні регіони. Два великих земельних регіони включають Канадський Шілд і рівнини. Також є невелика частина низини Гудзонової затоки, яка знаходиться біля Черчіля. Більшість природних ресурсів Манітоби знаходяться в Канадському Шілді і рівнині.

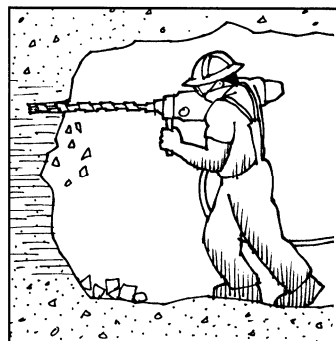
Пшениця й інші продукти фермерства

Рівнинна частина Манітоби включає прерії, де вирощується переважна більшість врожаю. Пшениця – основний продукт фермерства у Манітобі, але тут вирощують також ячмінь, овес і жито. Важливими рослинами, з насіння яких виробляють олію є льон і канола (технічний ріпак). Експортуються зернові і насіння на олію, що означає, що вони вивозяться за межі провінції в інші частини світу.

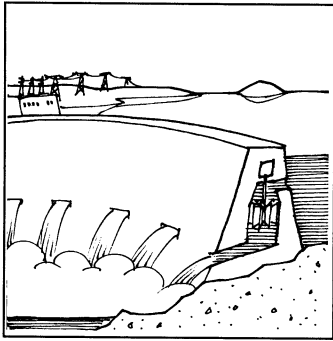
Тваринництво (наприклад, вирощування свиней та великої рогатої худоби) розвинуте в Манітобі. Продукти тваринництва експортуються в різні країни. Особливі види врожаїв включають дикий рис, гречку і корм. Фрукти і овочі, такі як полуниця, малина, яблука, картопля і кукурудза також вирощують в Манітобі. Їх переважно продають в Манітобі і не експортують за її межі.

Корисні копалини

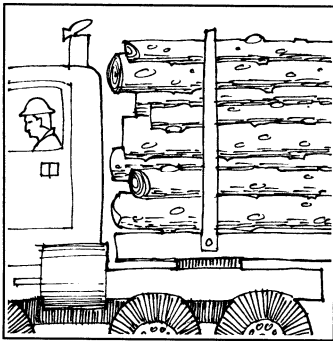
Канадський Шілд колись представляв собою гірський перешийок, який згодом був змінений ерозією руху льодовиків. Краєвид Канадського Шілду скелястий і покритий тонким прошарком землі. Більшість важливих корисних копалин, які добувають в Канаді знаходяться в регіоні Канадського Шілду. В Манітобі добувають нікель, мідь, цинк і золото. Ці елементи використовують у виготовленні багатьох видів продукції і тому, експортують в інші частини світу.

Електрика, яку отримують на гідроелектростанціях

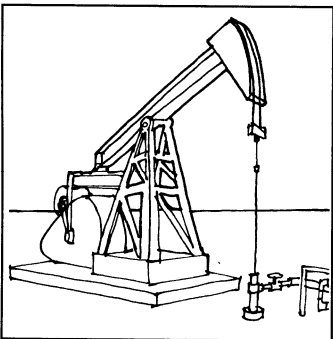
На стрімких річках, які знаходяться в Канадському Шілдї в Манітобі розташовані електростанції. Електрику, яку виробляють на цих станціях продають в інші провінції і деякі американські штати.

Лісопереробна продукція

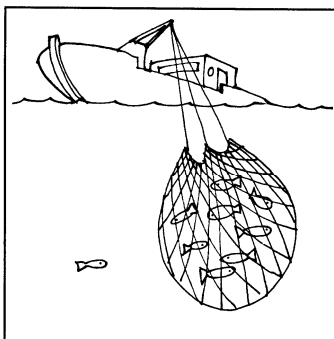
В північній частині провінції, а саме в рівнинному регіоні і Канадському Шілдї знаходяться ліси. Паперову продукцію і деревопродукти виробляють у цьому регіоні. Деякі види продукції експортують.

Нафта

Манітоба має нафтові родовища, які розташовані на південному заході провінції в рівнинному регіоні. Нафту добувають в Манітобі, але в невеликих кількостях.

Рибальство

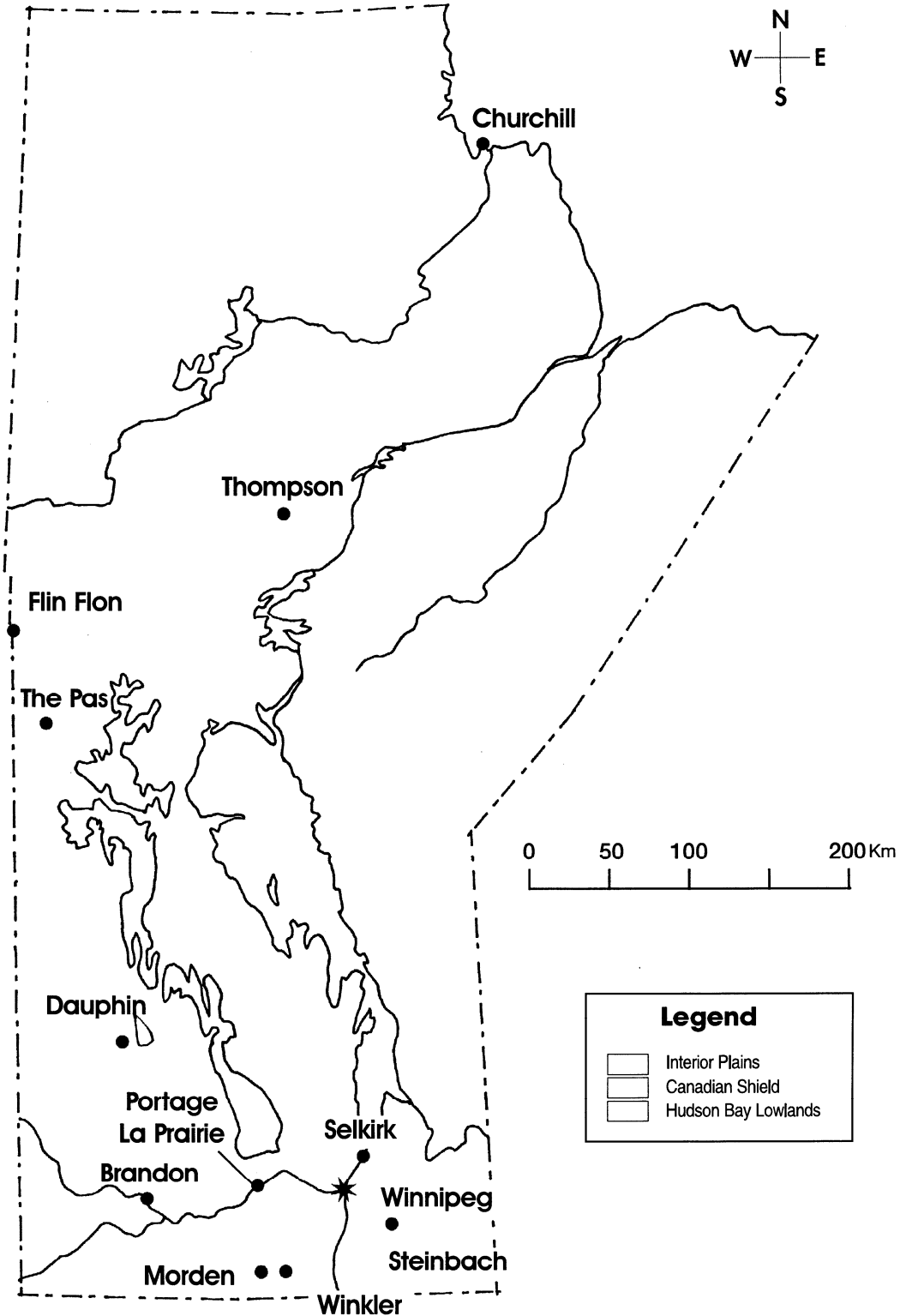

Манітобські озера, які розміщені в Канадському Шілдї і рівнинному регіоні мають багато різноманітної риби. Щука і судак – поширені види риб, які ловлять в озерах. Цю рибу вважають вишуканим продуктом. Рибальство як галузь забезпечує робочими місцями і їжею багатьох людей.

Дата: _____

Ім'я: _____

Регіони в Манітобі

Дата: _____ Ім'я: _____

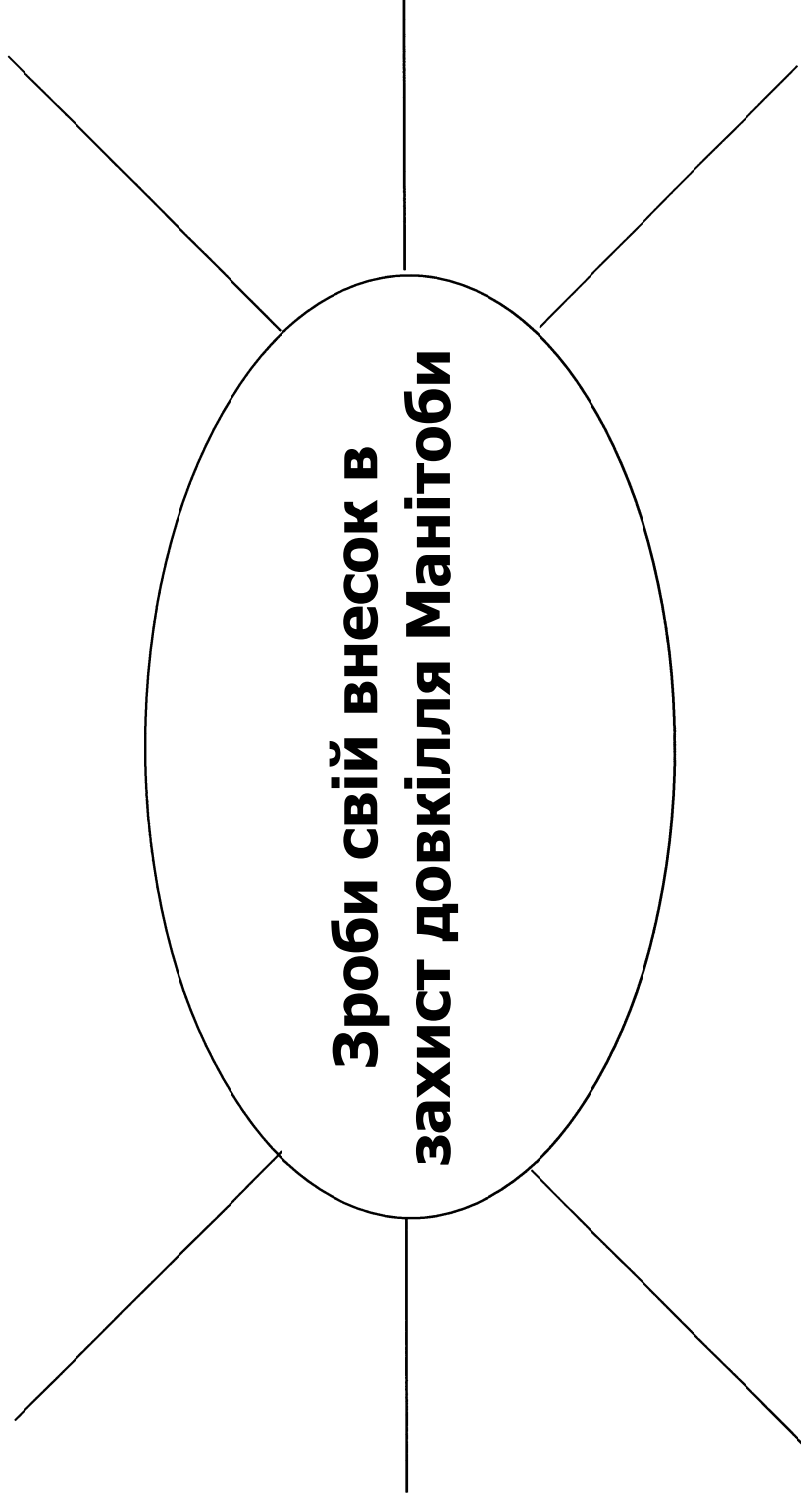
Природні ресурси Манітоби

Природні ресурси в рівнинному регіоні Манітоби	Використання природніх ресурсів

Природні ресурси в Канадському Шілді в Манітобі	Використання природніх ресурсів

Дата: _____

Ім'я: _____

Дата: _____ Ім'я: _____

Порівнюємо громади

Громада корінного населення, яку ми вивчали називається _____

Ми отримали інформацію з: (обведіть одне або більше джерело інформації)

відео   фільм   книжка   власний досвід

Різниця між нашими громадами

Наша громада:

Громада, яку ми вивчаємо:

Що є спільного між нашими громадами

Дата: _____ Ім'я: _____

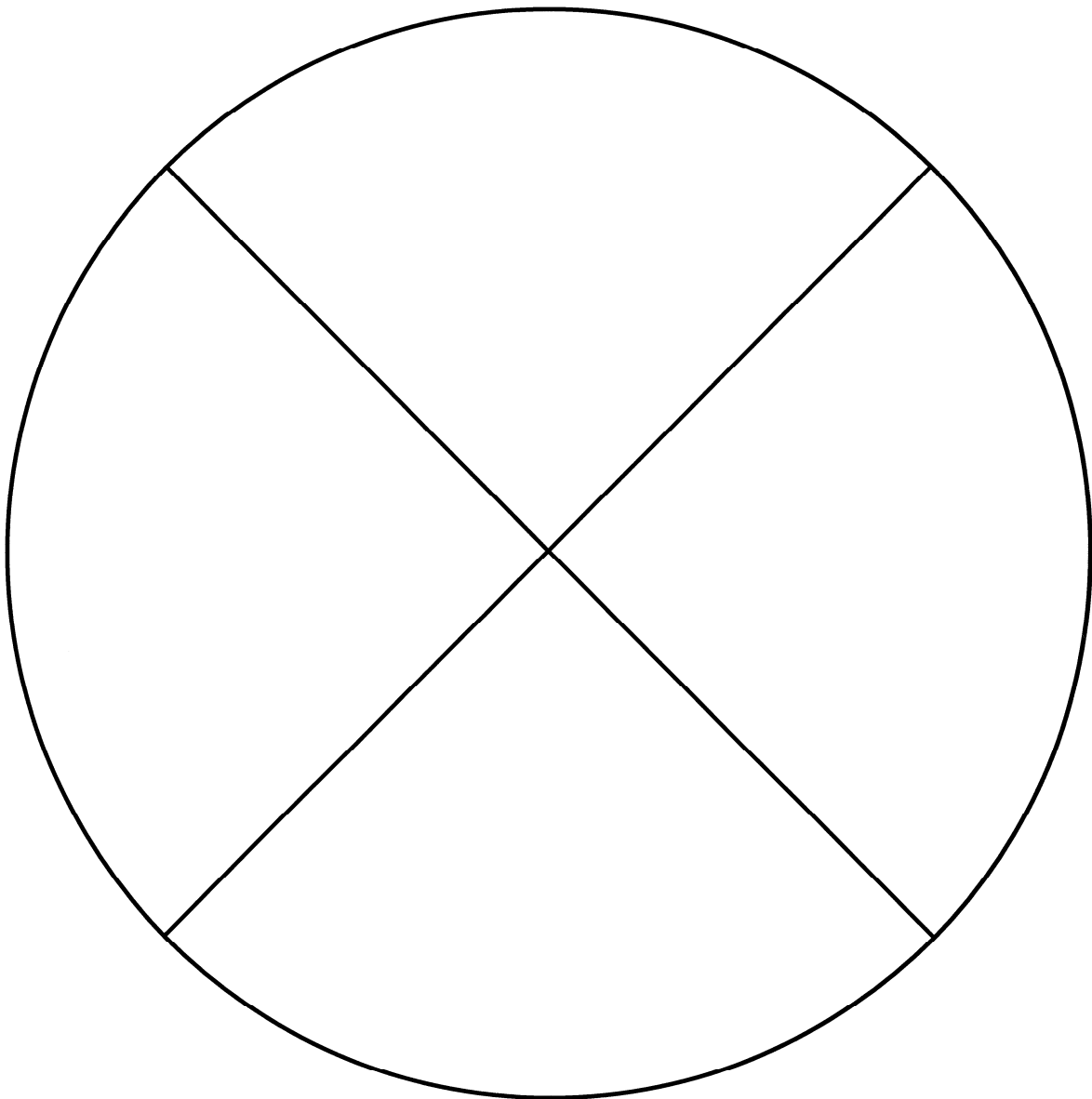
Духовне коло

В необхідному місці кола позначте:

чотири основні напрямки

чотири пори року

чотири етапи в житті

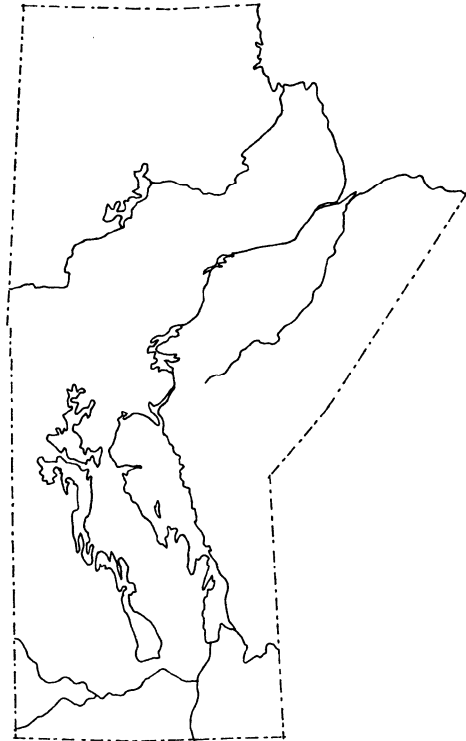

Дата: _____ Ім'я: _____

Дослідження громади корінного населення

Назва громади: _____

Місцезнаходження
в Манітобі:
Позначте де знаходиться
ця громада в Манітобі

Населення: _____

Мова: _____

Праця: _____

Засоби пересування: _____

Цікаві факти: _____

Дата: _____ Ім'я: _____

Культурні громади Манітоби

Громада	Країна походження	Культура
Стайнбак		
Вінклер		
Ст. П'єр-Жолі		
Летельє		
Гімлі		
Арборг		
Давфин		
Вайта		
Селкірк		

Манітоба — це провінція багатьох культур. Зазначте країни походження ваших однокласників.

--

Дата: _____ Ім'я: _____

Французькі громади в Манітобі

Сторінка на інтернеті www.communityprofiles.mb.ca/bilingual.html

1. Що означає термін *двомовна громада*?

_____

2. Позначте на мапі Манітоби кожну з цих громад:

Де Салебері	Еліс	Ла Брокері	Монткалм
Нотр Дам де Лурд	Рішо	Сомерсет	Ст. Анн
Ст. Клод	Ст. Джордж	Ст. Лоран	Ст. Лазар
Ст. П'єр-Жолі	Вінніпеґ		

3. Де знаходяться ці громади в Манітобі?

_____

4. Виберіть чотири громади. Запишіть яке населення цих громад і один цікавий факт про кожну з цих громад.

_____ Населення: _____

Факт: _____

_____

_____

_____

_____ Населення: _____

Факт: _____

_____

_____

_____

_____ Населення: _____

Факт: _____

_____

_____

_____

_____ Населення: _____

Факт: _____

_____

_____

_____

5. Яку громаду ви хотіли би відвідати? Чому?

_____

_____

_____

_____

_____

Дата: _____ Ім'я: _____

Завітаємо на фестиваль!

Назва громади: _____

Назва фестивалю: _____

Дати фестивалю: _____

Опишіть події і розваги на фестивалі: _____

Зробіть афішу фестивалю:

Дата: _____ Ім'я: _____

Створюємо манітобський значок

Намалюйте символи Манітоби на мапі. Створіть ваш власний манітобський значок.

Зазначте символи, які ви включили в дизайн вашого значка. Чому ви обрали ці символи?

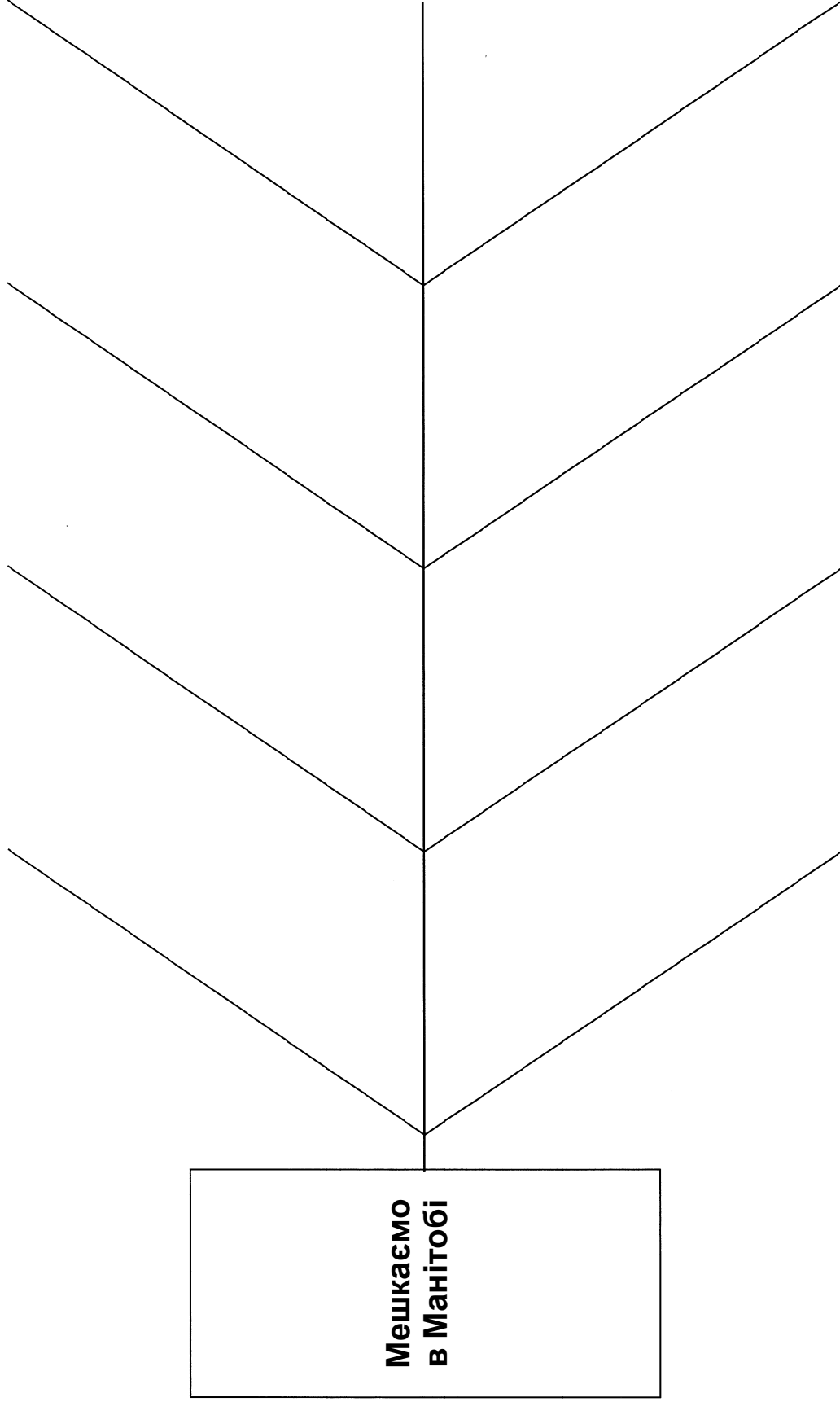

Покажіть ваш дизайн іншим учням і подивіться їхній.

Дата: _____

Ім'я: _____

Таблиця

Дата: _____ Ім'я: _____

Події в моєму житті

Коротко напишіть про одну визначну подію у вашому житті.

Дата народження: _____

Перший рік: _____

_____

Другий рік: _____

_____

Третій рік: _____

_____

Четвертий рік: _____

_____

П'ятий рік _____

_____

Шостий рік: _____

_____

Сьомий рік: _____
_____

Восьмий рік: _____
_____

Дев'ятий рік: _____
_____

Десятий рік: _____
_____

Одинадцятий рік: _____
_____

Дванадцятий рік: _____
_____

Дата: _____ Ім'я: _____

Про себе

Мене звать _____

Я народився/народилася _____ в _____
(дата) (місце)

Важливі члени моєї сім'ї:

В дитинстві я навчився/навчилася _____

Пізніше я вже вмів/вміла _____

Коротко про себе:

Давня історія Манітоби

Читання 1

Моє ім'я Манітоба. Я не знаю, як довго я вже тут, але я була створена тоді, коли земля ще була зовсім молодою. Я знаходжусь посередині провінцій у великій країні, яка зараз називається Канада. Якщо ви хочете побачити, яка я по величині, подивіться на карту.

Читання 2

Довгий час великі, товсті криги, які називаються льодовиками покривали мою територію. Брр! Холодно. Ці льодовики були дуже важкими. Вони придушили схили і перетворили землю у дуже рівну поверхню. Ця рівнина стала в нагоді великим табунам бізонів, які в той час населяли цю частину землі. Фермерам подобається вирощувати врожаї на моїй рівній і родючій землі. Часто пересуваючись, льодовики чіпляли землю і каміння. Коли вони зупинялися, деякі прошарки землі залишались на полях. Перші поселенці любили родючу землю, але їм не подобалося каміння в землі.

Читання 3

Деяке велике каміння розломалось і стало гравієм. Зараз гравій використовується в будівництві доріг. Льодовики також лишили подряпини та великі сліди на камінні. Це полегшило людям видобуток таких мінералів, як мідь, золото і цинк.

Читання 4

Після тривалого періоду, погода стала теплішою і льодовики почали танути, формуючи великі озера навколо Канади. Найбільше озеро, яке сформувався на мені називається озеро Аґасі. Вода в озерах і річках почала текти через рівнини, які сформували льодовики. Озеро Аґасі ділиться на декілька великих озер. Сьогодні ці великі озера називаються озеро Вінніпег, озеро Манітоба і озеро Вінніпегосіс. Кажуть, що зараз я маю 100 000 озер.

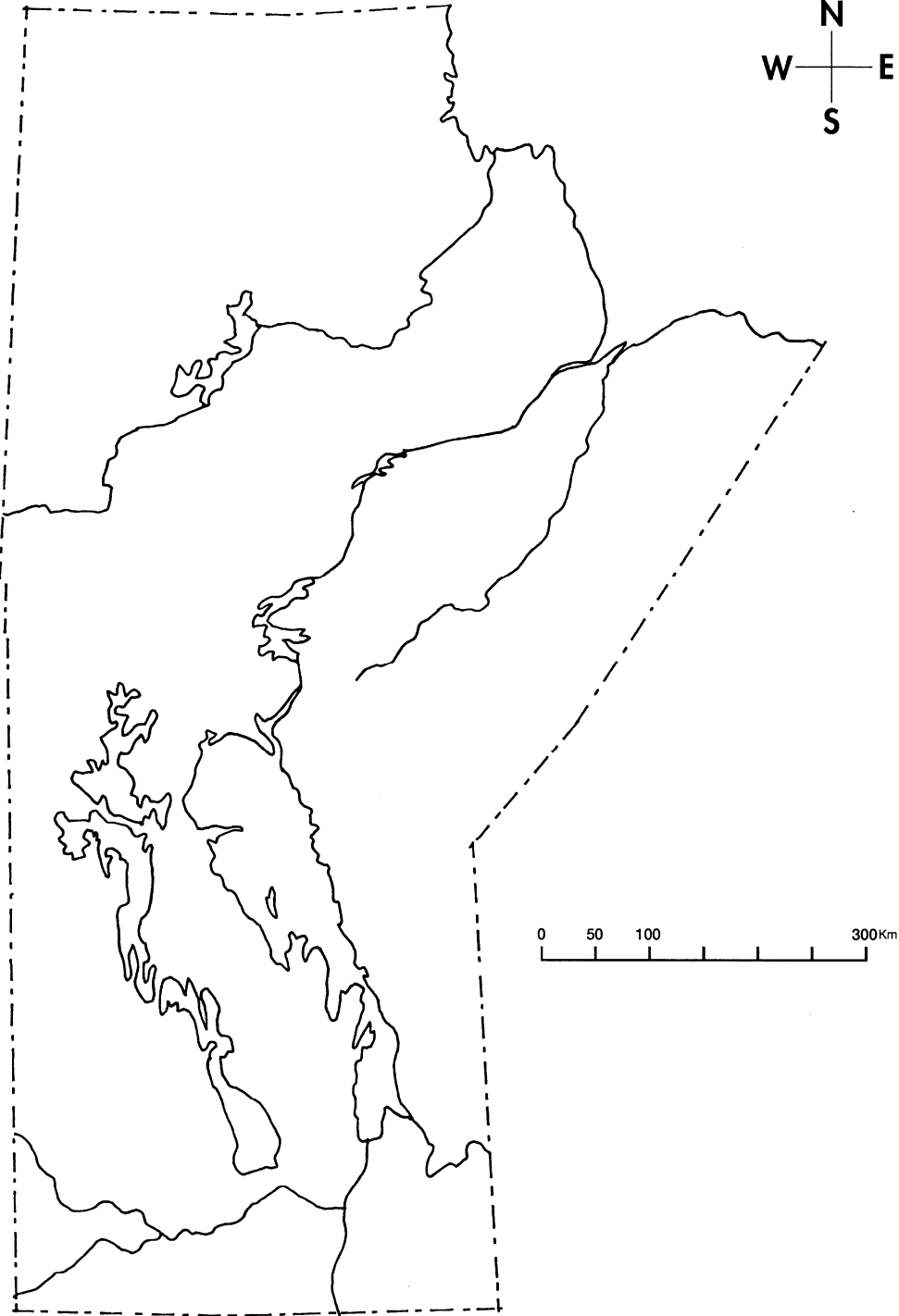
Читання 5

В інших західних провінціях льодовики не вирівняли землю як в Манітобі. Інші західні провінції мають схили. Води з інших провінцій течуть через декілька річок аж до озера Вінніпег, де зливаються води річок Ред і Асінабойн. Вони всі течуть в Гудзонову затоку.

Читання 6

Ви можете подивитися на мапу і дістати уяву як я виглядаю. У мене є такі самі риси як і в тебе. Замість очей, носа, вуст, я маю такі ґрунтові утворення, як схили, рівнини, озера і річки.

Манітоба

Назви місць корінного населення в Манітобі

Такі назви дали деяким місцям в Манітобі за часів наших предків, тобто дуже давно.

Асесіпі: це було невелике поселення на півночі від Расела. Сьогодні це провінційний парк. Асесіпі—це назва річки, що протікає неподалік і означає „лушпина, вода” на мові Дене.

Річка Ассінібойн: ця річка тече з Саскачевану в Манітобу. Вона зливається з річкою Ред на Форксі у Вінніпезі. Її назва походить від людей Ассінібойн племені Дакота і перше, мала назву Кам’яна Індіанська Ріка, тому що люди гріли каміння, яке збирали на березі ріки і гріли ним воду в горщиках. Ми не впевнені чи назва Ассінібойн походить з мови Крі чи Оджібвай, але слово означає „гаряче каміння”.

Озеро Атапауско: це озеро знаходиться на півдні від Флін Флону. Це слово походить з мови Крі і означає „каміння з обох боків” (озера).

Провінційний парк Атікакі: парк знаходиться на сході від озера Вінніпег і півночі від провінційного парку Нопімінг. Слово походить з мови Крі і означає „земля карибу”.

Біртл: це назва містечка на заході від озера Шол і є скороченням від назви річки Бірдтейл (пташиний хвіст), яка протікає неподалік. Річка нагадує розкладений хвіст пташки, що і пояснює її назву. Легенда розказує про плем’я Дакота, яке гналося за табуном бізонів і розбило табір на березі річки. Син вождя помітив красиву пташку, яка літала над ними, але сокіл накинувся на неї. Пташка втекла, але лишила сине перо від свого хвоста біля хлопчика. Хлопчик нахилився, щоб підняти перо, але було слизько і він впав у річку та втопився. Коли знайшли тіло хлопчика, він все ще тримав це сине перо. З того часу люди племені Дакота називають цю річку не інакше, як „Бірдтейл”.

Гаміота: це поселення на півдні від озера Шол. Спочатку воно називалось Гамілтон, але пізніше у 1884 році назву змінили на Гаміота. Дехто каже, що Гаміота—це скорочення від Гамілтону і *ота* взято з мови Крі і означає „на цьому місці”. Інші кажуть, що *іота* на мові племен Дакота—це „багато”, що означає „місце, де мешкає багато гамілтонів”.

Кетл Айленд (острів): розташований в нижній частині річки Саскачеван на заході від озера Сідер. Колись цей острів був улюбленим місцем таборів і рибної ловлі. В цьому місці є навеликий вербний гай, де проходили засідання, танці і святкування. На мові Свомпі Крі місце називається каш-ке-бу-джес-пу-ква-не-шінг, що означає „зв'язуємо уста барабану”. Перші європейці думали, що барабан Свомпі Крі був подібний до європейських литавр і тому назвали місце Кетл Айленд.

Кустатак: це громада розташована на північному сході Годгсона на резервації № 44 Фішер Рівер. Поштове відділення так називалось на честь Гарі Кустатака, старійшини племені Фішер Рівер. Кустатак на мові Крі означає „давайте боятися”.

Лобстик Крік: затока протікає на північ до річки Свон. Лобстик—це дерево (високе, завжди зелене дерево), яке обрізають і таким чином, лишається тільки високе гілля. Дерево використовується як вказівник, але подекуди воно допомагає у святкуванні особливих подій у громаді. Поселенці навчилися використовувати це дерево від корінного населення. Це канадське слово, яке походить від традицій корінного населення.

Макінак: Це громада на північному заході Макрірі. Макінак—це слово корінного населення, яке означає „черепаша” і стосується річки Тертл.

Манітоба: існує багато різноманітних історій про назву Манітоба. Коли Луї Ріель обрав цю назву, люди казали, що це слово означає „бог, що говорить”. Також існує історія про озеро, де хвилі дуже голосно грали, доки вони не вдарились у вапняк. Народи Крі і Оджібвай говорили, що Дух Маніту грав у барабан.

Річка Маніґотаган: ця річка тече в озеро Вінніпег. Крі називали її „погане горло” з-за шуму, який нагадував людину, яка полоще горло.

Маніту: це село розташоване на північному заході від Мордену. Спочатку поселення було відоме як містечко Манітоба, але пізніше було переіменоване в Маніту, що означає „надзвичайний дух (або Бог). Мабуть це слово також запозичене з мови Крі.

Мінітонас: це містечко на південному сході Свон Рівер. Думають, що це слово походить з мови Крі.

Мінедоза: це містечко знаходиться на заході Ніпави і на півночі Брендону. Казали, що воно означає „стрімка вода” на мові племені Дакота. Річка Литл Саскачеван протікає через це місце. Перший поштар Джозеф Армітаж любив цю назву, тому що ім'я його жінки було Міні. Написання змінилося і вони назвали свою першу доньку Мінедозою. Першого новонародженого хлопчика в цьому поселенні назвали Міндо.

Маніота: це сільське поселення з маленькою громадою на півночі від Вірдону. Землемір якийсь відзначив, „ніколи в своєму житті не пив такої води”. Він запропонував поштару назвати місце Мініота—комбінацією двох слів на мові племені Дакота „багато води”.

Напінка: ця громада розташована на північному заході від Делорейн біля ріки Суріз. Перші поселенці думали, що громада буде розростатися і назвали її Напінка, що на мові племені Дакота означає „подвійний або той, що дорівнює двом”.

Ніпава: ця громада відома як „столиця лілій”. Перші поселенці вирощували тут добрий врожай і вирішили назвати своє поселення Ніпава, що означає „багато” або „надлишок” на мові Оджібвай. Містечко використовує як свою емблему ріг багатства.

Нінґа: ця маленька громада знаходиться на північному заході від Кіларні. Поштовий інспектор Вінніпеґу саме так назвав цю громаду. Це слово на мові Оджібвай означає „мати”.

Провінційний парк Нопімінґ: ця громада знаходиться на південному сході Бісету і була заснована у 1976 році. Назва походить з мови Оджібвай і означає „вхід до” або „вихід з дикої природи”.

Паскуая (також Опаскуая): ця громада знаходиться на південному заході від Па. Це поселення корінного населення було визначене як поселення Керот Рівер. У 1965 році офіційна назва була змінена на стару назву мовою Крі Паскуая, що означає річку „вузьку між дерев'яними берегами”. Письменники думають, що назва Па походить від Паскуая.

Паунґасі: ця громада розташована на західному березі озера Фішінґ. Слово мабуть має походження від Крі і означає „пісчаний зливоч”.

Пеґуїс: ця дільниця знаходиться на півночі від Селкірку. Цю резервацію було так названо на честь вождя Пеґуїса (також називається Вільям Принц) з Дакоти. Його правнук казав, що Пеґуїс отримав цю назву, тому що його дитиною лишили, а потім знайшли у купі стружки дерева. Жінка, яка його знайшла назвала хлопчика Піх-куа-іс або маленька стружка. Вона виховала його як свого сина. Міст і школа у Вінніпезі також названі на його честь.

Річка Пембіна і околиця Пембіна Гілз: ця громада знаходиться на заході від Мордену. Пембіна—це затока річки Ассінібойн. В цьому місці багато ягід. Люди, які тут мешкали часто змішували ягоди. Коли у Вінніпезі починалася повінь, люди часто приїздили сюди, тому що тут трохи вище і сюди не доходить вода.

Пакатаваґан: ця громада розміщена на півночі від Шерідону на озері Лин. Також з цією назвою пов'язані поселення, озеро і річка. Пакатаваґан—це слово, яке походить від мови Крі і означає „місце де ловлять рибу” або „рибалка сіткою”. Це місце завжди було відоме своєю білою рибою.

Шаматава: ця громада знаходиться на розі річок Годз і Екоінґ. Шаматава—це також назва річки. Слово походить з мови Крі і означає „велика виделка” або „пересічення двох річок”. Колись давно там знаходилось укріплення компанії Гадсон Бей.

Озеро Сіпівеск: це озеро знаходиться на півночі від озера Крос. Люди казали, що назва походить з мови Крі і означає „світло через дерева озера” або „озеро протоків”. Опис озера говорить про те, що ви можете бачити світло через дерева і що є багато шляхів в озері.

Озеро Тадул (вимовляється Тадулі): це назва озера і громади. Колись у 1800 році це була нова громада, яка називалась Дене. Люди з багатьох громад переїхали ближче до озера. Назва Дене означає „літаючий попіл” або „озеро темне як вугіль”. Можливо люди переїхали у цю місцевість після лісової пожежі.

Ваніпіґоу: ця громада знаходиться на півночі Мініґотагану на східному березі озера Вінніпег на резервації № 10 Голоу Вотер. Слово походить від Оджібвай і означає глибоку воду. Одне пояснення назви говорить про те, що колись там була дамба ріки і в цій околиці люди збирали кленовий сироп. Кленові дерева височіли над річкою і сам вхід у річку нагадував вхід у долину. Ще одне пояснення говорить про можливий потік ріки в озеро через дірку в камені.

Національний парк Вапуск: парк було засновано у 1996 році. Це частина Гудзонової затоки і рівнини Джеймс Бей, що на південному сході Черчілю. Назва походить з Крі і означає „білий ведмідь”. Ця частина відома полярними ведмедами. На цій території також мешкають птахи, карибу, лосі і вовки.

Васаґамінґ: ця громада знаходиться на озері Клір на півночі Еріксону в національному парку Райдінґ Маунтин. Колись вона називалась Кларк Біч, але пізніше назву було змінено у зв'язку з конкурсом на кращу назву. Една Мед виграла конкурс і громада отримала назву Васаґамінґ, слово Дакота, яке означає „чиста вода” або „чиста вода, яка відображає сонячне проміння”. Ґрей Аул колись жив у парку. Його помешкання ще досі знаходиться в цій громаді.

Васкада: поселення знаходиться на південному заході Делорейну. Існує два пояснення назви. Одна історія розказує, що це слово походить від племені Дакота і означає „найкращий у всьому”. Інша історія говорить про те, коли подорожуючі питали у людей племені Дакота про землю, вони відповідали Ва-ста-дау, що означає „далі буде ще краще”, тому що вони хотіли, щоб подорожуючі йшли далі в інше місце.

Ваваніса: це поселення знаходиться на південному сході від Брендону. Колись воно називалось Сіпевіски, що означає „зігнута ріка”. Ранні поселенці гадали, що це звучить як „ковток віскі”, тому вони вирішили змінити назву. Нова назва походить від мови Крі і перекладається „красива алея”, „дикі гуси” або „гніздо диких гусей”.

Векуско: ця громада знаходиться на півдні від озера Векуско. Озеро Векуско—частина річки Ґрас/провінційного парку Векуско Фолз. Назва походить від Крі і означає „солодка трава” або „озеро трав”.

Вінніпеґ: таку назву має столиця провінції Манітоба і найбільше озеро Вінніпеґ. Існує багато історій про походження назви міста, але найвідоміша говорить про те, що слово походить від Крі і означає „брудна вода” або „вода з брудним зеленим бур'яном”.

Джерела:

Антоній П. Букнер „Географічні назви Манітоби”, Вінніпеґ: Манітоба, 2000

Пені Гем „Назви місць в Манітобі”, Саскатун, 1980

Картки назв місць корінного населення

Провінційний парк Атіаки

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Провінційний парк Асесіпі

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Річка Асінабойн

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Річка Атапауско

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Бертл

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Гаміота

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце

Кетл Айленд

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Кустатак

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Лобстик Крік

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Макінак

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Манітоба

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Річка Маніґотоґан

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце

Маніту

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Мінітонас

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Мінедоса

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Мініюта

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Напінка

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Ніпава

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце

Нінґа

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Провінційний парк Нопімінґ

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Паския

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Паунґасі

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Пеґуїс

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Річка Пембіна

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце

Пакатаваґан

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Шаматава

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Озеро Сипивеск

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Озеро Тадулі

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Ваніпіґоу

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Національний парк Вапуск

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце

Васагамінґ

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Васкада

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Ваваніса

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Векуско

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Вінніпег

1. Подивіться на значення назви місця на цій картці.
2. Запишіть значення і поясніть походження слова.
3. Знайдіть це місце на мапі або атласі.
4. Розкажіть про це в класі.
5. На великій мапі Манітоби покажіть класу де знаходиться це місце.

Легенда про білого коня

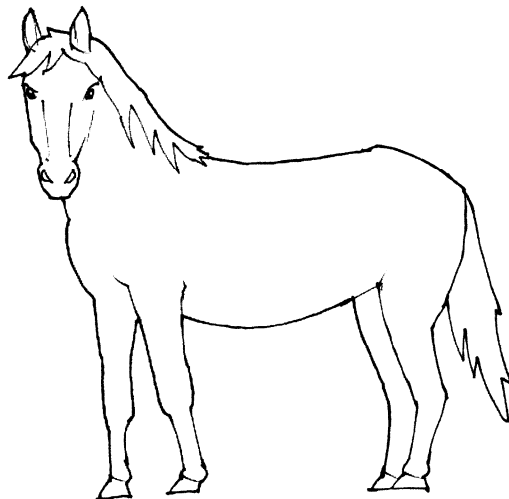
Плем'я Ассінібойн оселилося на березі річки Ассінібойн, в 16 км на захід від Вінніпеґу.

Вождь племені мав дуже вродливу доньку і два інших ворожих вожді хотіли одружитися з нею. Один вождь представляв Крі, а другий плем'я Дакоти. Вождь Крі подарував красивого білого коня батьку дівчини. В той час коні були в ціні, а це був особливий кінь з Мексики. Батьку дівчини дуже сподобався цей подарунок і в чоловіки він обрав вождя племені Крі.

Вождь племені Дакота дізнався про це рішення і в день весілля він зі своїми воїнами напав на табір. Вони планували захопити молоду дівчину і, сподівалися, що вождь одружиться на ній. Але воїни Дакота прибули запізно і молода жінка вже одружилася з вождем Крі.

Новоодружені їхали на конях і один з цих коней був білий і дуже гарний. Воїни племені Дакота слідували за ними і майже спіймали їх біля поселення Св. Франсуа Ксав'є. Чоловік попросив свою жінку злізти з коня, щоб вона змогла втекти.

Зараз люди кажуть, що темними ночами бачать привид жінки на білому коні, яка шукає свого чоловіка. Саме так рівнина Вайт Горс дістала свою назву.

Полюємо на бізона

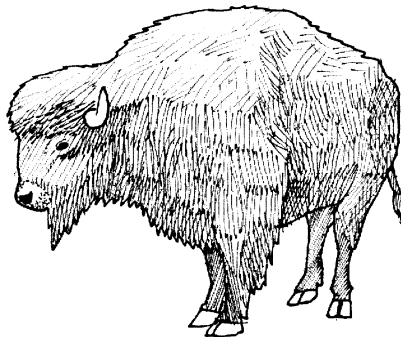
Бізон був важливою частиною життя корінного населення. Ця тварина забезпечувала їжу і одяг. Корінне населення не завжди мало коней, тому полювання на бізонів було досить складним. Мисливці повинні були створити всілякі методи полювання, а саме такі, як:

Круча: люди збирали каміння і дерево, складали все це в ряд і вели цей ряд до кручі. Мисливці переслідували табун бізонів, ведучи їх до кручі. Інші ховалися, чекаючи доки бізон не підійде ближче. Коли бізон наближався, чоловіки і жінки виходили і махали ковдрами, заганяючи тварину до кручі. Люди наближались до бізона, доки він не падав. Падаючи з кручі, бізон гинув, але в разі, якщо він не гинув, мисливці добивали його.

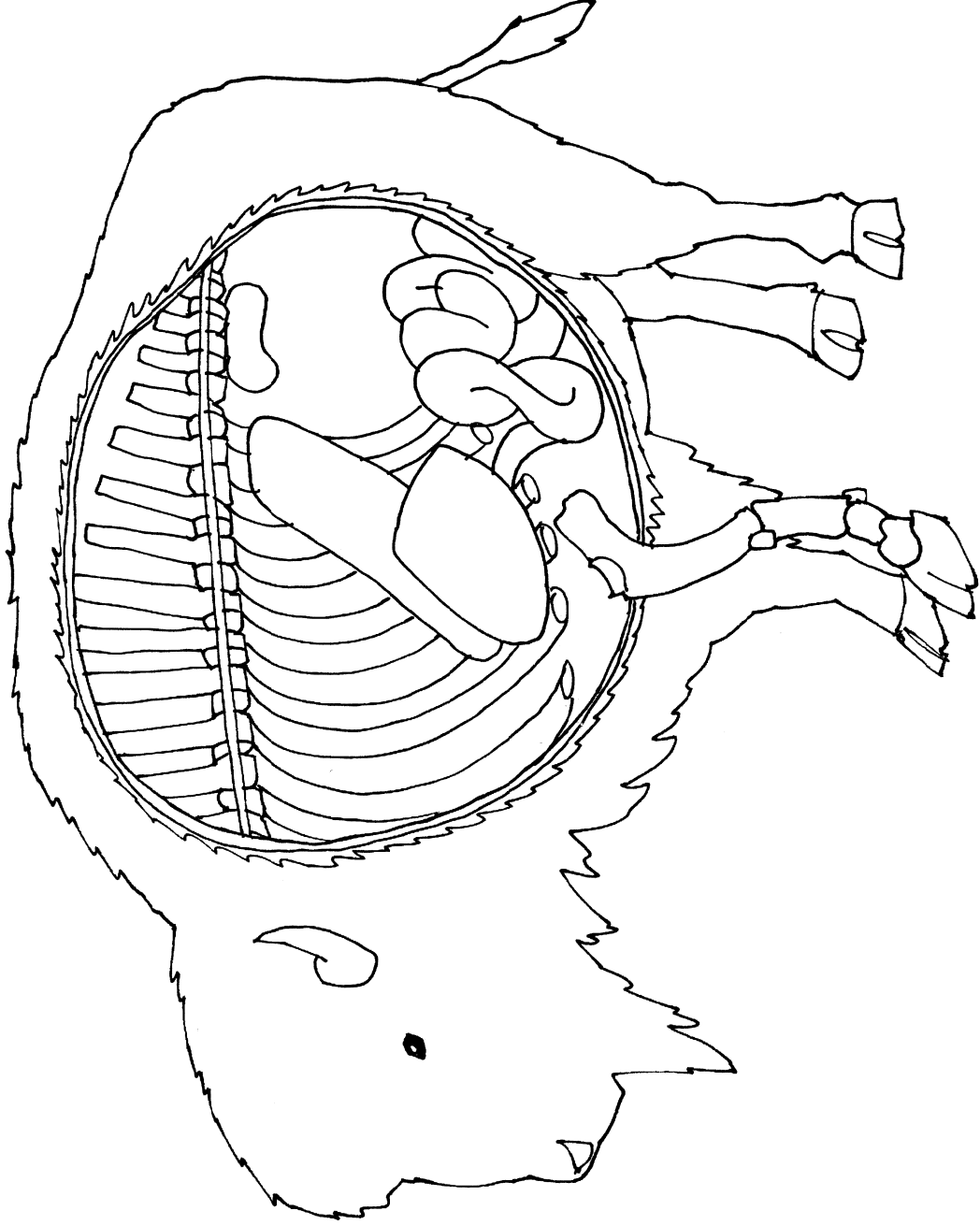
Загін: в разі, якщо не було поряд круч використовувався інший засіб полювання. Мисливці будували загін. Вони збирали дерево і каміння та складали все в ряд у вигляді „U” загорожі. Мисливці заганяли тварину в загін, а потім вбивали її.

Вбираючись в шкіру тварини: в разі, якщо мисливець був самий, він одягав шкіри різних тварин. Таким чином, він міг наблизитися до бізона і вбити його списом чи луком.

Метод оточення: якщо день був безвітрений, бізон не міг почути мисливців. Люди оточували тварину і вбивали її. Мисливці наближались до табуна з усіх боків. Бізон плутався і коли мисливці були вже близько вони вбивали декілька бізонів. Але більшість тварин тікала.

БІЗОН

Дата: _____ Ім'я: _____

Крамниця: перелік закупів

Річ	Крамниця „Бізон”
Пов'язка на голову	волосся
Ложки	
Намисто	
Черевики (мокасини)	
Хлопавка для мух	
Ніж	
Сапа	
Ковдра	
Клей	
Чашки	
Снігоходи	
Каструля	

Корінне населення Манітоби

Дикий рис

Дикий рис росте в Манітобі. Туристи часто купують дикий рис як особливий подарунок. Корінне населення споживало рис понад тисячу років.

Насправді дикий рис—це не справжній рис. Він належить до сім'ї злаків і може рости без фермерського втручання. Люди племені Оджібвай називали дикий рис *маноміном*, що означає „гарна ягода” або „гарний фрукт”. Дикий рис можна довго зберігати і тому його добре було брати в подорож. Трохи вареного дикого рису могло прогодувати кількох людей.

Дикий рис росте в дикій природі, переважно на мілині на березі озер і річок. Він починає рости як бур'ян на рівні одного метра над водою. Він спочатку дає довгі листочки, а потім з'являється стебло. Збирати дикий рис можна у вересні.

Рис збирали переважно на човні. Потім жінки його сушили і трохи смажили, щоб почистити. Після цього, його просівали і зберігали.

Манітоба вирощує більше дикого рису ніж інші провінції, переважно біля річки Ла Сал близько Ілай і ріки Вайтмад у Вестбурні. Переважно, дикий рису вирощують у Манітобі в околиці Вайтшел та на східному березі озера Вінніпег. Дикий рис також росте на далекій півночі у Норвей Гауз.

Перші фермери у Манітобі

Чи ви знаєте, що перші фермери з'явилися в Манітобі задовго до європейців? У 1400 році корінне населення у південній Манітобі займалося фермерством і вирощувало кукурудзу.

Одна з перших ферм, про яку нам відомо, знаходилася у Локпорті на східному березі ріки Ред, що в 15 км на півночі від Вінніпеґу. Це було добре місце для фермерства, тому що річка піднімалася весною і навколо було дуже багато води. Тисячі років корінне населення вудило рибу у Локпорті і тому фермерство було у цьому місці дуже сприятливим. Більшість перших Манітобських ферм знаходилися біля води, щоб люди могли ловити рибу і вирощувати зернові.

За фермами доглядали переважно жінки і дівчата. Чоловіки і хлопчики ходили на полювання. Спочатку на фермі треба було розчистити землю від трави і чагарників. Для розрихлення землі використовували спеціальні палки. Кукурудзу садили на метр одну від одної. Влітку поле заростало бур'янами.

Кукурудзу було зручно вирощувати. Її можна було їсти сирю або зберігати на зиму. Листя чистили, а кукурудзу вішали сушитися. Деколи кукурудзу варили.

Сухі овочі зберігали у великих підземних сховищах. Вони були вузькими нагорі і широкими внизу. Застеляли їх сухою травою, що захищало їх від гниття.

Перші фермери мабуть також вирощували гарбузи, квасолю і соняшники.

Чому відкрили Канаду?

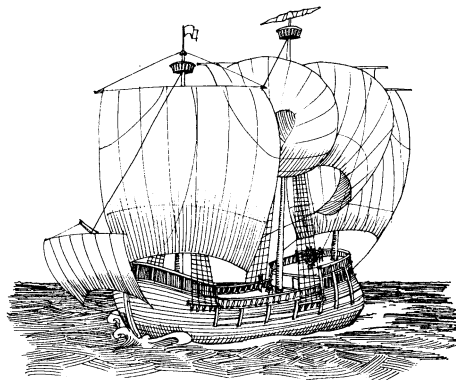
Тисячу років тому європейські дослідники почали пошук нових земель. Чоловік по імені Марко Поло вирушив до Китаю у 1275 році. Його дослідження тривало понад 20 років і коли він повернувся додому у 1295 році він написав книжку про свою подорож. Його книжка була наповнена історіями про чудові дорогоцінності, пряності і шовк, які він побачив у Китаї. Коли європейські правителі дізналися про скарби Китаю і Індії, вони вирішили послати в ті місця інших дослідників.

Принц Генрі в Португалії навіть мав свою школу моряків, де навчали мистецтву керування кораблем. Він зі своїми учнями вивчав предмети про світ через подорожі. Вони придумали компас, який давав точний напрямок і полегшував подорож через океан.

Пошуки нової землі стали ще однією причиною досліджень. В той час європейський континент складався з невеликих частин, якими керували королі або королеви. Правителі завжди намагалися додати більше земель до своєї території і щедро платили дослідникам.

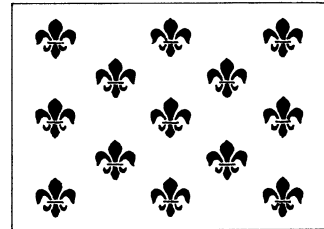
Однією з найважливіших причин досліджень було знайти найкоротший шлях з Європи до Китаю й Індії. Цей шлях називався північнозахідний прохід. Мореплавці думали, що якщо вони будуть плавати на захід через Атлантичний океан, вони опиняться на сході. Вони не знали, що між Європою і Китаєм знаходиться величезний континент. Це і була Північна Америка. Навіть після того, як Франція і Англія створили свої колонії у Північній Америці мореплавці продовжували шукати найкоротший шлях до Китаю. Під час пошуку деякі з них почали подорожувати на захід до Північної Америки. Інші з Гадсон Бей потрапили до Манітоби. Саме таким чином, мандрівники опинилися в Манітобі, яка лежить посередині континенту.

Впродовж подорожі по Північній Америці мореплавці знайшли багато цінних тварин, таких як бобри і почали торгівлю хутром у Європі. Хутро стало дуже модним в Європі і за нього добре платили.

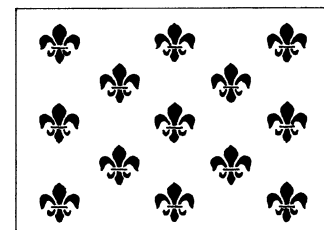

Французькі мореплавці

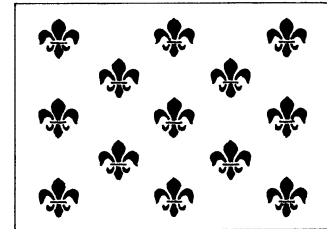
1. Я Етьєн Брулей. Як і багато інших французьких дослідників, я провів багато часу з корінним населенням, вивчаючи і захоплюючись їхніми традиціями і мовою. Подорожуючи з ними, я також дізнався про їх навички виживання в складних умовах. На жаль, я не вмів читати і писати, тому ви повинні довіряти написаному іншими дослідниками і дізнатися де саме я був. Я досліджував землі Джорджієн Бей, озеро Гурон і Верхнє озеро.

2. Я Реней-Роберт Кавальєр, Сер де ла Сал. Я народився у Франції у 1643 році. Я приїхав до Нової Франції у 1667 році і король дав мені землю на острові Монреаль. Я заснував центр торгівлі хутром і почав вивчати культуру корінного населення. Я дуже хотів дізнатися про шлях до Китаю і тому назвав мій маєток “Ла Шін” (Китай). Я був впевнений у тому, що існував прохід на схід через річки і озера до західних кордонів. Я досліджував західні території аж до Великих Озер.

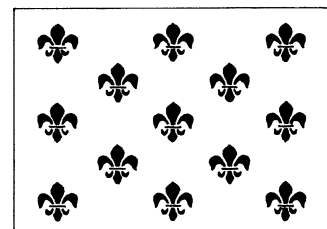
3. Я—П'єр ле Мойн д'Ібервіл. Я народився в сім'ї французьких мореплавців і сам став мореплавцем. Я досліджував Великі Озера і подорожував на північ в Гадсон Бей. Я брав участь в декількох баталіях проти англійців навколо Гадсон Бей, де англійці створили центр торгівлі хутром. Я помер від жовтої лихоманки у 1706 році.

4. Я—П'єр Ґотьє де Верен ей де ла Вейрандрі. Я народився в Труа-Рів'єрі у 1685 році. Я був військовим і брав участь у декількох війнах. На землі своєї дружини у Новій Франції я був фермером. Я стомився від фермерства і приєднався до свого брата, подорожуючи навколо Верхнього озера. Я намагався знайти Північно-Західний прохід, тому я подорожував весь час на захід. Я збудував центр продажу хутра в регіоні від Верхнього озера до озера Вінніпег. Протягом того часу, я збирав інформацію про корінне населення і першим оповістив про використання коней корінним населенням. Мій син Джозеф і Франсуа Ґолтьєр дю Трамблей та мій племінник Крістоф Дуфрост де ла Жемерай продовжили мої дослідження, коли я став застарим. Експедиції ла Вейрандрі дали підгрунття Франції претендувати на територію, яку ми зараз називаємо Манітоба.

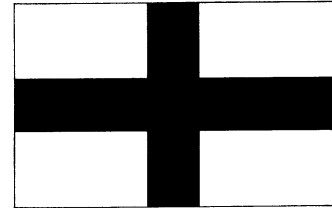
Експедиції ла Вейрандрі побудували укріплення:

- Форт Ст Чарльза (озеро Вудз)**
- Форт ла Рен (тепер Портедж ла Прері)**
- Форт Давфин (тепер Давфин)**
- Форт Руж (тепер Вінніпег).**

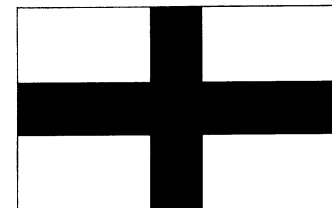

Англійські мореплавці

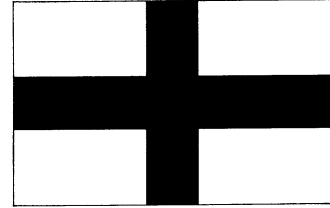
5. Я—Мартин Фробішер. Королева Англії Єлизавета I дала мені гроші на дослідження Північно - Західного проходу. Коли я плив з Англії я дістався до місця, яке зараз називається Фробішер Бей (Нунавут). Я думав, що я знайшов прохід в Китай та Індію. Я підняв каміння, яке переливалося на сонці як золото і привіз в Англію 20,000 кілограмів цього каміння. Під час моєї подорожі назад в Англію в 1578 році ми відсвяткували перший в історії День Подяки. Коли ми припливли в Англію я дізнався, що моє золото не було справжнім, то було просте залізо. Я ніколи не повернувся більше до Канади.

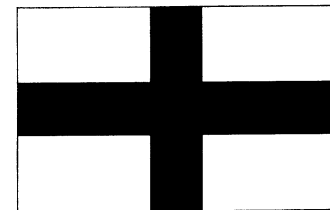
6. Я—Генрі Гадсон. Я вирушив у дорогу з Англії у 1607 році, але я плавав ближче до північного полюсу. Я не знайшов Північно-Західного проходу, тому повернувся назад до Англії. Моя четверта подорож у 1610 році була найгіршою. Погода була жахливою і я був щасливий, коли ми дісталися до Гадсон Стрейт. Коли ми перейшли перешийок ми опинилися у відкритому океані. Це був Гадсон Бей. Команда мого корабля хотіла повертатися додому, але я просив їх перезимувати. Коли корабель затиснуло кригою, моя команда вчинила заколот. Мене разом з сином і вірними друзями лишили на маленькому човні. Більше нас ніхто не бачив.

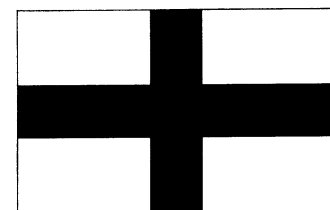
7. Я—капітан Томас Баттон. Я був першим європейцем, який перезимував у Манітобі. У 1612 році я пропливав біля Гадсон Бей, тому що я шукав Північно-Західний прохід. Я переплив затоку і опинився на річці (можливо річці Черчіль). Я йшов по лінії берега, поки я не дістався до іншої річки. Я назвав ту річку Нелсон, тому що одного члена моєї команди, який помер під час подорожі звали Нелсон.

8. Ми—П'єр Еспрі Радісон і Медард Шуарт, Сієр де Гросельє. Ми були французькими торговцями хутром, які почули про Солоне море на півночі від Великих Озер. У 1638 році ми подорожували до Великих Озер, але не знайшли Солоного моря. Ми зустрілися з багатьма представниками корінного населення, які хотіли торгувати хутром з нами. Ми повернулися в те місце у 1639 році і знову не знайшли Солоного моря, але привезли назад багато хутра. Губернатор Нової Франції арештував нас за те, що, як він казав, не дозволялося торгувати хутром. Ми отримали тільки 7% вартості хутра і повинні були заплатити штраф. Ми розгнівалися і повернулися назад в Англію і почали переконувати розпочати торгівлю хутром в Гадсон Бей. „Нонсач” повернувся звідти з великою партією хутра. У 1670 році розпочала свою роботу компанія Гадсон Бей.

9. Я—Генрі Келсі. Я народився в Англії у 1666 або 1667 році. Я почав працювати в компанії Гадсон Бей в молодому віці. Я пропрацював для компанії в Канаді понад сорок років. Я був першим європейцем, який мандрував на південь від Гадсон Бей. Я описав побачене, а саме прерії Манітоби. Думають, що я був першим європейцем, який побачив бізона.

Дата: _____ Ім'я: _____

Знайомимося з мореплавцем

Ім'я: _____

Країна, яку я шукав: _____

Я досліджував: _____

_____

Цікаві факти про мене:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

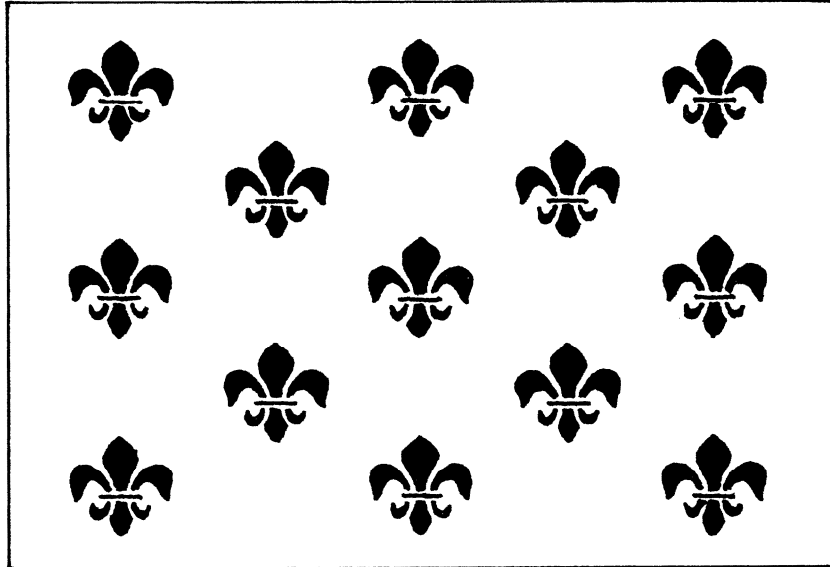
_____

_____

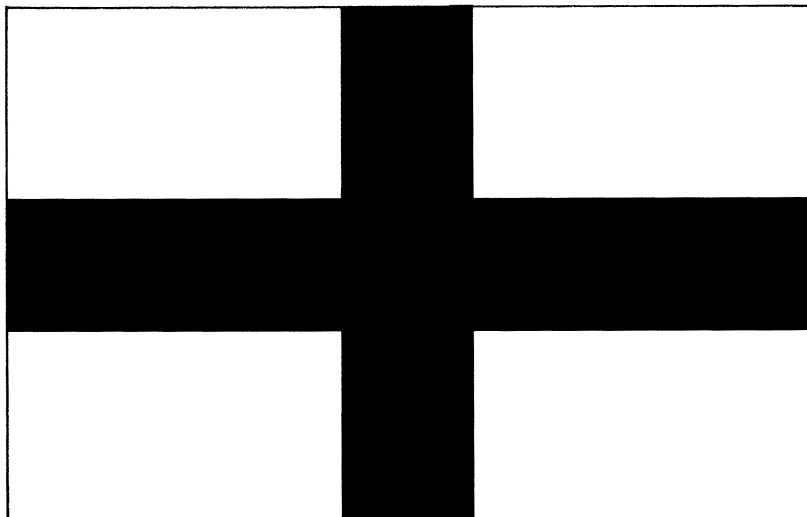
_____

_____

Французський прапор

Англійський прапор

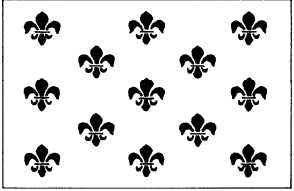

Прапорці дослідників

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дослідник: _____

Дата: _____ Ім'я: _____

Очима корінного населення

Я—представник корінного населення. Мені _____ років. Ось так я себе почував/почувала, коли європейські мореплавці прийшли на мою землю:

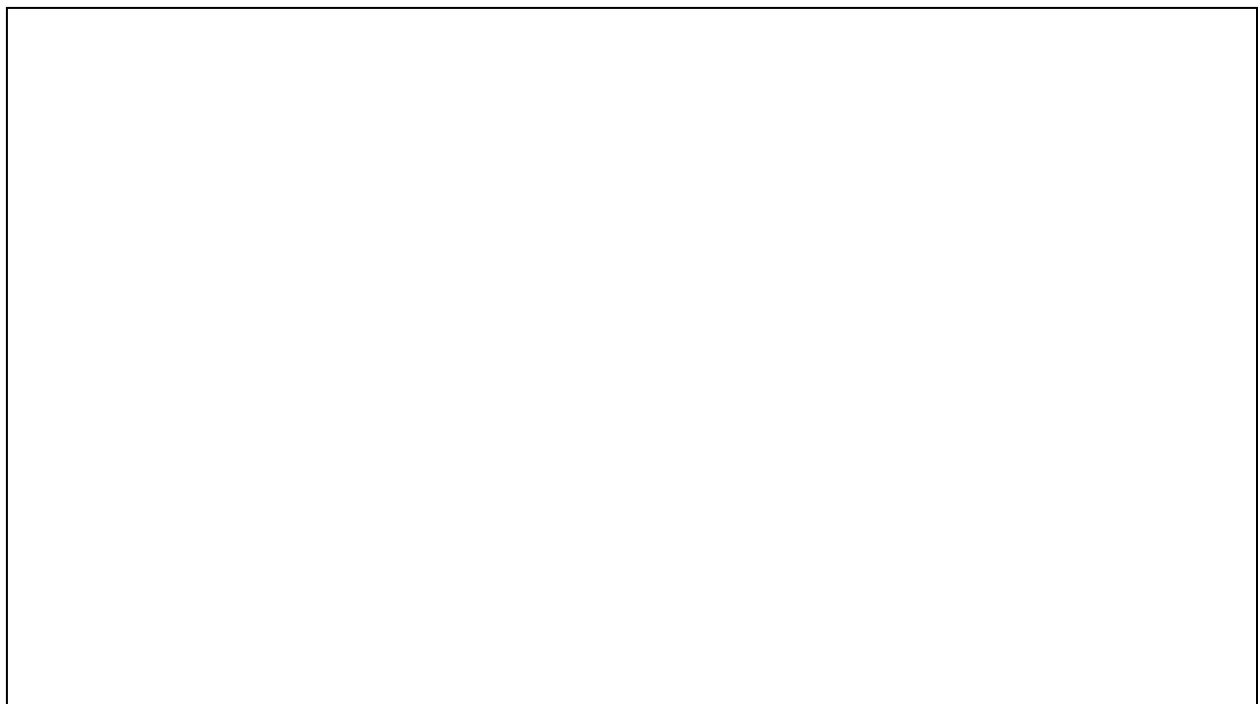

Ось малюнок мого досвіду:

Дата: _____

Ім'я: _____

Переглядаємо дослідників

1. Поєднайте досягнення з ім'ям дослідника. Запишіть букву поряд з ім'ям і досягненням.

А. Етьєн Брулей	_____	брав участь у баталіях проти англійців в Гадсон Бей
Б. Томас Баттон	_____	мав маєток, який називався „Ла Шін” (Китай)
В. Мартин Фробішер	_____	перший відомий європеєць, який провів зиму у Манітобі
Г. Генрі Гадсон	_____	досліджував територію навколо Джорджіен Бей, озера Гурон і Верхнього озера
Д. П'єр ле Мойн д'Ібервіл	_____	дрейфували у затоці, яка була названа на його честь
Ж. Сьєр де ла Саль	_____	знайшов несправжнє золото на півночі
З. Сім'я Ла Вейрандрі	_____	вірогідно першим побачив бізона
И. Генрі Келсі	_____	допоміг започаткувати компанію Гадсон Бей
І. Радісон і Ґросеєй	_____	заснував декілька укріплень у Манітобі

2. (а) Якщо би ви були дослідником, ким би ви хотіли бути?

_____

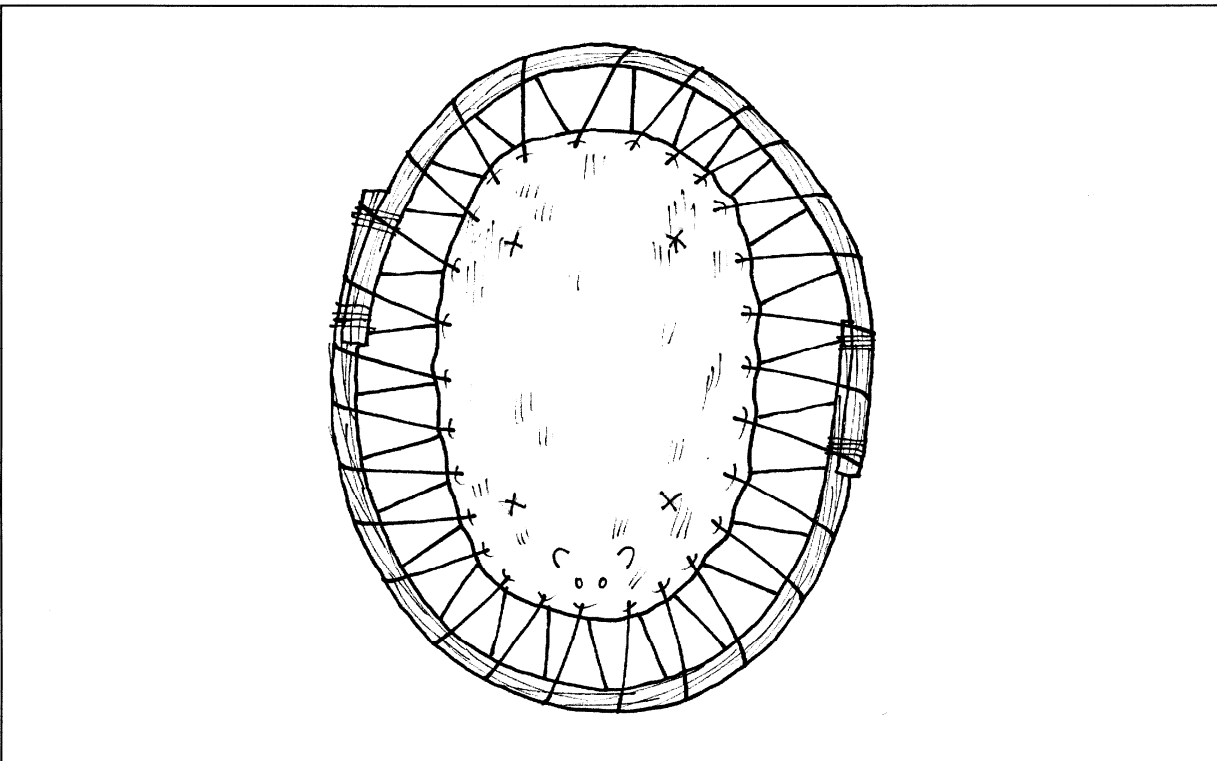
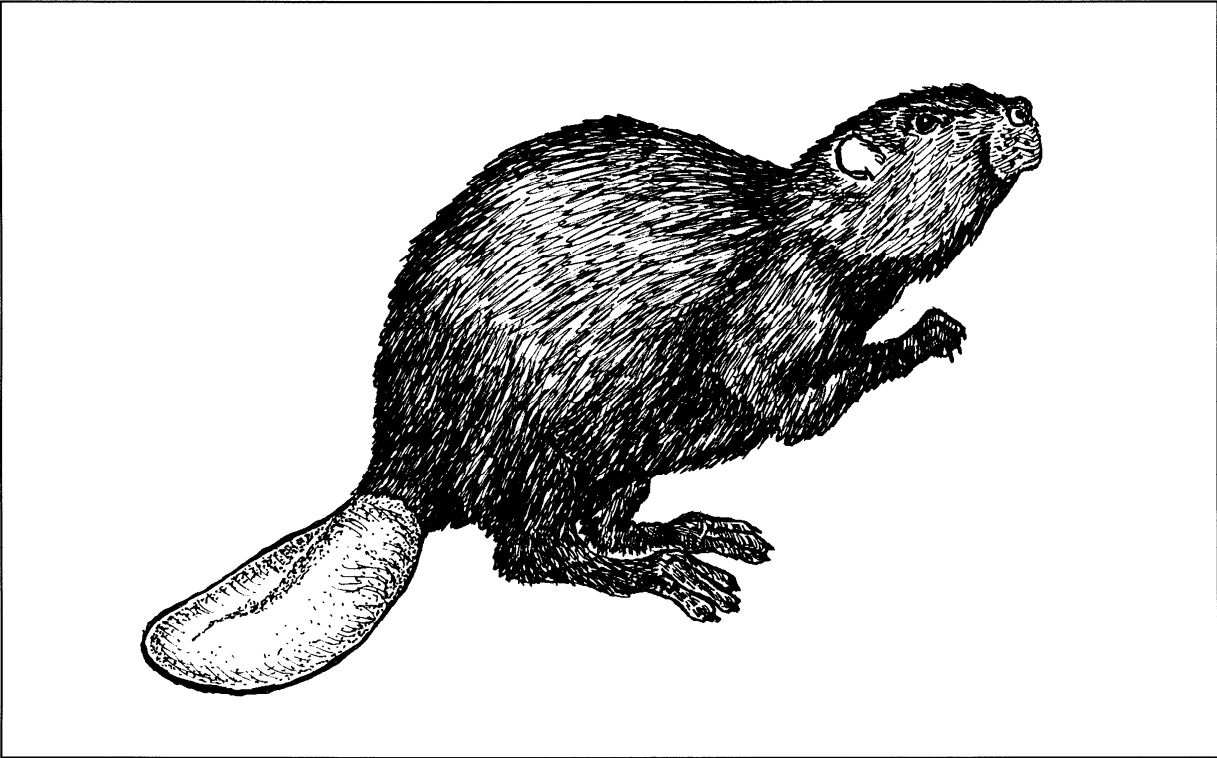
(б) Чому би ви хотіли бути цією особою?

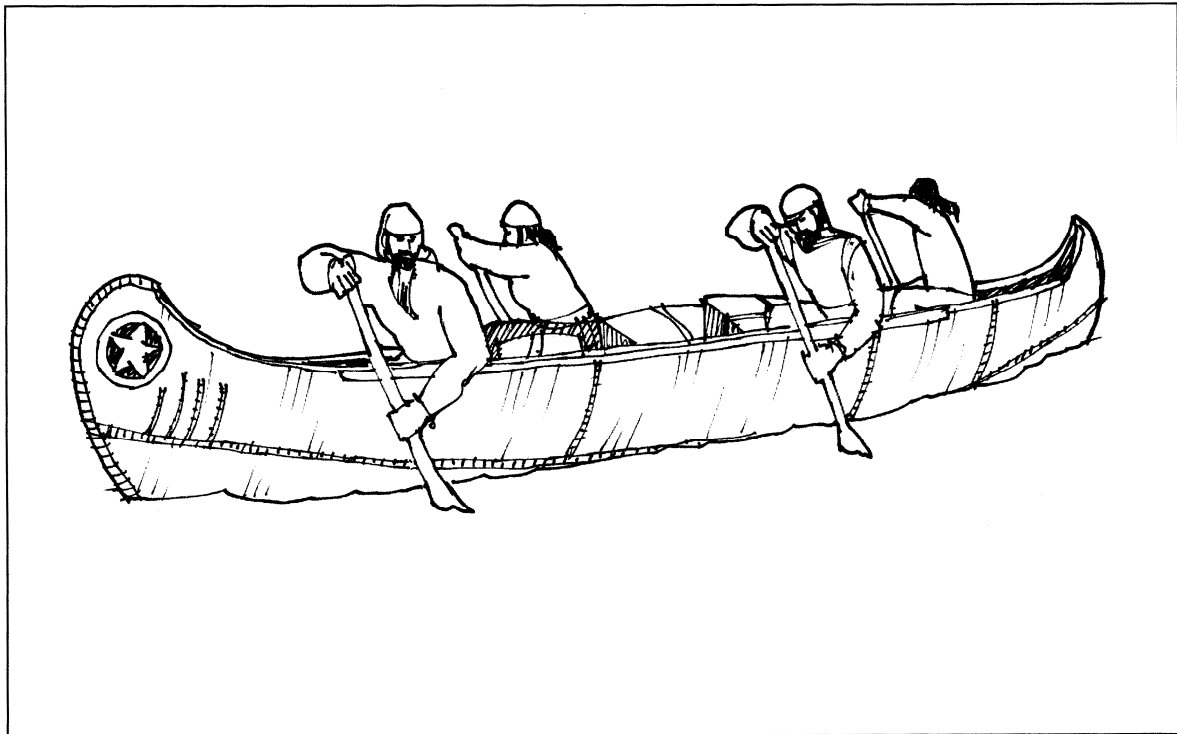
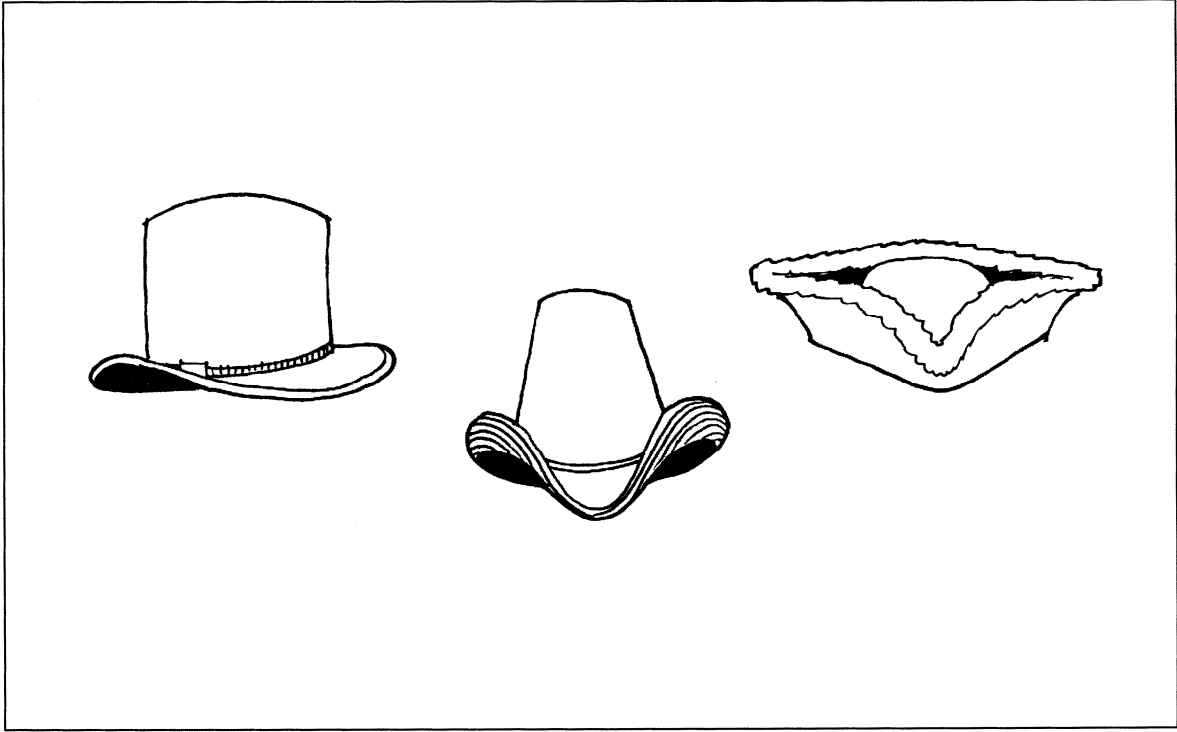
_____

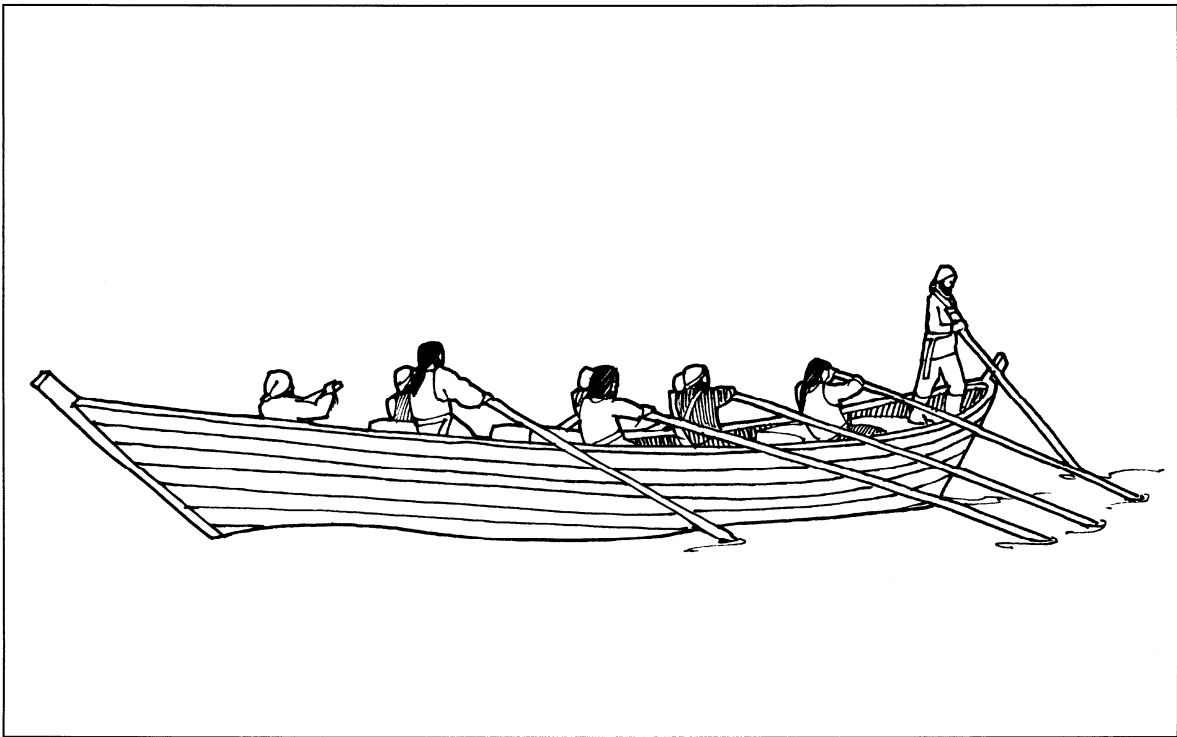
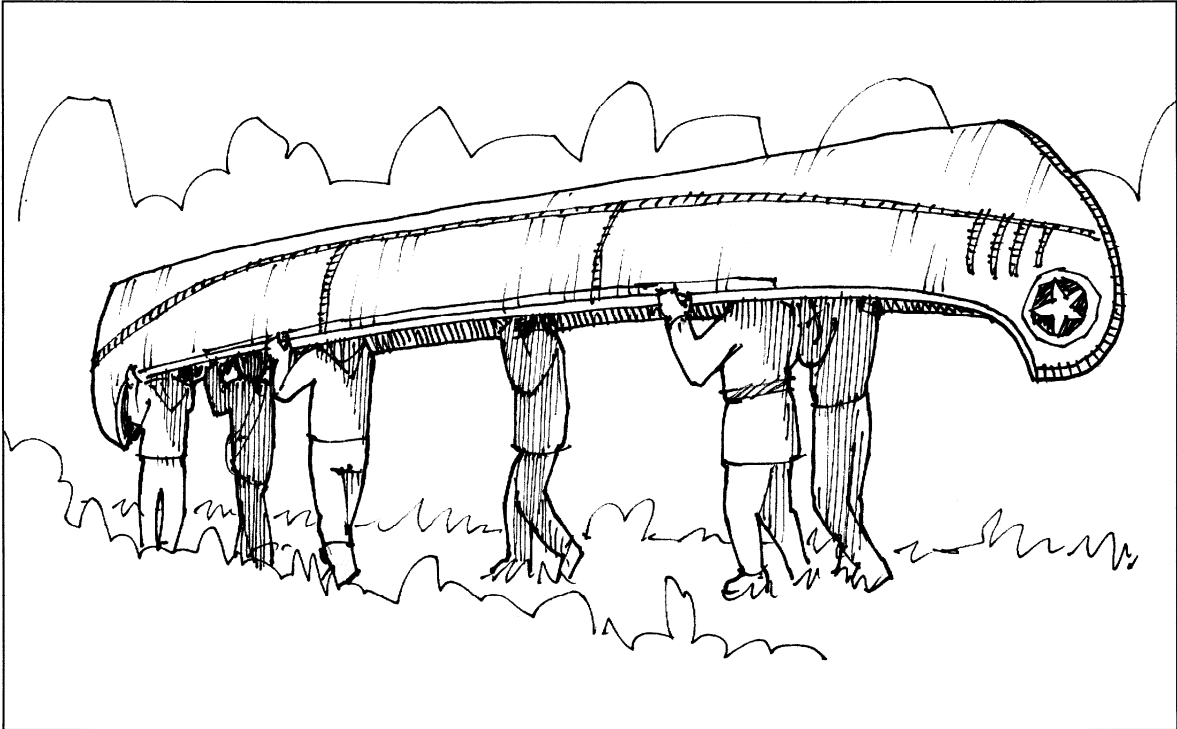
3. Де зараз проводяться дослідження?

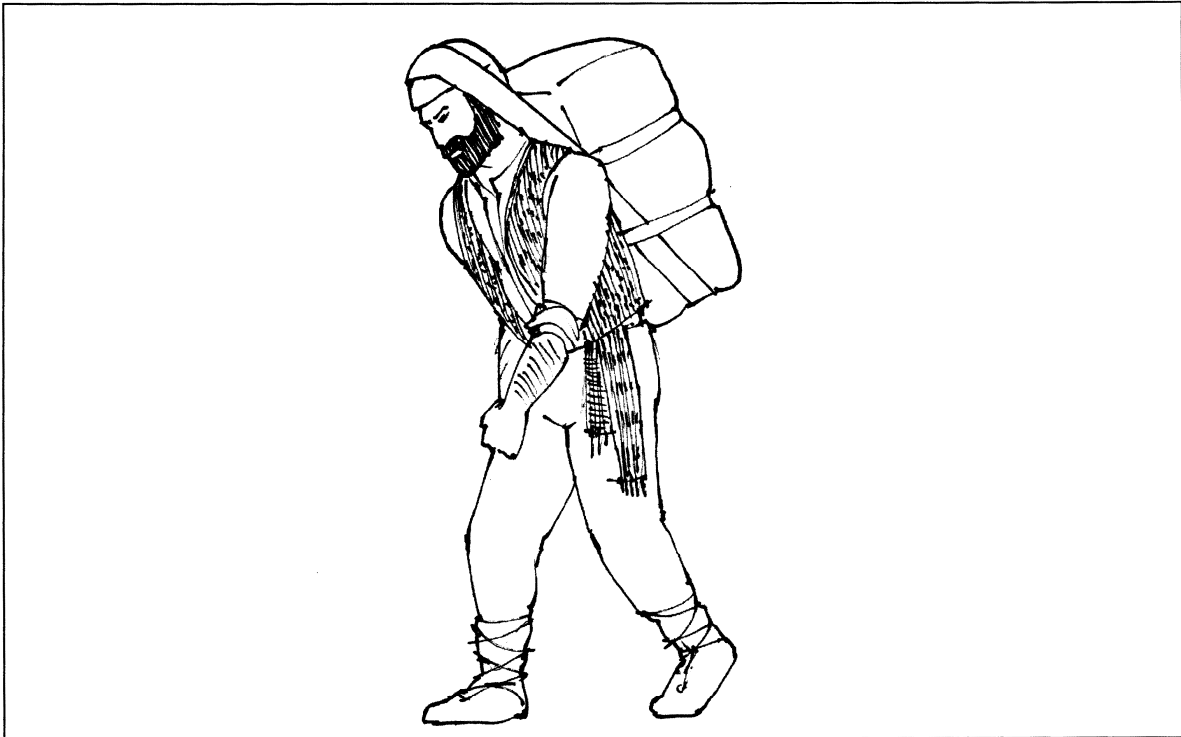
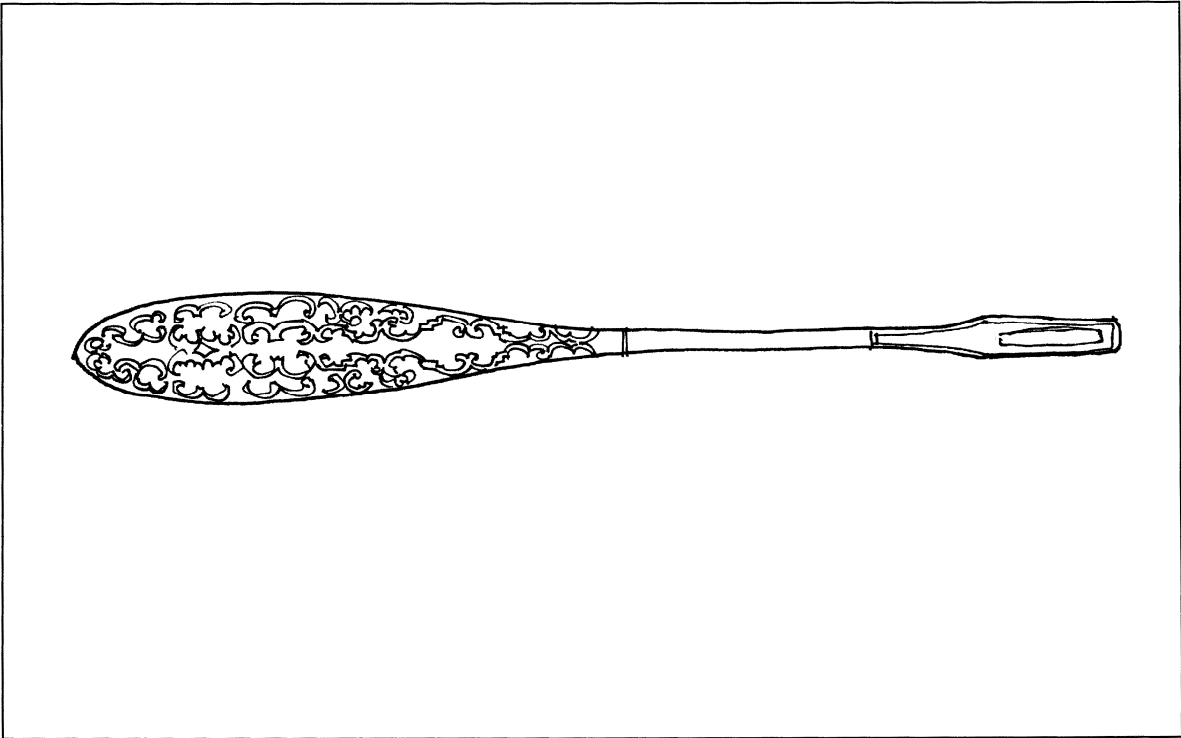
_____

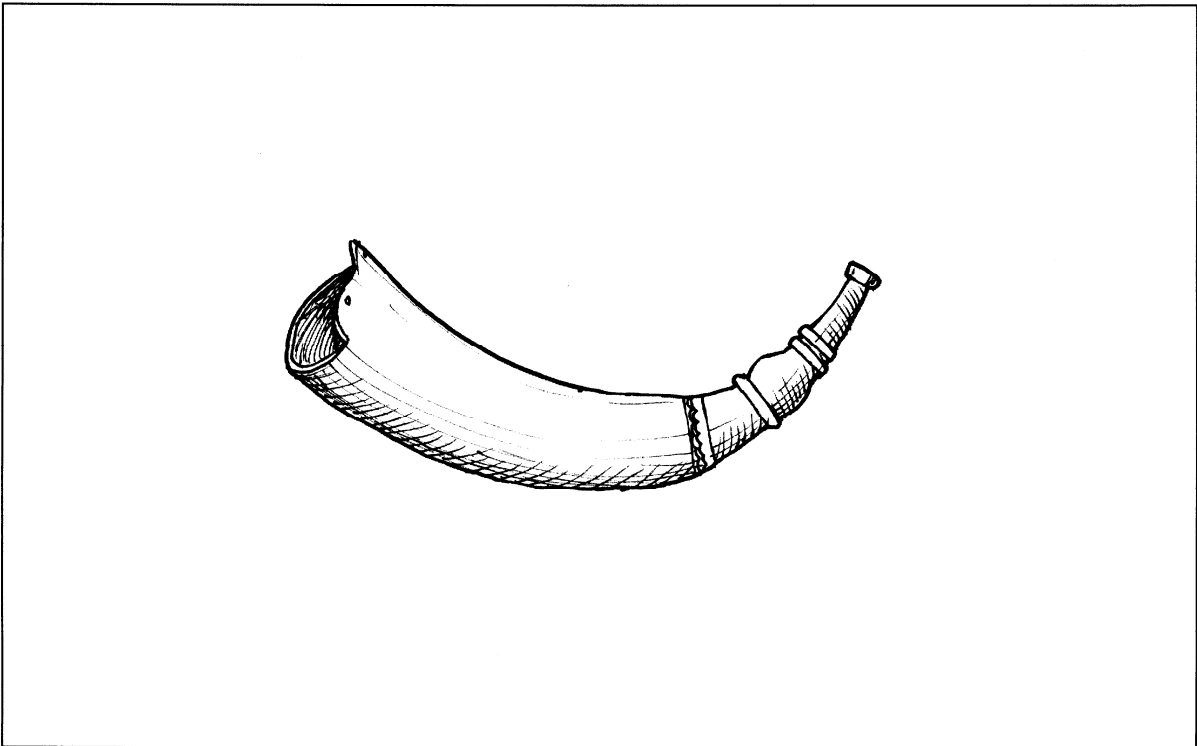
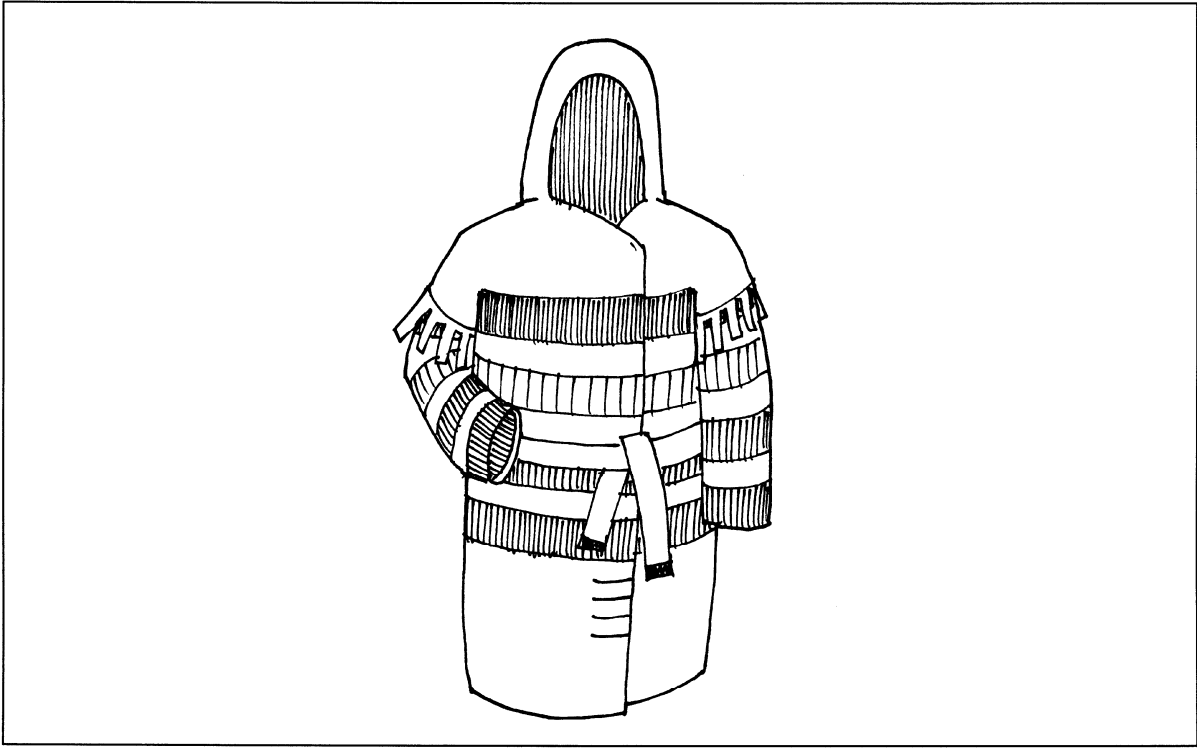
Картки з малюнками торгівлі хутром

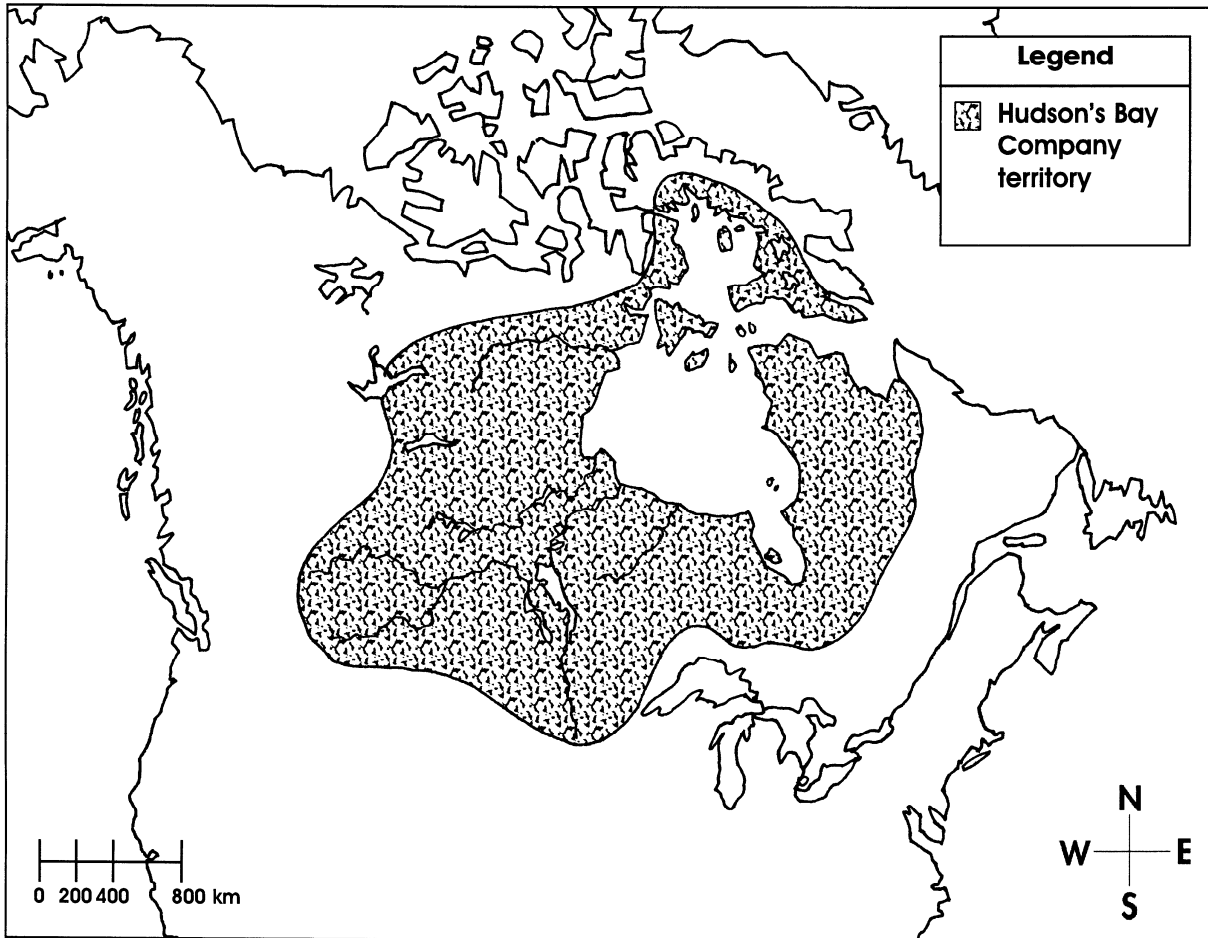
Компанії, які торгували хутром

1. Два французькі торговці хутром Радісон і Гросеєй подорожували до західної Канади, де вони ловили звірів і збирали хутро. Коли вони повернулися до Нової Франції, вони дістали штраф, тому що вони не мали права цим займатися в західній Канаді. Вони почували себе обдуреними.
2. Вони були злі і тому повернулися в Англію і почали говорити з англійськими торговцями. Радісон і Гросеєй започаткували торгівлю хутром і пізніше деякі кораблі відправились до Гадсон Бей для торгівлі. Нонсач був одним з кораблів, який вирушив до Гадсон Бей. Він повернувся до Англії заповнений хутром.
3. Торговці почали говорити з Принцом Рупертом, двоюрідним братом короля. 2 травня 1670 року Принц Руперт переконав короля Чарльза II надати торговцям право на торгівлю в Гадсон Бей. Хутрова компанія називалась “Губернатор і компанія торгівлі в Гадсон Бей”. Принц Руперт став губернатором.
4. Король Чарльз надав право компанії торгувати на території, яка називалася Земля Руперта. Ця територія включала околицю з усіма озерами, річками і затоками, які текли в Гадсон Бей. Якщо ви подивитесь на мапу, ви побачите, що ця територія включала всю Манітобу і значну частину Канади. Компанія Гадсон Бей отримала монополію. Нікому більше не дозволялося торгувати на цій території.
5. У 1780 році група торговців у Монреалі розпочала компанію Північ—Захід. Вони конкурували за торгівлю з компанією Гадсон Бей протягом сорока років. Дві компанії мали укріплення на протилежних сторонах ріки. Деколи вони воювали одна з одною і гинули люди. У 1821 році дві компанії об’єдналися у Гадсон Бей.
6. Через чотири століття, як ми бачимо, компанія Гадсон Бей продовжує займатися бізнесом, але не хутровим. Хутровий бізнес було продано декілька років тому, а компанія Бей—це великий магазин. Це одна з найстаріших компаній у світі.
7. У 1987 році компанія Гадсон Бей продала свій бізнес на півночі групі працівників. У 1990 році вони назвали свою компанію Північ—Захід. Прапор цієї компанії майорить на південному боці Юніон Стейшин у Вінніпезі.

Територія компанії Гадсон Бей (1670)

Дата: _____ Ім'я: _____

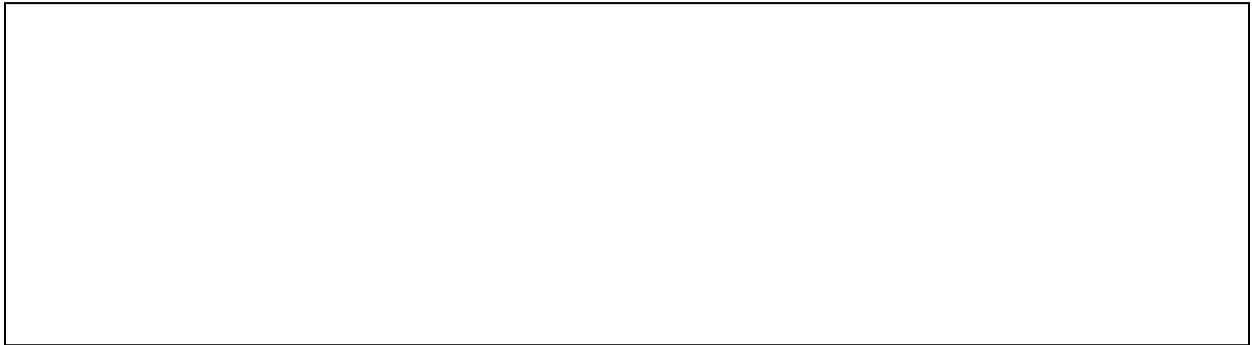
Життя торгівців хутром

Я продаю хутро. Моє ім'я _____.

Я працюю в _____

Мене називають _____
(мандрівником)

Ось мій малюнок:

Що мені, як торгівцю хутром подобається в моєму житті?

Що мені, як торгівцю хутром не подобається в моєму житті?

Танаделтур: миротворець

Протягом багатьох років торгівлі хутром, життя для всіх було дуже важким, але для людей Дене воно було надзвичайно важким. В ті часи люди Оджібвай звертались до людей племені Дене як «чіпевайн». На мові Оджібвай це означало «люди у видовжених куртках». Сьогодні ми називаємо корінне населення цього племені—Дене, що означає «люди».

У 1773 році молода жінка по імені Танаделтур з племені Дене та інші люди племені потрапили в полон до Крі. Через рік вона разом з іншою жінкою втекла і вони почали пошук своїх людей. Це було нелегко. Жінки були змушені міняти свій маршрут щоб уникнути небезпеки і знайти їжу. Вони шукали своїх людей понад рік, але так і не знайшли їх. Жінки вирішили йти до Форт Йорк, де вони могли зупинитися. За п'ять днів до Форт Йорку товаришка Танаделтур померла.

Джеймс Найт, губернатор Гадсон Бей хотів допомогти жінці, але в обмін він хотів, щоб вона допомогла йому перекласти мову на англійську. Йому треба був перекладач, щоб купувати хутро у народу Дене. У них було цінне хутро, мідь і «жовтий метал». Найт думав, що жовтий метал—то було золото. Губернатор Найт знав, щоб розвивати торгівлю, йому треба помирити народи Крі і Дене.

На початку червня губернатор організував свято для Крі, які жили навколо укріплення і попросив їх звернутися з миром до племені Дене. В групі було 150 чоловік і Танаделтур була перекладачем. Вони взяли з собою особливі подарунки для Дене. Танаделтур була такою важливою особою, що губернатор послав торговця по імені Віліам Стюарт захищати її.

Подорож була важкою. Багато людей хворіли і досить скоро у них закінчилася їжа. Більшість повернулася назад в укріплення, а Танаделтур, Стюарт і десятеро Крі продовжували йти. Несподівано, вони побачили групу 400 людей Дене.

Танаделтур говорила протягом 10 днів. Нарешті два племені вирішили викурити люльку миру. Деякі люди Дене повернулися в укріплення разом з Крі і Танаделтур.

Найт планував послати Танаделтур знову у подорож, щоб вона привела більше людей, але вона ніколи не вирушила. В ту зиму вона захворіла і через декілька тижнів померла.

Нікому не було відомо, коли народилася Танаделтур, але приблизно у 1690 році. Вона померла 5 лютого 1717 року. Їй було всього 27 років, але за свої роки вона досягла багато. Її пам'ятають як відважну жінку племені Дене, яка принесла мир людям півночі.

Дата: _____ Ім'я: _____

Танаделтур: миротворець

Важливі події в цій історії:

План вашої презентації:

Що вам треба для вашої презентації:

Історія Марі Ан Ґабурі Лажімодьєр:

Перша жінка—представник некорінного населення в Манітобі

Марі Ан Ґабурі народилася в Маскінонже, Квебеку у 1782 році. Коли вона була молодою жінкою, в її містечці зупинився привабливий мандрівник і торговець хутром з заходу Жан-Баптіст Лажімодьєр. Одного вечора вона пішла послухати його історії. Того вечора вони познайомилися і запізнали один одного, стали друзями, а потім він попросив її одружитися з ним. Вона погодилася, будучи впевненою, що він буде жити у Квебеку. Вони одружилися у квітні 1807 року.

Коли почалася весна, Жан-Баптіст вирішив повернутися на захід. Марі Ан не хотіла лишати свою спокійну громаду. В той час на заході мешкало дуже мало європейців і навіть не було місіонерів. Що вона буде там робити? Але, якщо б вона з ним не поїхала, вона могла б довго його не бачити. Вона вирішила їхати зі своїм чоловіком.

Вони приєдналися до групи мандрівників у Лашіні, потім поїхали до Ст. Анн біля Монтреалю. До них приєдналося більше людей на озері Ту Маунтинз і вони продовжили свою подорож далі до озера Гурон. Дорога була дуже важкою. Від одного озера до другого було щонайменше 26 пунктів. Марі-Ан не повинна була нести важкі речі, але сама по собі дорога була дуже важкою, мандрівники були змушені переступати зламані дерева і велике каміння. Особливо це важко було робити жінкам, які носили довгі спідниці. Тієї весни погода була дуже мінлива з багатьма бурями, і тому, щоб дійти до укріплення Віліам (тепер Тандер Бей) мандрівникам треба був цілий місяць. Марі-Ан згадувала, що найгіршою частиною подорожі було Верхнє озеро. Біля озера пронеслося дві страшні бурі і деякі члени їхньої групи втопилися.

Група продовжувала свою подорож на захід. Пересуватися ставало все легше і вони прибули в те місце, яке зараз називається Вінніпег. Група зупинилась біля Пембіни, щоб бути недалеко від місця полювання на бізонів. І бувша жінка Жана-Баптіста була там також. Вона не дуже добре мирила з Марі-Ан, тому сім'я Лажімодьєрів переїхала в Гранд Кемп.

Марі-Ан повинна була повернутися в Пембіну, тому що вона чекала на дитину. 6-го січня вона народила першу європейську дитину, яку назвали Ля Рен на честь дня народження короля. Марі-Ан з дитиною лишилися в укріпленні Пембіна до літа, а потім разом з Жаном-Баптістом вони вирушили далі на захід.

Мадам Лажімодьєр провела наступні чотири зими в укріпленні в преріях (тепер Едмонтон). Її чоловік весь час був на полюванні. Влітку вона разом з чоловіком полювала на бізонів. Вона дуже добре їздила на конях і могла цілий день провести надворі зі своєю дитиною.

Кінь Марі-Ан був навчений полювати на бізонів. Одного разу, коли вона чекала другу дитину і вони були на полюванні, кінь дуже швидко почав бігти. Вона думала, що загине. На щастя, її чоловік спіймав коня. Наступного дня Марі-Ан народила сина. Вона назвала його Жан-Баптіст, але його часом називали „з прерій”, тому що він народився у преріях.

До 1811 року в сім'ї вже було четверо дітей і Лажімодьєри вирішили повернутися до Ред Рівер. Вони жили в маленькій хатинці в 10 км від укріплення. З 1812 по 1815 рік Жан-Баптіст був весь час на полюванні, а Марі-Ан жила сама з дітьми. У неї не було часу краще познайомитися з поселенцями Селкірка, які були єдиними європейцями в цьому місці.

У 1815 році Жан-Баптіст Лажімодьєр розпочав довгу подорож, яка зробила його відомим на всю Канаду. Компанія Гадсон Бей і компанія Північ-Захід, які торгували хутром довго конкурували і ворогували за хутро. У 1815 році Гадсон Бей захопила два укріплення, які належали компанії Північ-Захід. Гадсон Бей перехопила всі листи, які надходили до укріплення і відсилалися звідти. Щоб відплатити компанії, Північ-Захід зупинила кур'єрів Гадсон Бей і тримала їх у в'язниці. Поселенці з Селкірка опинилися в епіцентрі ворожнечі. Північ-Захід зруйнувала їхній врожай і спалила будівлі.

Колін Робертсон, лідер поселенців Селкірка повинен був направити термінове повідомлення Лорду Селкірку у Монреалі, але він знав, що компанія Північ-Захід зупинить будь-якого кур'єра. Він попросив Жана-Баттіста Лажімодьєра взяти повідомлення. Це була довга і тривала подорож в Монреаль, але Лажімодьєр вирішив йти. Подорож тривала п'ять місяців, 3000 кілометрів. Він вирушив 1 листопада 1815 року і не повернувся аж до грудня 1816 року.

Протягом всього того часу йшла війна між поселенцями Селкірка і торговцями хутром компанії Північ-Захід. Було вбито декотрих поселенців і життя Марі-Ан було під загрозою. На щастя, вождь Пеґуїс взяв її жити на літо з людьми племені Оджібвай.

Лорд Селкірк нагородив Лажімодьєра землею біля річки недалеко від Пойнт Даглас. Сім'я Лажімодьєрів жила в земляній хаті зимою і в наметі влітку доки вони не збудували хату.

1819-1822 роки були важкими в околиці Ред Рівер. У 1819, 1820 і 1821 роках було нашестя сарани, яка нищила врожай. У 1822 році миші знищили врожаї. У 1824 і 1825 роках ситуація покращилась, врожаї були ліпшими, але ненадовго.

Зима 1825-26 була дуже холодною і випало забагато снігу. Весною 1826 року річка розлилася і була найгірша повінь. Крига і вода зруйнували помешкання і будівлі. Люди переселилися на вищі землі у Силвер Гайтс, Ст. Джеймс, Стоуні Маунтин і Бердз Гил. Сім'я Лажімодьєрів мала час тільки на те, щоб швидко дістатися до найближчої гори і перебути там, доки не закінчилася повінь. Повінь тривала з кінця квітня до 20 травня. Річка нарешті повернулася у своє русло на початку червня, але було вже запізно вирощувати врожай.

Марі-Ан жила багато років у своїй хаті у Ст. Боніфасі. Вона допомагала у церкві і своїм сусідам. Її чоловік помер у 1855 році. Марі-Ан померла у 1875 році у віці 96 років. Її онуком був Луї Ріель.

Картки місіонерів

Моє ім'я отець Жозеф Прованшей

- Я народився і виріс у Квебеку. Я став священиком у 1811 році. Я був 6.4 дюйми заввишки і люди казали, що я виглядав досить виразно у своїй рясі.
- У 1818 році церква послала отця Дюмуле і мене місіонерами в Ред Рівер.
- Люди в Ред Рівер були щасливі мене бачити і я похрестив багатьох людей.
- Люди були дуже добрими і вони збудували для мене дім. Такі люди, як мадам Лажіמודьєр надсилали мені їжу коли був поганий врожай.
- У 1821 році я став єпископом Прованшей. Я працював на заході до смерті, 1853 рік.
- Я багато працював, будуючи школи для дітей. Я запросив до Манітоби монахинь.
- У Ст. Боніфасі є вулиця названа на мою честь.

Моє ім'я отець Дюмуле.

- Я виріс у Квебеку і був освячений у 1817 році.
- Я приїхав у Ред Рівер з отцем Прованшей у 1818 році.
- Я працював з корінним населенням у Пембіні.
- У 1823 році церква покликала мене назад на схід, тому що Пембіна стала частиною Сполучених Штатів Америки.
- Я продовжував працювати для місіонерів, описуючи свої подорожі і збираючи гроші для церкви на заході.

Моє ім'я сестра Валад

- Єпископ Прованшей попросив Грей Нанз послати сестер в Ред Рівер, щоб вони працювали вчителями. Я була одна з чотирьох вибраних сестер. Я була старшою.
- Дорога була важкою, але сестри трималися добре.
- Ми прибули в Ред Рівер 21 червня 1844 року о першій годині ночі. Не дивлячись на те, що було дуже пізно, люди зібралися, щоб зустріти нас. Нас запросили в новий будинок з каменю.
- Як тільки ми дісталися до Ред Рівер ми започаткували дві школи: одну для дівчаток і одну для хлопчиків.
- Я наглядала за обома.
- У 1846 році люди почали хворіти і ми змушені були закрити школи, щоб доглядати за хворими.
- У 1847 році ми відкрили першу лікарняну палату. Деколи ми могли доставати ліки з Монреалю, але часто нам приходилось збирати трави і виготовляти ліки.
- Пізніше наша лікарня перетворилася у шпиталь Ст. Боніфаса.
- Грей Нанз також започаткували госпіс Ташей для стареньких і центр Ст. Аманти.

Моє ім'я сестра Марі Лаґрав

- Я була найстаршою в Ґрей Нанз вибраної до Ред Рівер у 1844 році.
- Мене вибрали тому, що я була медсестрою. Я також любила музику, тому всі думали, що я можу викладати музику.
- Ми носили сіре вбрання. Люди з цікавістю дивилися на нас, тому що ніхто так не вбирився.
- Мандрівники соромилися співати деякі пісні в нашій присутності, тому я замінила деякі слова в їх піснях.
- Погодні умови для подорожі були дуже несприятливі. Одного разу було слизько і я впала та потягнула ногу. Чоловіки змушені були мене нести.
- Отець Ла Флеш зробив мені спеціальний стілець, на якому мене переносили. Він також найняв додатково двох чоловіків, щоб допомагали мені.
- У Ред Рівер у мене був візочок на якому я їздила від хати до хати навчаючи тих, хто не міг дістатися до школи. У громаді я також лікувала хворих.
- Я створила хор при Катедрі Ст. Боніфаса.

Моє ім'я сестра Кутлей

- Мене вибрали до Ред Рівер у 1844 році, тому що я була дуже весела. Я була наймолодша і дуже енергійна.
- Мій брат приєднався до нас під час подорожі. Я сумувала за ним, коли йому треба було їхати далі.
- Подорож була важкою і навіть я почала впадати в депресію.
- Коли ми прибули в собор, нам сподобалась велич цієї споруди.
- У липні я започаткувала школу для хлопчиків у підвалі будинку єпископа. Плата за навчання складала 20 центів на місяць разом з дровами від кожної дитини. Школа дуже подобалась батькам.

Моє ім'я сестра Лафранс

- Я була найменша сестра в Ґрей Нанз у поселенні Ред Рівер, 1844 рік. Всі думали, що я була замалою для такої важкої подорожі, але я виявилася сильною.
- Я працювала в школі і допомагала чим могла.
- У 1850 році нас попросили поїхати до Вайт Горс Плейнз (Ст. Франсуа-Ксав'єр), щоб розпочати там школу і монастир.
- Сестра Лаґрав разом зі мною поїхала до Вайт Горс.
- Ми мали 80 дітей у нашій школі. Ми також доглядали хворих.
- Нам було дуже приємно працювати для людей, але ми потребували допомоги. Потім до нас приєдналася сестра Тереза.
- Дехто називав нас "жінки-священники".

Моє ім'я єпископ Ташей

- Я народився і вчився у Квебеку.
- Я переїхав на захід у 1845 році. Я приїхав після смерті єпископа Прованшей.
- Я став єпископом у 1871 році. Я був у Римі, Ватикані, коли Манітоба стала провінцією.
- Кажуть, що 1869-1870 роки були б більш мирними, якби я був не у Ватикані, а в Манітобі.
- Я був членом групи, яка зустрічалася з урядом Канади з метою створення миру на заході.
- Я намагався з усіх сил запросити більше французьких поселенців до Манітоби.
- В околиці Ст. Боніфаса є вулиця названа на мою честь.

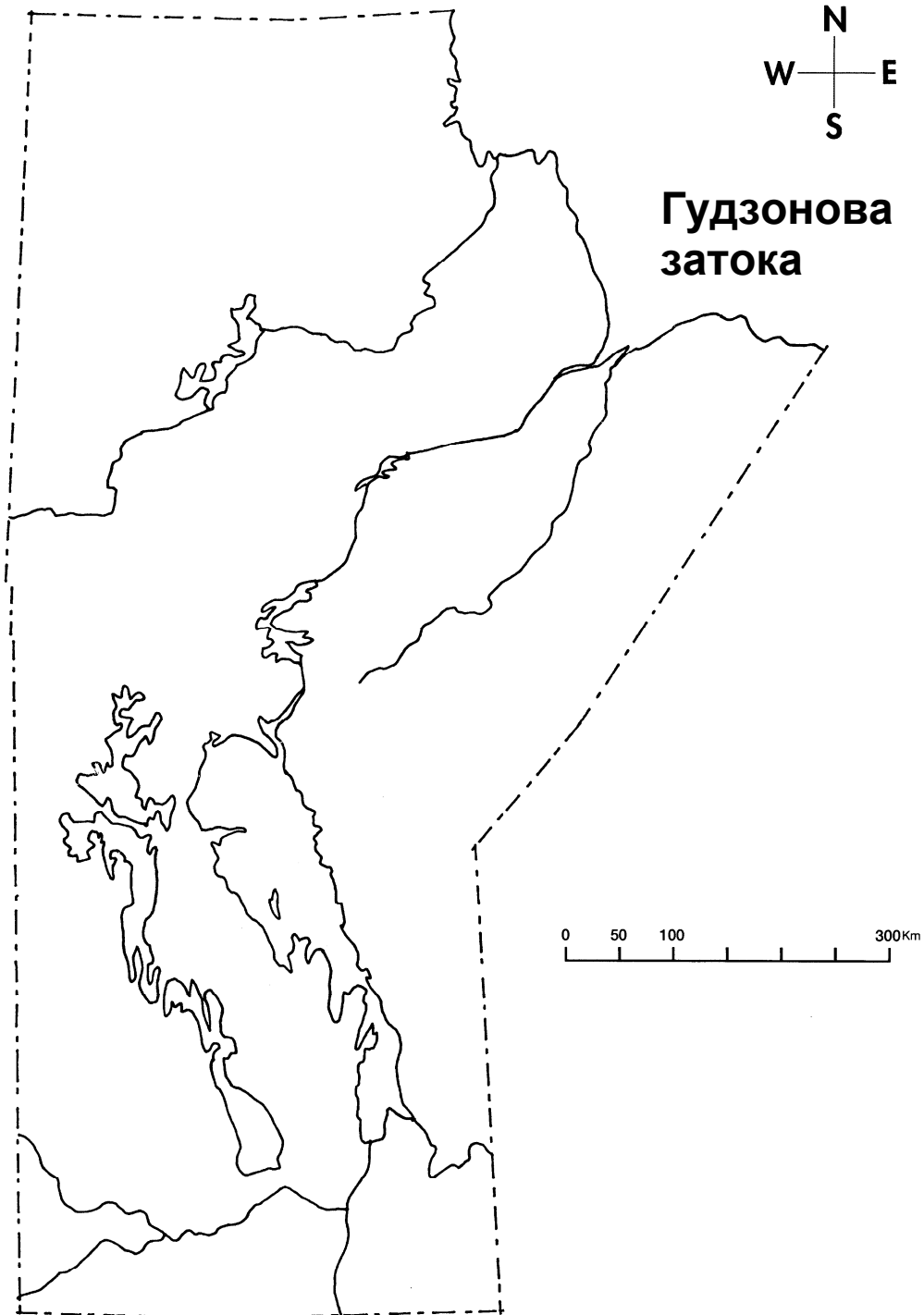
Мене звать єпископ Вітал Грандин

- Я народився у Франції. У мене були проблеми з мовою і ніхто не думав, що я стану священиком.
- Я дуже сильно старався і був освячений у 1854 році. Я добровільно за своїм бажанням поїхав на захід Канади.
- Я поїхав на захід у 1854 році, щоб працювати з корінним населенням.
- У 1871 році я став першим єпископом у Ст. Альберті.
- Я протестував проти відношення уряду до метисів у 1880 роках.
- На мою честь було названо околицю у Вінніпезі – Ст. Вітал, а також у Вінніпезі є вулиця Бішоп Грандин.

Мене звать сестра Тереза

- Я народилася в Байтаун (Оттаві) і моє ім'я було Марґарет Тереза МақДональд.
- Я стала монахинєю коли мені було шістнадцять років.
- Я була медсестрою і добре виготовляла ліки.
- У 1855 році мене послали у Вайт Горс Плейн на три роки.
- У 1859 мене відкликали до Монреалю.
- Люди у Вайт Горс Плейн називали мене „сестра лікарка”. Вони не хотіли мене відпускати.
- Мене викрали метиси по дорозі в Монреаль і привезли назад в Манітобу.
- Мати монахиня вирішила лишити мене в Манітобі.
- Ми започаткували дві французькі школи у Ст. Норберті і Ст. Віталі. Ми відкрили школу у Форт Гері де ми викладали англійську мову. Школа Форт Гері пізніше стала Академією Св. Марії.

Манітоба

Дата: _____ Ім'я: _____

Про громаду франкофонів

Назва громади: _____

Звідки ця громада отримала свою назву?

Звідки приїхали французькі поселенці?

Три інших цікавих факти про історію громади:

1. _____

---

2. _____

---

3. _____

Ваша група повинна знайти на мапі Манітоби цю громаду.

Історія деяких французьких громад в Манітобі

Ст. Боніфас: цю околицю так назвав єпископ Прованшей, який був англійським монахом, що охрестив багатьох німців-язичників і започаткував для них школи. Прованшаю не подобалась поведінка мандрівників і ось, що він записав у своєму щоденнику „Ст. Боніфас мусить працювати з цими людьми”. Святий Боніфас був також святим покровителем швейцарських солдатів, яких найняв Лорд Селкірк, щоб захистити поселенців від компанії Північ Захід. Декотрі з солдатів оселилися у Ст. Боніфасі після своєї місії. Ст. Боніфас був другим за чисельністю франкомовним місцем у Канаді.

Ст. Вітал: околицю було так названо на честь покровителя єпископа Св. Вітала Грандина. Архієпископа Ташей попросили назвати околицю на честь свого покровителя святого Олександра, але він назвав околицю на честь покровителя свого помічника. Спочатку, цю околицю було засновано як поселення метисів. Грей Нанз мали там школу. Ст. Вітал—це була парафія на схід і захід від Ред Рівер між парафіями Ст. Норберта і Ст. Боніфаса. Зараз це—частина міста Вінніпег’.

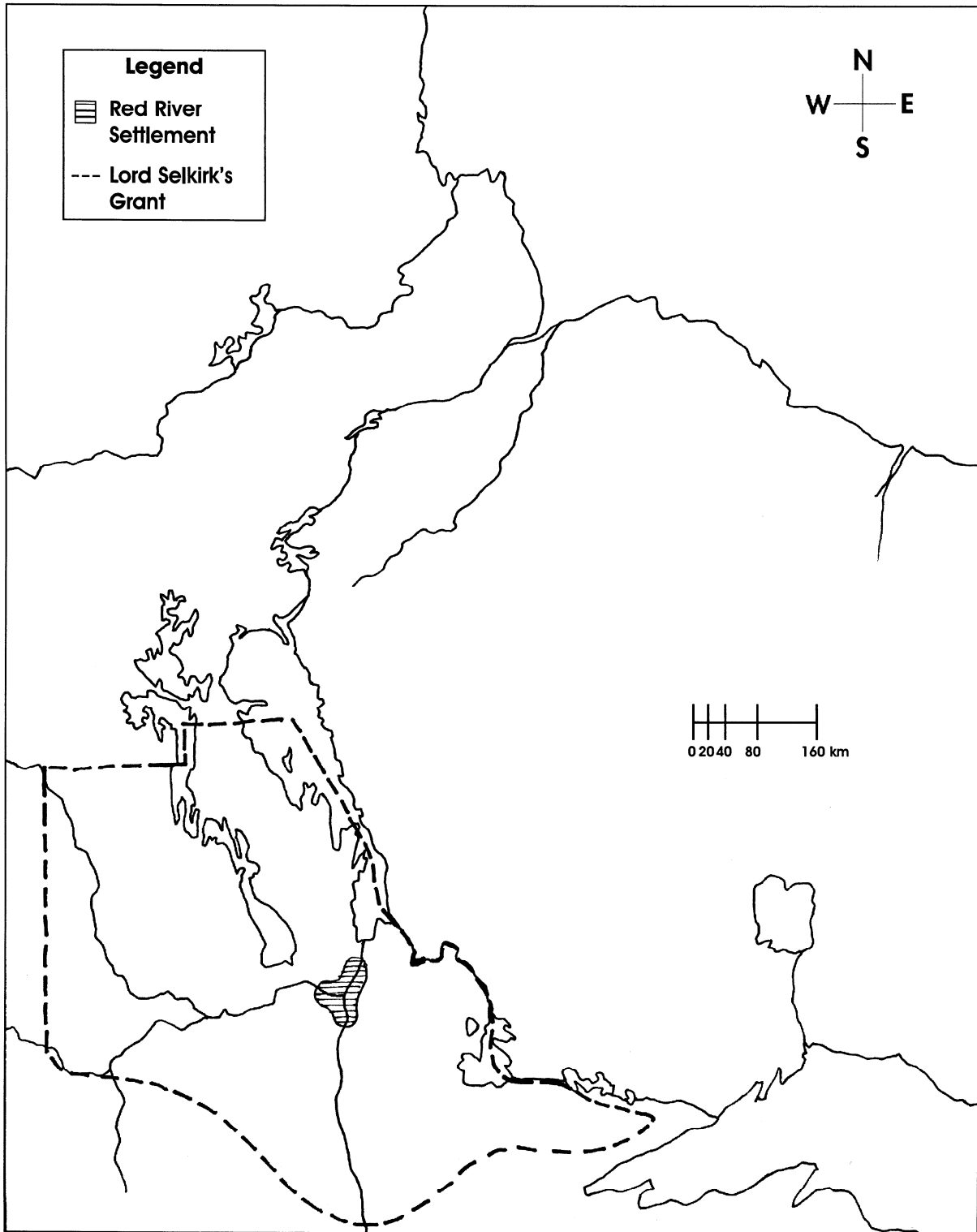
Ст. Клод: це село на північному заході від Кармен. Його було названо Ст. Клод у 1892 році, тому що багато поселенців приїхали в ту околицю зі Ст. Клода, Франції. Основною галуззю промисловості було виготовлення люльок. Ст. Клод зараз має пам’ятник великої люльки, що є відображенням спадщини громади.

Ст. Франсуа-Ксав’єр: цю громаду було так названо на честь церкви заснованої отцем Бушером у 1824 році. Колись це поселення також називалось Грантаун на честь Кутбера Гранта, вождя метисів.

Нотр Дам де Лурд: ця громада знаходиться на заході Кармен. Її було так названо на честь архієпископа Ташей у 1883 році. Священник Дом Бенуа привіз колоністів з Нотр Даму де Лурд, Франції щоб заселити Манітобу.

Ст. П’єр-Жолі: селище знаходиться на південному заході Стайнбеку. Спочатку там жили люди з Франції. Воно називалось Рет Рівер у 1879 році, але було вирішено змінити назву на Ст. П’єр, тому що земля перейшла у власність людей в день Св. Петра. Пізніше, додали Жолі на честь отця Жолі, священника з Франції, який заснував це селище.

Лорд Селкірк Грант

Увага!

**Чи ви коли-небудь були змушені лишити
свою ферму?**

Чи вам не подобається жити у місті?

Приїзжайте до Ассінібоя!

Це територія в п'ять разів більша за Шотландію!

Вона знаходиться на чудовій рівнині Ред Рівер.

Земля рівна і суцільний чернозем.

Потрібні фермери вирощувати їжу для торговців хутром.

Скільки це буде коштувати?

Тільки 10 фунтів з особи.

За 10 фунтів ви приїдете до Ассінібоя і
отримаєте провіант на рік!

Чудовий вибір!

Земля дешева.

Ви заплатите всього 5 шилінгів за акр землі.

В околиці також є школа і церква

Компанія Гадсон Бей створить всі умови
для продажу неспожитої їжі.

Завітайте до нас вже сьогодні!

Виїзжайте у 1812 році і займайтеся фермерством
вже наступного року!

Почніть нове життя в колоніях!

**Ред Рівер
Листопад 1812 року**

Дорогий Дональд!

Я не знаю коли ти отримаєш цього листа. У нас страшний безлад. Я ніколи не хотів приїзжати у цю країну і дуже шкодую, що приїхав.

Ми вирушили зі Стромнесу 24 червня і мали досить приємну подорож, яка тривала цілих два місяці. Спочатку було цікаво спостерігати за моряками, як вони працювали на палубі, але потім це набридло. Ми не знали, що нам робити, а моряки нарікали, що ми їм заважаємо. Ми дуже зраділи коли побачили землю. Ми припливли в місце, яке називалося Йорк Фекторі, а потім були змушені їхати до жахливого місця, яке називалося Форкс. Ми дістались туди тільки 27 жовтня і вже тоді було холодно.

Коли ми дісталися до Форкс, ми не отримали нічого з того, що нам обіцяли. Для нас не було ніякої їжі. Ми не бачили ніяких будинків. Торгівці хутром не хотіли нас там бачити і взимку ми переїхали в місце, яке називалось Пембіна. Ми знайшли помешкання і їжу, але їжа була якась дивна. Ми ніколи не їли так званих *пеміканів*. Це засушене м'ясо бізона, яке зберігалось у розтопленому жиру з ягодами й іншими речами. Це м'ясо можна було варити. Мені не подобалася ця їжа, але нічого більше не було, крім полювання на зайців та оленів.

Якби я знав, я би ніколи сюди не приїхав.

**Твій друг
Андрю Макфарлейн**

Дата: _____ Ім'я: _____

Ред Рівер, 1814 рік

Дорога бабуся!

Я пишу тобі цього листа, щоб розповісти про нашу подорож до _____

Ми виїхали з Шотландії кораблем, який називався Принц Уельський. Нас спіткав шторм весь час до Гудзонової _____ . Багато людей захворіли. Тато і мама також захворіли, тому мені прийшлося доглядати за Мері і Анною. Люди вмирали від лихоманки. Помер навіть лікар, який подорожував з нами. Мамі стало краще, але тато ще хворів.

Марі, Анна і я сумували на кораблі, тому що _____

Нарешті ми дісталися до місця, яке називалося Форт Черчіль, але це було не те місце, де ми хотіли жити. Ми повинні були зупинитися у Йорк Фекторі, де зберігався наш провіант. Було запізно вже кудись їхати, тому ми були змушені провести зиму у хижині біля річки Черчіль. Там було просто жахливо, тому що _____

Тато почував себе все гірше. 20 серпня він помер. Коли він помер ми _____

Ми поховали його у тому жахливому місці в Черчілі. Я зробив хрест з _____ на його могилі.

У березні дехто з нашої групи вирушив на південь до Форкс. На вулиці було багато снігу і люди використовували дивні снігоходи для пересування по снігу. Люди виглядали в них смішно. Ось малюнок:

Коли лід і сніг _____, ми нарешті вирушили на південь в Форкс. Земля тут _____

Мама отримала землю за яку ми заплатили, але ми не можемо самі на ній працювати. Ми найняли молодого чоловіка, але він також повинен працювати у себе на фермі. Мені би так хотілося, щоб у мене були брати. Анна, Марі і я ще маленькі і ми не можемо багато працювати, але я намагаюся допомагати мамі наскільки це можливо.

Ми сумуємо за тобою. З любов'ю,

Марґарет

Дата: _____

Ім'я: _____

Їжа в Манітобі

Їжа в Ред Рівер	Їжа, яку ми сьогодні їмо
<p>Сніданок</p> <p>Каша з меленої пшениці Хліб і молоко для дітей Хліб або баннок і чай для дорослих Якщо було молоко, воно додавалося до каші Ніхто не додавав цукор до каші</p>	
<p>Обід о 12 дня</p> <p>Суп з яловичини або баранини та ячменю або овочів М'ясо або риба і овочі Десерт на особливі свята</p>	
<p>Вечеря</p> <p>Картопля Хліб і масло Чай Свіжі фрукти або сушені яблука, як особливе меню</p>	
<p>Перекуска</p> <p>Відсутня</p>	

Вождь Пеґуїс і його плем'я

Друзі поселенців Селкірка

Частина 1

Вождь Пеґуїс був вождем Оджібвай. У 1808 році Пеґуїс зі своїми людьми прибув до Ред Рівер зі Су Ст. Марі. Вождь і його люди були найкращими друзями поселенців Селкірка. Пеґуїс був щасливий оселитися в Ред Рівер і він всіляко допомагав поселенцям.

Частина 2

Пеґуїс зі своїми людьми часто з різноманітних приводів приносив поселенцям м'ясо, рибу і овочі. Люди Оджібвая навчили новоприбулих полювати, ловити рибу і ставити пастки. Починаючи з 1821 року Пеґуїс і його плем'я оселилися в Нетлі Марш, де вони вирощували кукурудзу і робили цукор з кленового соку. Вони також показали поселенцям як робити кленовий сироп.

Частина 3

Коли поселенці були змушені переїхати до Джек Рівер після того, як нортвестери (з компанії Північ – Захід) зруйнували їхні домівки, Пеґуїс зі своїми людьми запропонував їм свій захист. Вождь організував супровід колоністів на північ де їм не загрозувала небезпека. Вождь також допоміг поселенцям з їжею і помешканням в ті важкі часи.

Частина 4

У 1817 році Пеґуїс і три інших вожді підписали угоду про землю з Лордом Селкірком. Це була перша угода про яку ми знаємо, підписана між корінним населенням і європейцями в Манітобі. Ця угода стала договором про те, що поселенці Селкірка мали право проживати на тій території і користуватися землею. Лорд Селкірк за це платив тютюном людям Оджібвая.

Частина 5

У 1830-х роках Пеґуїс зі своїми людьми оселився на резервації Ст. Пітера на другому боці річки від Селкірка. Місіонери англіканської церкви побудували першу школу і церкву для корінного населення у західній Канаді. Через багато років люди, які мешкали в Ст. Пітері переїхали до Годжсон, але кам'яна церква (Ст. Пітер Дайневор) все ще знаходиться у тому місці. Пеґуїс став християнином і прийняв ім'я Віліам Кінґ. Його спадкоємці отримали прізвище Принц.

Частина 6

У 1924 році товариство Лорда Селкірка поставило пам'ятник вождю Пеґуїсу в парку Кілдонан і присвятили йому пам'ятний камінь у дворі церкви. Нещодавно церкву Ст. Пітера було відреставровано і тепер можна знову там мати службу. Кожного червня члени племені Пеґуїс і їхні друзі мають панахиду присвячену вождю Пеґуїсу.

Чи ви знали .....

- До 1860 року в Ред Рівер була тільки одна крамниця. Крамниця належала компанії Гадсон Бей і знаходилася у верхній частині Форт Гері біля Форкс.
- У поселенців було дуже мало грошей і вони міняли овочі і кури на інші речі в крамниці.
- Коли поселенці заходили до крамниці вони повинні були нести пакувальні обгортки на покупки.
- Якщо поселенці купували чай або цукор, вони купували його дуже мало і зав'язували свої покупки у велику хустку. Вони не могли дозволити собі купувати ці продукти у великих кількостях.
- Цукор продавався великою грудкою і частину цієї грудки треба було відрізати для покупців.
- Покупці вживали маленькі кошики зроблені з березових різок, які називали *роґанами* для більших покупок.

Чи ви знали .....

- У Вінніпезі збудовано міст з вулиці Мейн на Гендерсон, який називається „Міст поселенців”. Якщо ви перейдете через цей міст ви побачите імена багатьох з них.
- Багато вулиць Вінніпегу було названо на честь поселенців Селкірка. Наприклад:

Селкірк	Банерман	Гендерсон	Матесон
Семпл	Інкстер	Кілдонен	
- Перше, баннок був шотландською їжею, але зараз ми вважаємо його їжею корінного населення.
- Провінція Манітоба має особливу „шотландку” (картата тканина), тому що дуже багато шотландських поселенців оселилися саме тут. Будь-хто з манітобців може носити шотландку і для цього вам не треба мати шотландських предків.

Слова

Віз Ред Рівер

Джигґа

Торгівля хутром

Пемікан

Мічіф

Бідверк

Речі

Рубабу

Скрипка метисів

Корінне населення

Метиси

Чи ви знаєте про те, що метиси—це дуже важлива група людей в Манітобі. Вони відігравали важливу роль у нашій історії й сьогодні. Перші метиси були дітьми європейських торговців хутром і жінок—представниць корінного населення. Діти метисів вивчали мову обох батьків і часто працювали перекладачами і гідами. Вони також подорожували та керували величезними кану з хутром.

Метиси мали свої мови. Люди шотландського походження говорили на мові *банжі* або *бангей*. Діти французького походження розмовляли мовою *мічіф*. Навіть сьогодні вивчають цю мову. *Банжі* майже повністю зникла.

Метиси вміли добре полювати на бізонів. Вони мали добре організоване полювання і були дуже успішними. Вони полювали на бізонів заради їжі і робили особливу суху їжу для подорожуючих. Ця їжа називалась *пемікан*. Варений *пемікан* і дика цибуля називалися *рубабу*. Метиси їли *рубабу* з хлібом, який називався *баннок*.

Метиси були винахідниками. Вони винайшли *віз Ред Рівер*. Це була проста коробка, який кріпився до великих колес, що добре підходило для проїзду в багні. Віз тягли бики або коні і можна було перевозити багато хутра та торгувати речами на вулиці. Для того, щоб пересікти річку, колеса знімали і коробка пливла по течії.

Колись давно можна було легко впізнати метисів по особливим червоним *сашам* на реміні або шалику. Жінки-метиски робили чудові *бідверки* з квіток, які чіпляли на шкіряні жакети, мокасини, рукавички і сідла. Сьогодні метиси з гордістю носять ці *саші* і прикріплюють до одягу *бідверки*.

Багато з відомих людей в історії Манітоби, яких ми вивчаємо були за походженням метиси. У цьому розділі ви почуєте про Джеймса Макея, Вільяма Кенеді і Джона Норквея.

Культура метисів: пемікан

Пемікан робили зі шматків м'яса бізона, розрізаючи його на тонкі полоски, потім сушили їх протягом тижня. Наприкінці тижня м'ясо розділяли на маленькі шматочки і потім товкли у тонкому прошарку кришок. Ці кришки мішали з сухими ягодами. Теплий жир виливали на м'ясо, щоб воно трималося купи.

Пемікан скручували у кульки і закладали в контейнери. Там м'ясо могло зберігатися роками і його легко було переносити. Коли мандрівник хотів їсти він відрізував від кульки шматок, варив його у горщику з водою, додаючи цибулю та інші овочі і таким чином, отримував рубабу або тушковане м'ясо.

Дику цибулю часто мішали з пеміканом, але також використовували ріпу, спаржу, петрушку, шавлію, коріння кульбаб, гриби і дикий рис. Свіжий баннок завершував цю поживну страву.

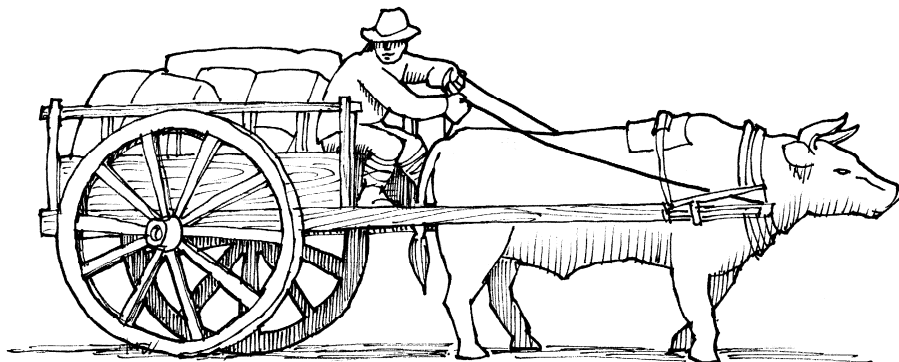
Культура метисів: віз Ред Рівер— винахід метисів

Метиси винайшли віз Ред Рівер і використовували його для перевезення хутра і м'яса бізонів. Віз робили з дерева і шкіри. Кожен віз мав два великих колеса і довгий держак, щоб запрягати биків або коней, які тягли віз. Метиси не мастили колеса олією або жиром, тому що порохи прерій могли перемішатися з олією або жиром та засмітити колеса, що заважало би їхати. Без жиру візок дуже сильно скрипів.

Метиси групами полювали на бізонів. Їхні візки пересувалися рядами по три або чотири. Дехто каже, що вулиці Мейн і Портаж Авеню такі широкі з причини саме возів, які повинні були рухатися навіть тоді, коли дороги були дуже брудні і мали глибокі колії. Кажуть, що вулиця Мейн спочатку була така широка, що могла розмістити вісімнадцять возів.

Коли метиси розкладали табір, вони ставили свої вози дуже близько один до одного у велике коло з держаками, які тирчали на вулицю. Така споруда захищала людей від нападів. Подекуди, нараховувалося до 500 возів у колі! Намети часто розміщували в частині кола, а тварин тримали у другій частині. Тварини часом паслися за межами кола.

Метиси у Грантауні (тепер Ст. Франсуа Ксав'єр) робили вози і продавали їх весною подорожуючим і торговцям хутром. Вози продавали по 15 доларів. Подорожуючі брали вози до пунктів торгівлі хутром на заході, в такі місця, як Форт Еліс (тепер Ст. Лазар, Манітоба) і Форт Едмонтон. Коли мандрівники поверталися до Ред Рівер восени, метиси часто перекупували вози за 5 доларів. Вони їх ремонтували і знову продавали весною по 15 доларів.

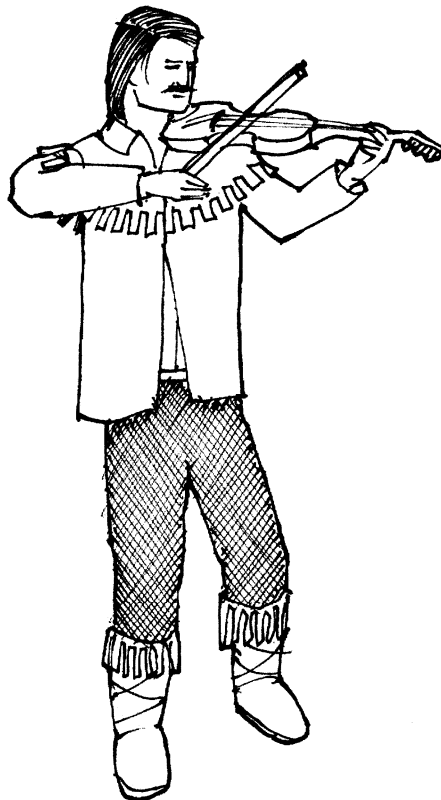

Культура метисів: музика і танці метисів

Метиси завжди любили музику і танці. Скрипка—улюблений інструмент метисів. Колись давно цей музичний інструмент було важко знайти, тому люди виробляли скрипки з клену і берези. Метиси використовували дерев'яні ложки або свої ноги для відбивання ритму, який супроводжував скрипку метисів. Багато мотивів переказували легенди метисів.

Танці метисів являли собою поєднання шотландського і ірландського степу, джиґи, рілу і паву-вау. Вони також запозичили франко-канадійську музику. Метиси створили свою власну музику і танці, такі як джиґа Ред Рівер, квадріль, Дак Денс, Ла Дабл Гіґ і Дропс оф Бренді.

Колись давно люди важко працювали і насолоджувались нагодою влаштувати забаву. Взимку люди збиралися у великій хаті або школі на вечірку. Вони приносили їжу, а діти та малюки спали, доки дорослі танцювали. Подекуди, люди танцювали цілу ніч і поверталися додому тільки вранці. Забава вважалась успішною, якщо танцюристи могли стоптати пару мокасинів.

Культура метисів: одяг

Метисів часто можна побачити на малюнках в одязі, який називається *саш*. *Саш* завдовжки три метри і переплетений багатьма різнокольоровими нитками. Червоний вважається найважливішим кольором. Деякі фестивалі і музеї запрошують людей, які можуть плести саш і всі відвідувачі можуть подивитися як його робити. *Саш* виготовляється з використанням техніки плетіння пальцем.

Саш був корисним для багатьох речей. Він використовувався як шарф або мотузка для зв'язування речей. Метиси часто носили капот або пальто Ред Рівер. Таке пальто робили з ковдри. Ковдри часто надходили від торгівців хутром. Гадсон Бей і метиси вибирали темно-сині ковдри. Ковдри-пальто були дуже теплі і люди знали, що якщо вони будуть обперізуватися сашем, пальто буде ще теплішим. Метиси досі носять *саш*, демонструючи свою культуру іншим.

Жінки виробляли пальто, жакети, сідла і рукавиці зі шкіри. Чоловіки також носили шкіряні легінги і мокасини. Жінки прикрашали одяг зі шкіри і сідла цікавими *бідверками*. Жінки часто використовували для цього зразки квітів. Люди племені Дакота часто називали метисів „людьми з квітковими бідверками”.

Жінки носили довгі полотняні сукні зі стрічковою прикрасою. В гарну погоду вони носили на плечах гарну хустку. Взимку вони заворачивалися у важкі ковдри замість хусток. Більшість жінок носили мокасини, тому що вони були дуже зручними. Жінки самі руками виготовляли одяг для цілої сім'ї.

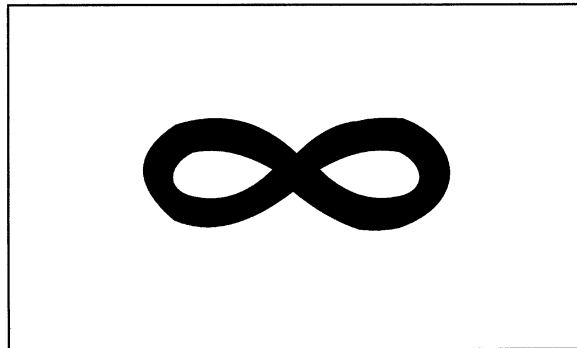

Культура метисів: прапор

Метиси мають свій власний прапор. Вони використовували багато різних прапорів у минулому, але зараз вживають єдиний прапор. Прапор метисів—синій з білими символами, які нагадують 8, що лежить на боці. У математиці цей символ називається безкінечність. Він символізує те, що не має кінця, тому що лінії не обриваються.

Метиси кажуть, що їхній прапор означає дві речі. Перше, це поєднання двох культур - європейської і культури корінного населення. Він також означає, що метиси будуть завжди існувати.

Метиси використовували цей прапор з 1816 року і позначали ним вози під час подорожі. Цей прапор можна побачити на будинку федерації метисів Манітоби. Саме тут знаходиться їхній офіс.

Метиси: Джеймс Макей—відомий манітобський метис

Джеймс Макей народився в Едмонтон Гауз у 1825 році. Його мати була француженкою і представницею корінного населення, а тато — шотландцем. Джеймс вчився в Ред Рівер і працював в Гадсон Бей. Він володів багатьма мовами: англійською, французькою, крі і солто. Він був добрим перекладачем та торгівцем. Він мав багато пригод і любив розказувати про них історії.

Джеймс Макей був великим чоловіком. Він казав, що має велику вагу 350 фунтів. Він був дуже активним і добрим наїзником. Він розказував, що одного разу їхав на коні поруч з бізоном і стрибнув з коня на бізона. Він це зробив, щоб подивитися як виглядає їзда на бізоні.

Джеймс Макей любив носити одяг людей Ред Рівер—капот (пальто з ковдри з капішоном), фланельову сорочку, шерстяні штани, саш і мокасини. Він зі своєю дружиною жили в поселенні Дір Лодж, де вони мали багато обов'язків. Новини того часу розповідають нам про те, що у нього було дві кухні і багато слуг, тому він завжди міг запрошувати до себе людей.

Він зі своїм другом Чарльзом Аловей почали турбуватися про бізонів, яких без кінця знищували на полюваннях. Вони зібрали табун диких бізонів і Макей тримав їх у Дір Лодж з тим, щоб врятувати від знищення. Деякі тварини з того табуну були використані, щоб розвести цих тварин у парках. Ми завдячуємо цим двом чоловікам тим, що сьогодні маємо бізонів.

Макей був надзвичайно популярний і поважний чоловік у Ред Рівер. Він став першим спікером Манітобської Законодавчої Ради і пізніше був міністром сільського господарства. Він помер у 1879 році.

Метиси: капітан Вільям Кенеді

Якщо ви їдете в Локпорт по вулиці Рівер Роуд, ви проїжджаєте великий кам'яний будинок, який називається "Кенеді Гауз". Ви можете пройтися по саду і випити чай або просто пообідати в ресторані. Колись давно цей будинок належав дуже цікавому метису по імені Вільям Кенеді.

Вільям Кенеді народився в Кумберленд Гауз у 1814 році. Його батько працював менеджером в Гадсон Бей, а його матір була жінка племені Крі по імені Агата. Як і багато інших синів торговців компанії Гадсон Бей, його відіслали в школу до Шотландії. Вільям поїхав до Шотландії коли йому було всього 11 років. У вісімнадцять він повернувся до Канади і почав працювати клерком в компанії Гадсон Бей. Він лишив свою працю в тридцять років, тому що був впевнений, що компанія не може міняти алкоголь на хутро.

В той самий час, відомий англійський дослідник по імені Джон Франклін зник в Арктиці. Дванадцять різних груп намагалися знайти безуспішно Франкліна та його людей. У 1850 році леді Франклін найняла Вільяма Кенеді знову розпочати пошук. Він взяв 17 чоловік і вирушив у подорож. Не дивлячись на те, що він не знайшов Франкліна, він позначив на мапі нові території в Арктиці. Він довів, що європейці можуть вижити в умовах Арктики. Подорожуючи в Арктиці, вони навчилися жити як інуїти.

Капітан Кенеді повернувся в Ред Рівер, де він намагався зупинити Гадсон Бей від монополії. Монополія означала, що тільки одна компанія могла контролювати торгівлю хутром з корінним населенням.

У 1860 році Вільям Кенеді збудував красивий кам'яний будинок біля Ред Рівер. Він допоміг започаткувати Манітобське Історичне і Наукове Товариство, де він дав початок першій програмі, розказуючи про Північнозахідний Прохід.

В Арктиці є три місця названих на честь Вільяма Кенеді—порт Кенеді, мис Кенеді і канал Кенеді. Після його смерті у 1890 році сер Ернест Шаклтон, відомий дослідник приїхав у Вінніпег, щоб присвятити меморіальну дошку Вільяму Кенеді. Портрет Кенеді висить в Національній Картинній Галереї у Лондоні, Англії.

Метиси: Джон Норквей—перший прем'єр Манітоби

Норквей—це назва декотрих місць в Манітобі. Якщо ви живете у південно-центральної частині провінції, ви мабуть чули про Норквей—стару громаду на північному сході від Пайлот Маунд. Якщо ви живете в Портаж ла Прері, ви можливо знаєте про пляж Норквей, який знаходиться на південь від річки Асінабойн. Якщо ви живете у Вінніпезі, ви можливо чули про будинок Норквей або школу Норквей. Чому всі ці місця було названо на честь Норквея?

Джон Норквей був правнуком жінки-представниці корінного населення і європейського чоловіка. Він народився біля Ст. Ендрюз у травні 1841 року. Він був одним з найкращих студентів у Ред Рівер. Він став вчителем, коли йому виповнилося тільки 16-17 років. Пізніше, він став фермером, а потім торгівцем хутром. У 1870 році його обрали до першої Законодавчої Асамблеї Манітоби. Він був міністром у складі кабінету і пізніше став прем'єром Манітоби. Він був першим прем'єром, який народився у Манітобі.

У 1881 році за той час, як він був прем'єром, розширилися межі Манітоби і провінція стала більшою. Пізніше він програв вибори. Він майже їх виграв, але несподівано помер у липні 1889 року. Всі його дуже любили і саме тому, існує так багато місць названих на його честь.

Дата: _____ Ім'я: _____

Відтворюємо історію метисів—події

Назва інформаційного листка

Важливі факти:

Ідеї символів і дизайн:

Діаграма дизайну:

Матеріали необхідні для опису подій:

Чи ви знали.... ?

- П'єр Фалкон, поет метисів та автор пісень написав популярну пісню присвячену подорожуючим 1816 року. Його пісня називалася Шансон де ла Гренульєр
- Фалкон був сином клерка компанії Північ-Захід і жінки Крі. Він народився у 1793 році в Елбоу Форт, рівнині Свон Рівер. Він відвідував школу у Квебеку протягом дев'яти років, а потім повернувся в Елбоу Форт.
- Він одружився з Мері, сестрою Кутберд Грант.
- Озеро Фалкон названо на його честь.

Чи ви знали ....?

- Містечко Ст. Франсуаз Ксав'єр колись називалось Грантаун
- Грантаун було названо на честь Кутберд Гранта, відомого лідера метисів.
- Грант народився в Рупертсленд у 1796 році і вчився у Монреалі до приїзду в Ред Рівер.
- Він був лідером метисів в боротьбі проти поселенців Селкірка в битві Севен Оукс.
- Його було заарештовано у 1817 році, але він втік і не був осуджений.
- Пізніше він оселився в Грантаун був *Ворден Плейнз* (наглядач) для компанії Гадсон Бей.
- Пізніше, не дивлячись на повстанську діяльність, його визнали другом поселенців Ред Рівер і компанії Гадсон Бей.
- Він помер у 1854 році.

Дата: _____

Ім'я: _____

Манітоба стає провінцією Канади

1

В 1867 році Канада стала країною, але Манітоба не була ще провінцією Канади. Земля належала компанії Гадсон Бей.

3

В 1869 році Канада домовилась купити землю в компанії Гадсон Бей на ріці Ред, але ніхто не запитав мешканців про їхні бажання. Понад 12,000 людей мешкали там в той час.

2

Деякі люди з Канади почали оцінювати землю і ділити її на квадратні ділянки, містечка та околиці. Люди, які вже жили біля річки Ред мали довгі ділянки землі і боялися втратити свою землю. Луї Ріель та інші метиси зупинили оцінювачів.

4

Новий губернатор з Канади був направлений змінити уряд в Ред Рівер. Луї Ріель та метиси зупинили його від приходу до Ред Рівер. Вони сказали, що він не може прийти до влади то тих пір, поки люди Ред Рівер не матимуть можливості висловити свою волю.

5

Ріель та приблизно 400 його послідовників захопили верхню частину Форт Гері.

7

Англомовні поселенці прийшли на збори, проте не були дуже задоволені.

6

Ріель та його послідовники запросили кожну парафію (околицю навколо церкви) в Ред Рівер послати представника на збори, щоб вирішити, що робити.

8

Луї Ріель запропонував, щоб люди створили тимчасовий уряд і послали представника до Оттави, щоб сказати канадійському уряду про бажання Ред Рівер. Він запропонував розпочати переговори. Люди погодилися, що якщо їм нададуть певних прав, вони приєднаються до решти Канади.

9

Декотрі люди з обох сторін почали подорожувати з Ред Рівер до Оттави і назад, висловлюючи сподівання мешканців Ред Рівер.

11

Тимчасовий уряд перейняв владу в Ред Рівер. Деякі канадійці з Онтаріо не погоджувалися з новим урядом і хотіли захопити вищу частину Форт Гері і взяти в полон Ріеля.

10

Англомовні в Ред Рівер не погоджувалися з ідеями Ріеля.

12

Тимчасовий уряд захопив полонених і місяць тримав їх у верхній частині Форт Гері. Деякі полонені звільнялися за умови, якщо вони присягнутья тимчасовому уряду або залишать Ред Рівер. Інші в'язні змогли втекти і приєдналися до англійський поселень в Портедж ла Прері і Ст. Ендруз. Там вони намагалися зібрати людей боротися проти Луї Ріеля та метисів.

13

Деякі американці прийшли в Ред Рівер, щоб переконати людей приєднатися до Сполучених Штатів замість Канади.

15

19–20 січня відбулися відкриті збори в Форт Гері, де говорили про переговори з Канадою.

14

Люди з обох сторін продовжували подорожувати з Ред Рівер до Оттави і назад, намагаючись примирити дві сторони.

16

На цих зборах було обрано 20 франкомовних представників та 20 англomовних, щоб розробити план необхідний для Ред Рівер в разі приєднання до Канади. Представники зустрілися і створили Перелік Прав, який було вирішено надіслати до Оттави.

17

Новий тимчасовий уряд було встановлено з Президентом Луї Ріелем. Уряд включав англо і франкомовних представників і одного американського представника.

19

Наприкінці лютого, група канадійців прийшла з Портедж ла Прері, намагаючись захопити Луї Ріеля. Вони не мали успіху і пізніше були заарештовані і взяті до Форту Гері. Деякі з них втекли до Сполучених Штатів і Торонто.

18

Більшість канадійських в`язнів були визволені за умови, що вони не будуть воювати з урядом.

20

Чоловік, якого звали Томас Скот був серед тих в`язнів. Він був дуже прикрим в`язнем, який ображав Ріеля і метисів. Зрештою, його було осуджено тимчасовим урядом і страчено. Люди в Онтаріо через це були дуже розгнівані.

21

Після багатьох зборів делегати Ред Рівер і канадійський уряд прийшли до згоди. 12 травня 1870 року був прийнятий Акт Манітоби, який підсумував всі правила для того, щоб Манітоба стала провінцією Канади.

23

Коли війська прибули до Манітоби, Ріель втік до Сполучених Штатів. Він жив в Сполучених Штатах наступних 15 років, тому що боявся, що канадійський уряд заарештує його, якщо він повернеться до Манітоби. Через деякий час він повернувся назад до Ред Рівер.

22

21 травня канадійський уряд вислав полковника Гарнет Вулзлі до Манітоби з 400 британськими військами і 750 канадійськими оборонцями.

24

15 липня 1870 року Манітоба офіційно стала частиною Канади. Одночасно Північно-Західні Території стали частиною Канади. Саскачеван й Альберта стали провінціями в 1905 році.

Дата: _____ Ім'я: _____

Дослідження про Луї Ріеля

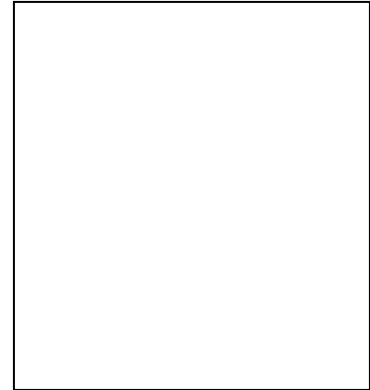
Дата народження: _____

Місце народження: _____

Дата смерті: _____

Місце смерті: _____

Батьки: _____

Родина:

_____

Життя в дитячі роки:

_____

_____

Праця:

_____

_____

Чому Луї Ріель важлива особа в історії Манітоби?

_____

_____

_____

_____

Деколи, важливі люди вшановуються місцями названими на їх честь або пам'ятниками в громадських місцях. Як Луї Ріель був вшанований?

Інші цікаві факти про Луї Ріеля

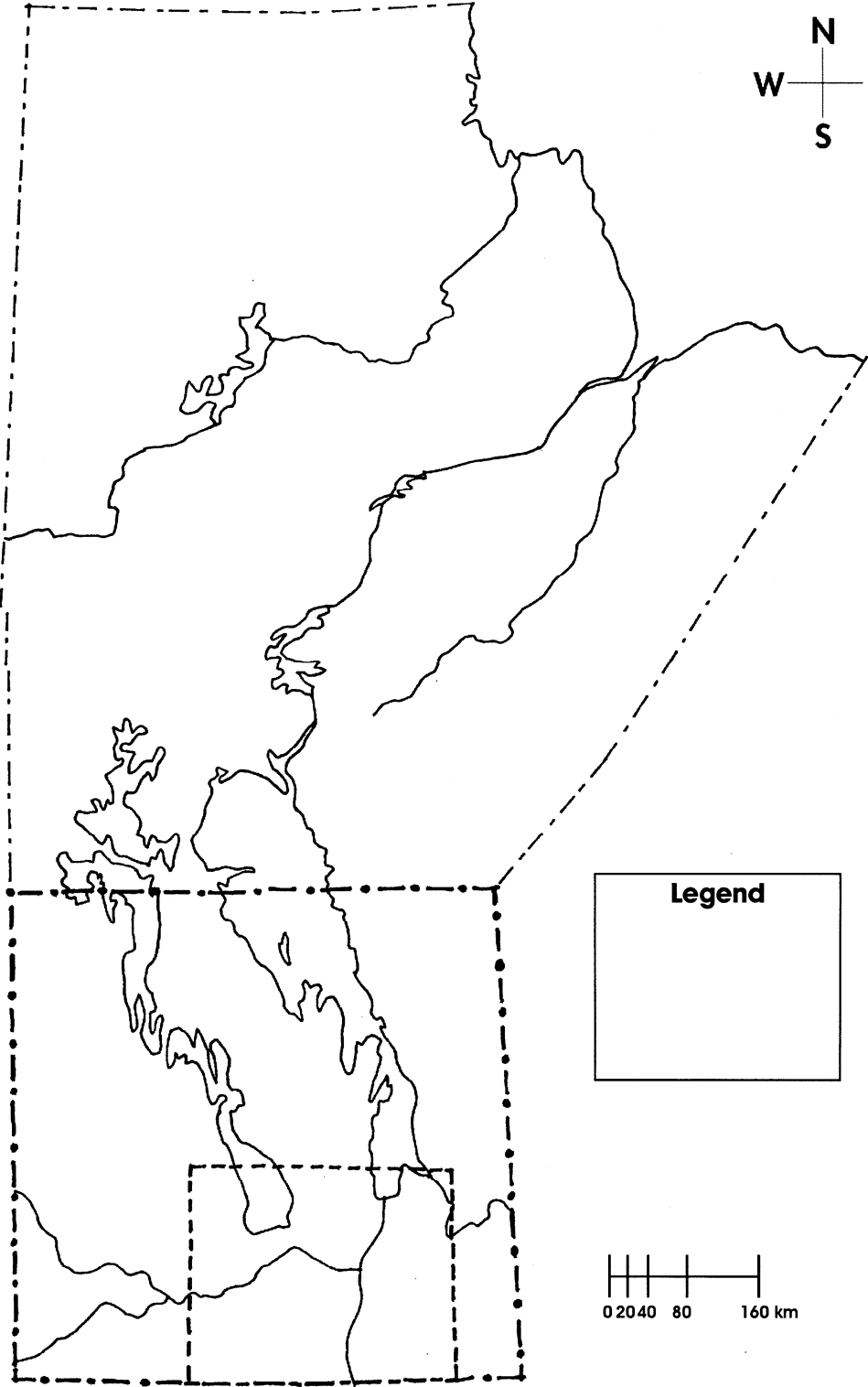
Джерела інформації.

Мапа Манітоби (1870, 1881, 1912)

Hands-on Social Studies Grade 4: Manitoba: Past and Present, Unit B, p. 209: Adapted from *Hands-on Social Studies Grade 4: Manitoba: Past and Present* by Jennifer Lawson, Linda McDowell, and Barb Thomson, with permission from Portage & Main Press. All rights reserved.

Дата: _____ Ім'я: _____

Зміна кордонів Манітоби

Частина перша: Манітоба стає провінцією

Коли Манітоба стала провінцією в 1870 році. Поштова марка провінції мала:

- 558 малюнків представників корінного населення
- 5,757 малюнків метисів (людей від французьких батьків та корінного населення)
- 4,083 осіб народжених у сільській місцевості (людей шотландсько/англійського походження та корінного населення)
- 1,565 європейців

1. На вашій мапі зафарбуйте поштову марку вашої провінції
2. Чому на вашу думку Манітобу називали поштовою маркою?

Чи була би ваша громада частиною Манітоби в 1870 році?

Частина друга: Манітоба стає більшою в 1881 році

На протязі 1870-го року багато людей приїхали до провінції.

- До 1881-го року населення міста Вінніпег було 5,000 осіб.
- В 1881-му році західні кордони Манітоби набули свого теперішнього вигляду, а північні кордони Манітоби були змінені на 53 градуси широти.
- В 1884-му році кордон між Манітобою та Онтаріо був накінець визначений.

1. На вашій мапі зафарбуйте частину Манітоби, що була додана у 1881-му році.
2. Зазначте три місця, які були частиною Манітоби у 1881-му році.

Чи ваша громада була б частиною Манітоби в 1881-му році?

Частина третя: Манітоба набуває теперішніх розмірів, 1912 рік

Все більше людей приїздили до Манітоби і її провінційний уряд розширив земельні кордони.

Протягом 1880-х багато людей переїхало з Онтаріо до Манітоби.

- Манітоба хотіла розширити кордони до території, яка зараз належить провінції Саскачеван.
- Уряд Канади відмовив у цьому проханні.
- Провінція Онтаріо поставила вимоги щодо землі навколо затоки Гадсон.
- На початку 1900-х ще більше людей приїхало до Манітоби.
- У 1912 році уряд Канади розширив кордони Манітоби до теперішніх розмірів.

3. На вашій мапі зафарбуйте частину Манітоби, яка приєдналася у 1912 році.

4. Манітоба почала мати берегову смугу. Де вона знаходилася?

---

5. Чому важливо мати берегову смугу?

Закінчіть позначки на мапі, щоб показати, як змінювалися межі Манітоби.

Намалюйте сучасний вигляд і форму Манітоби.

3 Онтаріо до нової домівки

Читання 1

На початку 1800-х та 1900-х років багато людей залишили свої домівки в Європі, Квебеку, Онтаріо і Мерітаймс, щоб знайти свій новий дім в Манітобі. Часто подорож була довгою та важкою і люди не могли привезти все майно зі своїх старих домівок. Було сумно залишати речі позаду. Діти часто не могли забрати всі свої іграшки.

Читання 2

В 1877–му році сім'я Арнольдів вирішила залишити свій дім близько Колінґвуду, Онтаріо і приїхати до Манітоби на ферму. Сім'я Арнольдів була маленька: пан і пані Арнольд та троє дітей: вісімнадцятирічний Генрі, десятирічна Еліза та дванадцятирічний Джордж.

Читання 3

Сім'я Арнольдів знайшла інформацію про подорож до Манітоби. Їм сказали, що вони можуть їхати дорогою Давсон через всю Канаду. Пан Арнольд казав, що він чув, що це тяжка дорога і хотів, щоб пані Арнольд та діти мали легшу подорож. Він вирішив, що вони вирушать по дорозі, яка проходить через Сполучені Штати.

Читання 4

Сім'я Арнольдів продала ферму, майже все своє майно та меблі в Онтаріо. Весною вони попрощалися зі своїми родичами, сусідами та друзями. Сім'я подорожувала возом до берегів озера Гурон, де вони пересіли на нестійкий, старий човен. Матір була налякана, тому що вона казала, що бачила воду через дно човна. На човні не було ніякий ліжок, тому всі повинні були спати на своєму одязі на лавах палуби. Подорож тривала 6 днів з Колінґвуду до Делуту, Мінесота. Коли вони прибули в Делуту, вони мали залишитися в імміграційному притулку, тому що вони не могли дозволити собі готель. Матір казала, що в її житті, вона ніколи не почувала себе в такому бруді і незручній ситуації.

Читання 1

Вони сіли на поїзд і подорожували до Гранд Форкс в Дакоті. Там вони сіли на пароплав, що плив вверх по річці Ред. Арнольди подорожували три дні до форту Гері. Вони були задоволені, що мали двоюрідних братів і сестер, які жили у Вінніпезі, тому що було де зупинитися. Для кожного дорослого подорож з Коллінгвуду до Вінніпегу коштувала 21 долар. В той час, це було багато грошей. На щастя, діти подорожували за пів ціни.

Читання 2

Сім'я Арнольдів жила у родичів у Вінніпезі декілька днів. Вінніпегу як місту було десь три-чотири роки і тому воно не виглядало як інші міста в Онтаріо. Надворі була весна, тому вулиці були дуже брудні і жінки мали гуляти по дерев'яних тротуарах, щоб не волочити спідниці по землі. Проте, Джордж і Генрі полювали на жаб в болоті, тому вони були в багні з голови до ніг.

Читання 3

Пан Арнольд придбав землю поблизу Брендону. Він купив вагончик і пару голів рогатої худоби, щоб возити сім'ю та їхні приладдя до нової домівки на фермі. Але вагончик був замалий. Що вони могли зробити?

Читання 4

Сім'я Арнольдів повинна була вирішити, які речі взяти з собою, а які залишити позаду. Вони багато про це думали. Коли вони прибули до своєї землі їм потрібно було збудувати дім, посадити город, вирощувати пшеницю і пережити зиму. Як ви думаєте, які речі їм потрібно взяти з собою?

Дата: _____ Ім'я: _____

Потреби сім'ї Арнольдів

Це 1878-й рік. Ви член сім'ї Арнольдів і ви готові залишити Вінніпег і подорожувати до своєї нової домівки поблизу Брендону, Манітоба. Ви маєте підготовлений багаж і приладдя, але розумієте, що вагончик замалий для того, щоб вмістити всі ваші речі. Що би ви залишили позаду?

Ваша сім'я має 32 речі. Батько каже, що ви можете взяти тільки 20 речей. Ви повинні залишити 12.

Корисні підказки:

- На вашій землі немає будинків, отже батько мусить будувати хату.
- Батько повинен вперше орати землю. Потім, йому треба посіяти пшеницю або овес.
- Матір повинна починати садити город, щоб сім'я мала запас їжі на зиму.
- Ваша ферма знаходиться на відстані принаймі день подорожі від крамниці.
- Ви не можете дозволити собі купити багато нових речей.

Напишіть 20 речей, які ви візьмете з собою. Також обгрунтуйте, чому ви берете ці речі.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____
23. _____
24. _____

Картки з речами

піаніно	сідло	плуг
срібний чайник і піднос	буфет	візочок для ляльки
скриня з одягом	мішок з насінням пшениці	каструлі
сапа	лопата	мийка посуду

посудина для миття	сковорода	умивальник
миска для миття	візок для ляльки	ліхтар
крісло- гойдалка	диван	матраси
іграшковий коник-гойдалка	ослінчик під ноги	пакунки з насінням

рушниця і патрони	шкільні книжки	Біблія
кришталеві склянки для вина	набір першої допомоги	відро
коробка для їжі	обідній стіл	медична книжка

Приїзд менонітів до Ред Рівер

Мене звать Яків. Я був десь вашого віку, коли я приїхав у серпні 1874 року до Ред Рівер. На той час нараховувалося 300 сімей менонітів і ми приїхали зі східної частини Північної Америки. Ми їхали поїздом і кораблем. Нас було так багато, що нам треба було два кораблі—S.S. Інтернешенл і S.S. Чесн. Нам було дуже цікаво здійснити подорож по річці аж до Форкс.

Наші люди довгий час жили в Росії, але змушені були поїхати звідти, тому що вони були пацифістами. Пацифіст означає той, хто впевнений у тому, що війна і насилля є невірним вирішенням конфлікту. Ми впевнені, що різні погляди повинні вирішуватися мирним шляхом і нам не потрібно служити у війську. Колись давно Росія дозволила нам жити мирно і не примушувала нас воювати, але це змінилося у 1870 році. Декотрі наші люди приїхали до Канади у 1873 році, щоб подивитися землю і тут ми могли бути пацифістами. Ми також могли мати наші школи, підтримувати мову і релігію. Ми були щасливі, що мали нагоду приїхати.

Коли ми прибули в Ред Рівер ми повинні були купити провіант для наших нових домівок у південній Манітобі. Люди дивилися на нас з цікавістю, бо ми носили інший одяг і розмовляли на діалекті німецької мови. Люди радо нам все продавали, тому що ми платили золотом. Після того, як ми придбали провіант, ми поїхали на нашу нову землю.

Наші перші поселення називалися Грунфелд, Розенорт і Стайнбек. У 1880 році ще 700 менонітів приїхали до Манітоби. Нас було так багато у 1890 році, що деякі сім'ї вирішили переїхати на захід в Саскачеван. Ще більше людей приїхало з Росії на протязі Першої Світової Війни і у 1920 році. Зараз тисячі менонітів живуть в Канаді, але переважно на заході.

Наша перша зима у Манітобі була важкою. Ми приїхали у серпні і не мали часу побудувати міцні будинки. Зима того року була дуже холодною. Нам було зимно і весної ми побудували тепліші хати. Через рік ми почали будувати наші села. Ви можете побачити як виглядали наші села, якщо завітаєте до музею поселень у Стайнбеку. Ми мали хати зі стайнями, щоб легше було доглядати за худобою зимою. Стайні також робили хати теплішими. Наші хати стояли близько одна до одної, не дивлячись на те, що ми були фермерами. Ми будували хатини з особливого дерева і дерену, які глибоко сиділи в землі, що робило їх теплішими. Меноніти називали ці хатинки *семлинзами*.

Ми привезли ідею російської печі в Канаду і вчили людей використовувати закручену траву і коров'ячий гній для розпалювання печі. Ми навчили інших вирощувати льон та розказали про землю під паром. Ми стали дуже добрими фермерами, бізнесменами, вчителями, лікарями і адвокатами. Якщо ви подивитеся навкруги у вашій провінції, ви побачите, що ми маємо школи, коледжі, новий університет, музичні школи і коледжі по вивченню Біблії. Дехто з вас мав нагоду вивчати німецьку мову саме тому, що ми приїхали до цієї провінції. Багато хто з вас допомагає нам збирати їжу і ліки, які ми посилаємо за кордон голодуючим і хворим.

Приїзд українців до Манітоби

Мене звать Василь. Я і моя сім'я були першими українцями, які приїхали до Канади у 1891 році. Деякі люди називали нас *галичанами*, тому що ми приїхали з частини України, яка називалася Галичина. Ваш уряд запрошував до Канади багатьох людей, щоб заселити прерії і американці були не в змозі заволодіти цією землею. Нам потрібні були нові домівки і ми були добрими фермерами. Коли ми почули про безплатну землю у Канаді, ми були готові приїхати сюди.

Це була довга дорога. Ми продали все, що мали, щоб заплатити за подорож до Канади. Ми пливли кораблем, а потім ще довго їхали поїздом, щоб дістатися до Манітоби. Все навколо було іншим і ніхто не розумів нашу мову. Країна була така велика, що ми думали, що ніколи не дістанемося до нашої нової домівки. Коли ми все таки дісталися до нашої землі, потяг просто зупинився і лишив нас. Ми тяжко працювали рубаючи дерева, розчищуючи землю і будуючи хати.

Не дивлячись на те, що ми тяжко працювали і були добрими фермерами, декотрі наші сусіди не були дружелюбними. Вони називали нас „люди в кожухах” і казали, що ми були безграмотними селянами, тому що ми не вміли добре говорити англійською мовою. Вони сміялися з їжі, яку ми їли. Спочатку мені було дуже сумно і я шкодував, що ми приїхали до Канади, але тато казав, що я повинен добре вчитися, щоб показати цим людям, що я такий самий, як і вони. Вивчаючи англійську мову і отримуючи гарні оцінки, мені ставало все простіше сходитися з дітьми в школі.

Ми створили наші українські села, де ми побудували наші церкви і школи. Ще більше людей приїхало з України між 1891 і 1914 роками. Також велика група українців приїхала між 1919 і 1939 роком і знову починаючи з 1947 по 1954 рік. Ми переважно жили в Манітобі, Саскачевані та Альберті. З прибуттям людей, дехто з нас почав переселятися до таких міст, як Вінніпег, Саскатун і Едмонтон.

Ми зробили великий внесок в нашу громаду і країну українськими традиціями і талантами. Манітоба має програми з вивчення української мови і багато людей захоплюються нашою чудовою музикою і танцями. На Великдень діти бажать навчитися робити писанки (українські Великодні яйця). Ми також маємо Осередок—Український Культурний і Освітній Центр та музей. Люди вивчають нашу культуру в університетах. З тих пір, як Україна стала незалежною від бувшого Радянського Союзу, ми можемо їхати на нашу рідну землю, а українські сім'ї можуть відвідати нас у Канаді.

Правда це цікаво? Коли моя сім'я вперше приїхала сюди, люди сміялися з нашої їжі і традицій, але зараз більшість канадійців люблять вареники і голубці. Люди їдуть у Давфін на український фестиваль. Канадійські українці пишаються тим, що зберегли свою українську культуру. Багато канадійських вчителів, лікарів, адвокатів, професорів і лідерів—це діти і онуки українських поселенців.

Ісландці в Манітобі

Чи ви знаєте, що Манітоба має другу по величині в світі етнічну групу ісландського походження? Чи ви знаєте, що частину Манітоби колись називали Новою Ісландією? Мене звуть Стефанія і я хочу розповісти про те, як ісландці вперше потрапили до Манітоби. Я хочу розказати вам цю історію, тому що я дівчинка, а ісландські дівчата і жінки дуже сильні і незалежні. Ісландки багато працювали над тим, щоб жінки отримали дозвіл брати участь у виборах.

У 1873 році вулкан Маунт Гекла вибухнув в Ісландії і покрив багато пасовищ лавою і попелом. Ісландія—невелика країна і для нас всіх в країні було недостатньо місця. Ми почали шукати нову домівку у країні, яка мала подібний клімат і краєвиди. Нам потрібна була земля під пасовища і місце для рибальства. Ми чули про нову країну, яка називалася Канада і послали групу людей в Мускоку, дільницю Онтаріо. Їм там не сподобалося і вони переїхали до Манітоби разом зі священником Джоном Тейлором. Ісландці їхали на північ від Вінніпеґу де вони знайшли місце, яке їм дуже сподобалося. Подорожуючим сподобалося озеро Вінніпеґ і пляжі з білим піском. Ще більше ісландців вирішили приїхати до Манітоби і оселитися в місці, яке називалося Віллоу Пойнт.

У 1875 році близько 250 ісландців приїхали поїздом до Манітоби зі східної Канади. Одна група приїхала до Ред Рівер зі Сполучених Штатів Америки. Щоб дістатися до великого озера де були наші домівки, ми зробили човни і пустили їх по річці Ред. Коли ми дісталися до озера Вінніпеґ, паром почав тягнути нас поки не піднявся шторм і ми повинні були зупинитися. Це трапилось в місцевості Віллоу Айленд. В першу ніч на острові, в той час, як ми зібралися разом, щоб було тепліше, ми пережили нашу першу канадійську снігову хуртовину. В той час, як надворі йшов сніг, в наметі народився хлопчик! Я дуже боялася хуртовини і надворі було так холодно. Мені не хотілося бути в Канаді.

Ми приїхали напередодні зими і не мали часу будувати хати. Перша зима була дуже холодною. Люди почали хворіти на цингу, тому що ми не мали правильного харчування. В результаті, багато людей померло. Наступного року з Ісландії приїхало ще 1200 осіб. Влітку ми думали про красу тієї землі і назвали те місце Гімлі, що означає рай. Ми розселилися на території від Баундері Крік до Гекла Айленд і назвали цю землю Новою Ісландією.

Ми мали інші проблеми, коли приїхали до Канади. Деякі новоприбулі хворіли на жахливу хворобу віспи. Дехто з моїх родичів був серед 102 померлих від віспи. Ми також боролися з мокрою погодою, комарами і поганими врожаюми. Те красиве місце вже не видавалося таким красивим. Декому все набридло і вони переїхали до Північної Дакоти. У 1881 році, коли провінція Манітоба стала більшою, нас дуже мало залишилося в Новій Ісландії. У 1883 році ситуація покращилася і з Ісландії приїхали ще люди. Ми почали будувати велику громаду і брати участь в житті Манітоби.

Ісландці привезли до Манітоби багато речей. Грамотність і навчання були для нас дуже важливими. Багато хто з наших людей стали вченими. Ісландія мала довгу історію демократичного устрою. Багато ісландців були задіяні в роботі Манітобського уряду. Ісландські жінки першими були вибрані до шкільних рад і брали участь в роботі уряду відразу після того, як жінкам дозволили голосувати. Ще на початку, ми почали друкувати ісландський часопис. Зараз ми також маємо в Канаді ісландські часописи і книжки. Деякі з найвідоміших манітобських лікарів, письменників і політичних діячів—представники нашої громади. Подивіться навколо і ви їх побачите. В разі, якщо ви хочете більше дізнатися про нашу історію, відвідайте музей в Гімлі або завітайте на наш фестиваль у серпні.

Дата: _____ Ім'я: _____

Проект дослідження спадщини

Останній термін проекту: _____

Тема: _____

Чому ця тема мене цікавить

Мої питання до теми

Нотатки дослідження:

Ідеї для фотографій, мап та інших допоміжних матеріалів

Використані ресурси (книжки, сторінки на інтернеті, інші):
